

Проект „Фантастично читалище“

Сборник от научно-фантастични произведения

Списание „Наука и техника за младежта“

1980 г.

София, 2014

Библиография

[Нощен министър](#)

Фантастичен разказ. Автор Ана Ринонаполи. Преведе от италиански Никола Иванов. Списание „Наука и техника за младежта“, брой 1 от 1980 г.

[Тайната на младостта](#)

Фантастичен разказ. Автор Генадий Максимович. Превела А. Грозданова. Списание „Наука и техника за младежта“, брой 2 от 1980 г.

[Затворникът](#)

Фантастичен разказ. Автор Ернест Маринин. Превела А. Грозданова. Списание „Наука и техника за младежта“, брой 3 от 1980 г.

[Затворникът](#)

Фантастичен разказ. Автор Ернест Маринин. Превела А. Грозданова. Списание „Наука и техника за младежта“, брой 4 от 1980 г.

[Стар, много стар начин](#)

Фантастичен разказ. Автор Айзък Азимов. Преведе от руски А. Грозданова. Списание „Наука и техника за младежта“, брой 5 от 1980 г.

[Катастрофа в метрото](#)

Фантастичен разказ. Автор Джон Уиндъм. Преведе от руски А. Грозданова. Списание „Наука и техника за младежта“, брой 6 от 1980 г.

[По две капки на чаша вода](#)

Фантастичен разказ. Автор Кир Буличов. Превела А. Грозданова. Списание „Наука и техника за младежта“, брой 7 от 1980 г.

[Безумният Маро](#)

Фантастичен разказ. Автор Дениъл Киз. Преведе от руски А. Гроздановаа. Списание „Наука и техника за младежта“, брой 8 от 1980 г.

[Лабиринт](#)

Научно-фантастичен разказ. Автор Огнян Иванов. Списание „Наука и техника за младежта“, брой 9 от 1980 г.

[Неосъществен контакт](#)

Фантастичен разказ. Автор Емануел Г. Икономов. Списание „Наука и техника за младежта“, брой 9 от 1980 г.

[Зрънце земя](#)

Фантастичен разказ. Автор Ангел Антонов. Списание „Наука и техника за младежта“, брой 9 от 1980 г.

[Призрак 5](#)

Фантастичен разказ. Автор Робърт Шекли. Преведе от руски А. Гроздановаа. Списание „Наука и техника за младежта“, брой 10 от 1980 г.

[Мутант](#)

Фантастичен разказ. Автор Кир Буличов. Превела А. Грозданова. Списание „Наука и техника за младежта“, брой 11 от 1980 г.

[Почивката на семейство Аткинс](#)

Научно-фантастичен разказ. Автор Кжищов Малиновски. Превел от полски Божидар Барбанакон. Списание „Наука и техника за младежта“, брой 12 от 1980 г.

Нощен министър

Фантастичен разказ

Ана Ринонаполи

– Ясно... Ясно... – Едрият портиер го изгледа търпеливо. – Има три вида процедури – обикновена, бърза и извънредно спешно. Коя ще предпочетете?

– Извънредно спешната! Въпросът е от изключителна...

– Разбрах. Нататък.

Мъжът хукна. Портиерът викна подире му:

– Къде отивате? Първо на гишето, за формуляр!

Мъжът се нареди на опашката пред гишето: за щастие Бяха само трима. Щом дойде неговият ред, рече:

– Трябва да говоря с...

– Не ме интересува, аз продавам формуляри.

– Дайте ми един извънредно спешен.

– На съседното гише.

– Не може ли да го получа от вас?

– А вие не можете ли да прочетете какво пише тук?

– Младежо, по-бързо! – възропта старицата, която стърчеше зад него.

Мъжът се запъти към другото гише.

– Застанете на опашката! – викна му някакъв мъж.

– Но аз вече бях на другата...

– Хич не ни интересува! – кресна едър млад мъж.

Намеси се един полицаи:

– Хайде.

Наложи се мъжът да се нареди зад още дваайсет души; опита се да са овладее. Когато дойде неговият ред, получи червен формуляр.

– Хиляда и двеста.

– Защо толкова скъпо?

– Петстотин за спешност, триста за извънредно, четиристотин такса за секретариата; ясно?

Мъжът не възрази и тръгна из залата; щом зърна свободна маса, хукна към нея, размахвайки формуляра; седна и почна да го попълва, като остави много празни графи. А сега накъде? Правилникът бе окачен на стената: състоеше се от тридесет и три члена и деветдесет и седем параграфа, заемаше няколко метра от стената. Мъжът започна да го чете най-търпеливо, но издържа до параграф пети от член трети. Отчая се, озърна се и видя гише, на което пишеше „Справки“. Пред гишето имаше голяма опашка. Тогава мъжът отиде отново при портиера, който решаваше някаква кръстословица.

– Моля...

– На гише „Справки“ – измърмори портиерът и го погледна.

Мъжът се примири и застана на опашката. След четвърт час дойде и неговият ред.

– Така ли се попълва формуляр? На толкова години сте, а не можете да... – Служителката се ядоса и започна да нанася поправки, ама толкова бързо, че мъжът се зачуди как тя можеше да разбере какво е написал.

– Знаете ли какво си мисля? не дай боже да се наложи човек като вас да управлява космически кораб...

– А вие знаете ли кой съм аз? – възкликна мъжът и се опита да измъкне значката си от петлика, за да ѝ я покаже.

– По-спокойно. Не ме интересува. Днес всеки е нещо. Нямам време за губене; щом не сте попълнили формуляра както трябва, толкова по-зле за вас. – И момичето го отпрати.-

Мъжът побесня и тръгна да обикаля с червения формуляр в ръка. В дъното на коридора зърна някакъв разсилен, седнал на стол. Отиде при него.

– Извинете...

Разсилният не го и погледна.

– Извинете...

Видя, че разсилният попълва фиш от Тото-Космос.

– Аха, и вие ли играете? – запита го той, като се простори, че му е интересно.

– Имате ли някаква система?

Разсилният повдигна глава:

– Как мислите, дали Андромеда ще победи Кентавър?

Мъжът се позамисли:

– Те са от един клас. Би трябвало да знаем имената на екипажите.

Разсилният възрази:

– Един мой приятел играе по научна система... навремето беше в космическата милиция.

– Кога?

– Преди седем години.

– Доста отдавна, значи. Ако искате, бих могъл да се осведомя.

– Наистина ли? – погледна го разсилният. – Астронавт ли сте?

– Аз съм капитан Владимир Кларк.

– За пръв път чувам името ви. В кой отбор участвувате?

– В никой: аз съм офицер от кариерата. Я ми кажете, къде трябва да отнесе този формуляр?

– Ама нали ще ми се обадите преди да си тръгнете?

– Разбира се. И аз съм запалянко. А за формуляра?

– Елате.

Поведе го по коридора, отвори една врата и излязоха пред някакво стълбище.

– На първия етаж. в петнайсата стая.

Капитанът се качи. Почука на вратата на стая номер петнайсет, отвори му някаква черноока жена, без грим, облечена в бяло. Тя дръпна формуляра и му посочи стола:

– Дайте ми документите си.

Капитанът ги подаде: жената взе една жълта папка, пхна в нея формуляра заедно с документите, затвори папката и надписа корицата.

– Как се казвате?

– Нали ви дадох документите си?

– Как се казвате?

– Владимир Кларк.

– Кое е името. кое – презимето? Човек днес не може да се оправи с тези имена.

– Кларк – отвърна примирен капитанът. – Вижте какво, въпросът е извънредно спешен. Става дума за...

– Излишно е да ми го казвате: червеният формуляр е достатъчно красноречив. Докторът ще ви приеме веднага щом се освободи.

– За какво ми е?

– Вие ме смайвате! Бих могла да ви бъда майка; защо говорите такива работи? Знаете ли колко души идват тук, за да дрънкат какви ли не глупости? Нашата служба е необходима. За да отсява хората с болно въображение.

– Но аз...

– Знаете ли колко са?

– Но аз...

– Не се вълнувайте. Успокойте се, това може да се отрази на психотехническия изпит.

– Но аз...

Нищо не помогна; медицинската сестра излезе, преди той да успее да ѝ каже, че... Вратата се отвори почти веднага, сестрата му се усмихна:

– Заповядайте.

Капитанът влезе и започна:

– Господин докторе...

– Всичко ми е ясно – прекъсна го психоаналитикът. – Разположете се удобно. Предполагам, че не за пръв път попълвате тестове.

– Не. Искях да ви кажа...

– Ясно. Заповядайте. Този часовник е точен; ще отбележи времето за всеки попълнен тест. Вие трябва да сложите формуляра в онзи процеп: после, внимавайте, има три кутии – жълта, червена и синя; червеният формуляр се слага в червената кутия, синият...

– Разбрах – прекъсна го капитанът. – Но аз...

– Разполагате с неограничено време...

– Но аз не мога да губя нито миг; става дума за нещо извънредно важно.

– Излишно е да го казвате на мен. Аз съм лекар и толкоз. Успокойте се и попълнете тестовете.

Лекарят излезе; капитанът понечи да хукне подире му и да зареже всичко, но се овладя; новината беше много сериозна, трябваше да говори лично с директора, а това беше единственият начин да стигне до него. Откакто през далечната 1960 година електронният мозък бе доказал, че може да свърши за четири дни онова, което осемстотин счетоводители вършат за месец, бюрокрацията – обзета от ужас, че може да бъде пометена – постепенно сложи ръка на машините и разгърна около тях такава дейност, че се наложи да удвоят броя на служителите. Имаше два начина човек да съобщи нещо на директорите от Министерството на междупланетните работи – да пише или да се яви лично. Капитанът писа, но никой не му отговори; преди три дни прати и своя помощник Хуарес, но той изчезна; а сега бе дошъл лично и бе загубил вече цял час!

Сграбчи с яд тестовете; беше ги попълвал и друг път, щеше да се оправи бързо; така, я да видим; за да се измъкне от лабиринта и стигне до тревата, заекът би трябвало да мине оттук и оттук – не, грешка; голяма работа! Залови се с другия тест: уреди за пилотиране – шега работа! Следваха дълги редици числа, които ставаха все по-дребни; трябваше да подчертае еднаквите; голяма работа, той беше инженер, беше свикнал да борови с числа: това,

това и това! Дявол да го вземе, пак сгреши! Да вървят по дяволите! В края на краищата не зависеше от този психотехнически изпит дали ще го вземат на работа, я!

Попълни тестовите без да размишлява, както му дойде, после побърза да напъха листовите в оцветените кутии. След това почука на вратата – беше доволен. Медицинската сестра го придружи до чакалнята. Капитанът се отпусна в креслото и се опита да се овладее; замисли се за своята Мария и почна да пуши цигара след цигара. Мина цял час. Той скочи и хукна към вратата.

– Няма смисъл – обади се някакъв мъж, който чакаше също като него. – Всички трябва да чакаме. Добре поне, че измислиха тия извънредно бързи електронни мозъци, иначе имаше да си гнием из чакалните! – И посочи чакащите – четирима мъже и една жена, които в същия миг погледнаха към тавана и въздъхнаха.

– Човек може да полудее – изръмжа капитанът.

– Бюрократия – обади се едно много изискано старче, което държеше на коленете си огромна чанта.

Най-сетне повикаха капитана. Изисканият господин почервеня и почна да протестира:

– Позволявам си... да изтъкна... че се оказва незаслужено предпочитание...

– Господинът трябва да повтори изпита – сръза го медицинската сестра. – забъркал е страшна каша. Поставил е червените формуляри в жълтата кутия и обратно; цяло безобразие. Лекарят е побеснял.

Тя покани капитана при лекаря, който го руга в продължение на няколко минути.

– Стига! – кресна капитанът. – Няма да се подложа отново на изпит. Аз съм капитан Кларк, на действителна служба. Минал съм през всички изпити.

Лекарят отвори жълтата папка.

– Точно така – каза той, – вие сте на действителна служба: не е трябвало да се подлагате на изпит. Този доктор Пиаченца...

– Какво трябва да правя сега?

– Ама че безобразие! – лекарят барабанеше с пръсти по папката.

– Сигурен ли сте, че сте уведомили лекаря за вашето звание?

– Той не ми даде думата.

Психоаналитикът го изгледа със съмнение, после сви рамене. Грабна телефонната слушалка, набра някакъв номер и измърмори:

– Да се оправя главният лекар. Ще ви пратя при него.

И обясни случая по телефона. После даде досието на капитана – той трябваше да го отнесе в стая номер 27.

Главният лекар го изгледа с укор:

– Как можахте да забъркате тази каша?

– Нищо не съм забъркал! Изобщо не ми дадох думата! Слушайте, нямам време за губене. Трябва да говоря веднага...

– Това не ме интересува. Допусната е грешка, а в моето отделение не бива да стават грешки. Я обяснете какво сте забъркали – вашите формуляри са стигнали до електронния мозък.

– Нищо не съм забъркал! – повиши глас капитанът. – Цяла сутрин обикалям от служба в служба. А разправят, че ако човек дойде лично, нещата се уреждали по-бързо.

– Ако всички спазваха правилника, всичко щеше да се урежда за час. А никой не ни помага. Всички твърдят, че не знаели

правилника. А това означава липса на обществено съзнание, уважаеми господине!

– Аз съм капитан! – викна Кларк.

– Успокойте се. – Лекарят изглеждаше объркан. – На действителна служба ли сте?

– Разбира се.

– Защо не казахте веднага! Вървете, вървете където искате. Капитане, щом нямате време за губене, нашата служба също няма време за губене. Така е. Вземете си документите и вървете!

Капитанът грабна документите и изхвъркна, за да не се подаде на изкушението да го напердаши. Хукна да търси разсилния, запалялко по Тото-Космос и да му обясни, какво се е случило.

– Прав сте, господин капитан. Тук цари истински хаос. Всяка служба гледа да мине другата. Оставете на мен. Дайте ми вашия формуляр.

Разбира се, оказа се, че червеният формуляр са го задържали в Психотехническата служба.

– И на колене да ги молите, пак няма да ви го върнат! Формулярите са номерирани. Вземете нов формуляр. После елате при мен, ще отидем да обядваме заедно, вие ще ми обясните някои неща за тия космически двигатели.

Капитанът отново се нареди на опашка, попълни формуляра и се върна при разсилния.

– Защо взехте извънредно спешен формуляр? Всички си служат с тях. Послушайте ме, по-добре е по обикновената процедура.

Останал без сили, капитанът се върна обратно, купи жълт формуляр, попълни го и отиде при разсилния: той взе формуляра и

поведе капитана към подземие номер едно, където посетителите, застанали на три дълги опашки чакаха своя ред, за да напъхат формулярите си в съответните кутии.

– Видяхте ли! – рече му той с тържествуващ тон. – Пред жълтата кутия има само двайсетина души. Наредете се на опашката, аз сам ще ви намеря.

Щом застана на опашката, капитанът отново побесня – бе загубил цяла сутрин. Огледа киселите физиономии на хората от опашката, които от време на време се споглеждаха със съседите си и въздишаха.

– Следващият път ще си донеса и обед – рече една жена.

– Има закусвалия.

– Ама и вие ги говорите едни! Нали знаете, че веднага след това трябва да чакаме в подземие номер две, за да ни извикат?

Вярно! Капитанът не беше помислил за това – гневът му бе заменен от безпокойство, че няма да успее.

Щом се отдалечи от кутията, зърна разсилния, който му намигаше:

– Елате, капитане.

– Трябва да отидем веднага в подземие номер две.

– Имаме на разположение точно час, повярвайте ни.

В ресторанта капитанът отговаряше разсеяно на разсилния, който гълташе лакомо предложения му обед. После се шмугна в навалицата в подземие номер две, очаквайки да му върнат формулярите. Беше се нахранил, това го ободри; беше готов на всичко, дори да хвърли във въздуха Министерството на междупланетните работи, само и само да го изслушат.

– Престанете да се блъскате! – сръза го някаква дебела жена, вероятно вдовица на мъж, загинал при трудова злополука. – Ще ни повикат.

Най-сетне капитанът чу името си и започна да си пробива път през навалицата; едни запротестираха в хор, други пък им викнаха да млъкнат; над всички се извиси повелителният глас на един полицаи:

– Тишина!

Капитанът стигна до робота.

– По-бързо! – изграка роботът. – Викам ви от няколко минути!

– Нямаше как да мина.

– По-бързо, вашите документи за самоличност.

Капитанът пхна служебната си карта и прибра своя формуляр. Вдясно от стълбището слизаше тълпа от хора, които носеха своите формуляри. Тръгна след тях. Един металически глас повтаряше: „Сините формуляри по стълба номер две, червените формуляри по стълба номер три, жълтите формуляри по стълба номер едно, сините формуляри...”

Някакво разсилен издърпа безцеремонно формуляра от ръката му, и когато капитанът се насочваше към чакалнята, изведнъж зърна в коридора мъж с обещени очи, с разкопчана яка, с треперещи ръце. Това беше Чериър, третият бордови офицер.

– Чериър!

– Господин капитан!... – измърмори лейтенантът. – Намерих Хуарес. Подложили са го на наркоанализа... разделиха ни веднага... искаха и с мен да направят същото...

– Какво?

– Задържаха го в Психотехническата служба. Започнал да буйствува...

– Успял ли е да се срещне с някого?

– С никого, господин капитан! За да ги принудим да ни изслушат, би трябвало да си послужим с лъчеви пистолети. А може би Хуарес е полудял наистина – тук е от три дни, не се знае къде е! Луда работа! А като си помисля, че Хуарес искаше да свърши две неща наведнъж... да вземе разрешение за женитба... Ха! Ха!...

Младежът се закиска; Кларк го сграбчи за ръката и го разтърси:

– Чериър! Ти ял ли си?

Младежът като че ли се опомни; поруменя, оправи косата си с ръка, закопча си яката.

– Извинете... не, не съм ял.

– Вземи. Прав беше разсилният, като ме накара да напъхам тия сандвичи в джоба. Значи Хуарес е тук от три дни, а пък аз си мислех, че се е запилял някъде... А ти? Какво правиш тук? Доколкото знам, ти си женен...

– Дойдох да ви търся! Разкарват ме от служба в служба. Ако не бяхте вдигнали олелията в Психотехническата служба щяха и мен да наркотизират, също като Хуарес. Но щом чуха името ви, направо ме изритаха! Я кажете, как можахте да се справите с тях?

– Карай да върви... Но ти още не си ми казал защо си дошъл да ме търсиш.

– Господи! – Чериър се облещи. – Тук човек може така да се обърка, че да забрави и най-важното. Господин капитан, Торенте се оправи съвсем, дойде на себе си. Той потвърди онова, което бе изговорил докато бълнуваше. Лекарят ми даде препис от записите.

Капитанът грабна документите; положението ставаше критично, а тук продължаваха да ги мотаят.

– Владимир Кларк – викна нечий глас.

Капитанът подскочи:

– Вече? Чериър, ела с мен.

– Господинът не може да влезе – рече разсилният.

– Лейтенант Чериър ще дойде с мен! – отсече гневно Кларк.

Разсилният сви рамене. Двамата офицери влязоха в стая номер 107.

Късогледият служител ги погледна.

– Име, презиме, адрес.

– Стига. Въпросът е извънредно важен.

Служителят повтори с носов глас:

– Име, презиме, адрес.

– Капитан Владимир Кларк и лейтенант Роберт Чериър искат да разговарят по спешност...

– Това е службата за обикновена процедура...

– Хич не ме интересува! Ние искаме да се явим...

– Момент... – Служителят престана да пише и натисна звънеца.

Появи се разсилният. – Заведете ги при Лампедуза. Не мога да разбера какво искат. Следващият.

– Но аз... – започна капитанът. Чериър го дръпна за ръкава. Последваха разсилния, който ги заведе в стая номер 109. Мозъкът на Кларк работеше трескаво; присъствието на Чериър му вдъхваше смелост. Щом влязоха, той изрече на служителя:

– Господин Лампедуза! Ние сме офицери на действителна служба. Ще се оплача от безобразната работа на вашата служба. Цяла сутрин ни разкарват от стая в стая. Как е възможно това?

– Прав сте. – Служителят ги погледна и присви очи. – Може би не сте попълнили червен формуляр. Да. Точно така. А нашите служби са претоварени. Имаме нужда от още служители. Работим непрекъснато, но персоналът е недостатъчен.

– Прав сте, прав сте, господин Лампедуза! – възкликна капитанът. – Ще го кажа на най-високо място. А междувременно... разчитам на вас, доктор Лампедуза!

– Разчитайте на мен – натърти важно Лампедуза и ги отведе лично в службата на доктор Робертсън.

– Кажете, капитане – започна снизходително началничката на службата.

– Налага се да отидем при генералния директор; само той може да ни свърже с негово превъзходителство министъра.

– За молба ли става дума?

– Не. Това е военна тайна.

Госпожа Робертсън подскочи:

– И сте дошли тук? Споменахте ли някъде за това?

– Не сме деца...

– Стая номер 4733. Генерал Панда Тун! – отсече тя и натисна едно копче.

Разсилният ги придружи до асансьора.

– Предпоследния етаж – поясни той.

– Най-после, може би ще успеем – рече Чериър като влязоха в асансьора; той се усмихна – започваше да изпитва към Кларк все по-голямо уважение.

– Личи си, че имате опит, господин капитан.

– Не. не е така. За пръв път идвам тук. Формалностите около женитбата ги уреди жена ми. Вие нямате представа колко са издръжливи жените! Но да оставим това! Дано Торенте да се е заблудил!

– Господин капитан, боя се, че не се е заблудил. Познавам отдавна Торенте; той е педант и е много упорит. Когато кацнахме на Марс, той вече знаеше къде да търси и как да търси.

– Така ли? Но той е могъл да се свърже...

– Не. Там беше още по-лошо. Познавам тамошната бюрокрация. Почти като тукашната.

Двамата въздъхнаха. Излязоха от асансьора, запътиха се към кабинета на генерал Панда Тун и почукаха. Посрещна ги една жена, която ги изгледа с ледените си сини очи.

– Попълнихте ли формуляра?

– Какъв формуляр?

– Поискайте от разсилния. – Вратата се затвори. Кларк не се предаде и почука отново. Вратата се откряна едва-едва.

– Аз съм капитан Кларк.

– Така ли? – отвърна жената? – За да командувате, трябва сам да сте много дисциплиниран. Формулярът. – И хлопна вратата под носа им.

Кларк успя да се овладее да не й кресне нещо и тръгна за формуляр, следван от лейтенанта, който въздъхна:

– Ех, братко Хуарес, всичко ми е ясно!

Дадоха им виолетов формуляр, на който се мъдреше недотам дискретния въпрос: „Защо искате да говорите с генерала?” Кларк погледна Чериър с недоумение, Чериър му отвърна със същото. После Кларк написа „Важна военна тайна”. Зачакаха.

Най-сетне ги повикаха. Генерал Панда Тун ги очакваше; черното му лице беше помрачняло. Капитан Кларк застана мирно и му докладва. Генералът взе папката и преди да я прелисти, запита строго:

– Къде е бордовата книга на кораба?

– Тя е в моя помощник Хуарес. Изпратих го в Министерството преди три дни.

– Не съм го виждал.

– Сигурно все още ви търси.

– Що за помощник имате? Да не успее за три дни да се свърже с мен!

– Лейтенантът твърди, че са го задържали в Психотехническата служба...

– Че какво търси там? За какъв дявол...

– Моля ви. господин генерал, да не се занимавате с бюрокрацията и правилниците. Аз ви нося последните новини. Земята е в опасност.

Генералът го изглежда невъзмутим:

– Това не може да бъде причина да нарушавате реда! Напротив.

– И наведе глава над документите. – Ама вие наистина ли сте капитан?... Не, не, трябва да намерим бордовата книга...

Секретарката ще потърси вашия помощник, ако такъв наистина съществува. Как се казва?

– Хуарес.

Първата секретарка се свърза с различните служби; всички знаеха за лейтенанта, но всички твърдяха, че до преди малко е бил при тях, но после бил отишъл в съседната стая.

– Това е работа на Психотехническата служба! – заяви гневно секретарката.

Старият генерал кипна:

– Рано или късно ще трябва да поставим тия доктори на място.

– Припомням на господин генерала – прекъсна го с леден глас секретарката – какво предвижда правилникът: всеки субект, който не е с всичкия си, трябва да бъде подложен на преглед, преди да бъде допуснат при вас.

– Що за човек е вашият помощник? – запита недоверчиво генерал Панда Тун. – Как е възможно да се обърка така?

– Извинете, господин генерал! Но вие просто не си давате сметка! Марсианците се канят да нападнат Земята!

Генералът, сбърчи вежди:

– Кой сте вие, та твърдите подобно нещо? Да не би да сте министър? Не капитане. Вие, астронавтите, сте хора с болно въображение... помня... марсианците са наши съюзници от векове. Не ми се вярва. А пък вие, молете се на бога, защото не виждам как ще се отървете от военен съд; вашият помощник е тук от три дни, а още не е дошъл да ми съобщи такава новина!

– Но, господин генерал, аз поисках да се свържа с вас още от космоса!

– Точно така! – потвърди първата секретарка. – Аз имам феноменална памет. Спомням си: кораб Алтаир пети, капитан Владимир Кларк иска среща. Папката е за подпис при директора.

– Още ли не я е подписал?

– Той подписва по две на час.

– Толкова малко?

– Толкова много, искате да кажете. Секретарите пишат писмата, електронният мозък обработва данните, но всичко се дообработва от директора; нали той най-добре знае какви са изискванията на министерството, нали единствен той може да влиза в контакт с господин министъра.

– Ами ако новината е спешна?

– В такъв случай се използва спешната процедура. Червеният формуляр.

– Та нали с този червен формуляр изгубих цяла сутрин! Не можете ли да разберете, че аз стигнах до вас благодарение на нормалната процедура, която вече никой не използва?

– Не сте постъпили правилно. Сега вашето досие ще се забави при секретарите.

Кларк пребледня, изпружи ръка и рече:

– Тогава вие ще носите отговорност за това, което ще се случи със Земята!

– Аз не мога да нося никаква отговорност. Господин генералът – също. Досието следва обичайния си път.

Капитанът простена:

– Обзалагам се, че Хуарес вече е разговарял с вас, затова е и мръднал!

– Внимавайте... без намеци... правилникът предупреждава изрично, че персоналът трябва да се уважава! Тук, в службата, аз съм служителка, която изпълнява дълга си, а вие сте обикновен посетител: приканвам ви да се държите прилично!

Първата секретарка се ядоса и излезе; генералът я проследи с поглед – гледаше очарован бедрата ѝ. Кларк забеляза всичко и разбра, че този старец няма да му помогне. Захлупи лицето си с ръце, стори му се, че вижда Мария, която го гледаше изплашена; той трябваше да направи нещо, и то на всяка цена, на всяка цена!

– Ще отида направо при директора! – викна Кларк.

– Вие сте луд! – отвърна генералът. – Ще ви арестуват за обида на държавен служител. Всъщност – измърмори той – вие сам забъркахте тази каша, оправяйте се сам... да изпратите помощника си с бордовата книга и да го изгубите, сякаш е... какво да кажа... сякаш става дума за чифт ръкавици.

– Та нали ония от Психотехническата служба...

– Прав сте! – възкликна генералът и се зарадва, нали намери на кого да стовари вината. – Вземете тези документи и идете на последния етаж, при заместник-секретаря. А Психотехническата служба оставете на мен. Щура работа! – Той се развива. – Навират си носа в работи, които не ги засягат! Във военни тайни! Това е бойкот! Какво ти, саботаж, направо саботаж! – Грабна диктофона и започна яростно: – до главния лекар на Психотехническата служба, копие...

Капитанът се понесе със свръхзвукова скорост, следван от Чериър.

– Насам... в асансьора!

Отвориха вратата, влязоха, качиха се, отново затвориха вратата и беж по ярко осветения коридор.

– Вече е нощ! – изръмжа Чериър.

Усърдните служители продължаваха да работят; след малко щяха да бъдат заместени от други, не по-малко усърдни свои колеги. Откъм кабинета на заместник-секретаря дочуха два гласа – единият приличаше на кучешко скимтене, а другият – по-рязък, се опитваше да го заглуши. Капитан Кларк изведнъж се досети:

– Искаш ли да се хванем на бас, че това е Хуарес!

И отвори вратата.

– Как си позволявам? – викна с възмущение заместник-секретарят.

Кларк не му обърна внимание и се втурна към Хуарес:

– Драги Хуарес, най-послед!

– Господин капитан! – викна зарадван Хуарес. – Ще полудея. От три дни...

– Знам, знам всичко! – отвърна Кларк и го потупа по рамото. – Сега тук сме ние! Къде е първият секретар?

Кларк и двамата офицери сякаш изпълниха цялата стая. Дребничкият заместник-секретар излая:

– Кой? Дневният или нощният?

– Няма значение. Търся някого, който би могъл да уведоми министъра, марсианците се канят да нападнат Земята!

– Не може да бъде! Сериозно ли говорите?

– А вие как мислите? Че трима офицери ще дойдат чак дотук, за да си правят шегите, така ли!

Дребничкият заместник-секретар се сгърчи като изстискан сунгер. Порови се из документите, прегледа ги и рече смаян:

– Но резултатите от проверката на тестовете... четете... тук пише... че лейтенант Хуарес иска да се жени за марсианка, и че капитан Кларк хич не го е еня, че зайците ще изядат тревата в лабиринта!

– Това е бойкот от страна на психоаналитиците! – кресна Кларк. – Призна го и генерал Панда Тун!

– Напълно възможно. – Заместник-секретарят огледа тримата астронавти; беше объркан; той познаваше задкулиските машинации, тия машинации, от които все той страдаше.

– Родината е в опасност! – започна Чериър и дребничкият секретар подскочи; май беше настъпил подходящ момент цялото Министерство да научи, кой е заместник-секретарят Парапопулус!

– Аз съм патриот – заяви решително той. – Но съм и безукоризнен служител. Правилникът не предвижда как да се постъпва в подобни случаи! Как да ви свържа с директора, без да наруша установения ред?

– Става дума за спасението на човешкия род! – ревна Кларк.

Заместник-секретарят вдигна очи и го изглежда:

– Разбирам. капитана... родината... марсианците ни изменят... Чуйте какво ще ви кажа!

Заместник-секретарят се увери, че няма кой да ги чуе, сви се още повече и прошепна:

– Ще трябва да бъдете готови на всичко! Аз ще ви прикривам! След няколко минути моята смяна свършва, ще дойде моят заместник... аз ще му разясня какъв е случаят... а вие в това време

влезте веднага в последната стая на този коридор, дето е преди салона на министъра. Там дневният директор ще се сбогува с нощния директор; гледайте да се вмъкнете така, сякаш вече сте били приети... моля ви, не се бавете!

Тримата астронавти кимнаха в знак на съгласие и докато двамата висши служители се ръкуваха, те се промъкнаха в кабинета и щом нощният директор влезе, те застанаха мирно.

– Господин директоре! – викна Кларк, без да позволи да го прекъсват. – Продължавам изложението си, прекъснато поради края на работното време на дневната смяна. На вас се пада историческата чест да уведомите негово превъзходителство министъра, че марсианците се канят да нападнат Земята. Ето рапорта, прегледан от всички служби на Министерството! Няма време за губене! Ето снимките на вражеските кораби... Ето... вижте... – Тримата офицери побързаха да размахат досиетата под носа на директора, с това те всяха смут в кабинета и не позволиха на секретарите да се обадят.

– Родината е в опасност! – продължаваше да вика Чериър на всеки, който понечваше да се обади.

– Три дни! – вика Кларк. – Цели три дни тези папки обикалят из Министерството и досега никой не ви ги е показвал!

– Три дни! – викна нощният директор; той започна да натиска клавишите на всички диктофони и на всички звънци. – Три дни! По-бързо! – обгърна – се той към частните секретари. – По-бързо! Служители, кокошки, патки, глупаци! По-бързо! Ще вдигна във въздуха цялото Министерство!

И повлече из коридора тримата офицери, като размахваше гневно бордовия дневник; вратите се разтваряха, служителите хукваха след него; групата ставаше все по-голяма: началници, заместник-началници, първи и втори секретари, всички викаха и размахваха жълти, червени, зелени и виолетови формуляри.

– Прав сте – поясни Кларк. – Марсианците твърдят, че имали някакво тайно, тотално, убийствено оръжие.

– Няма да ни победят – викна патриотично настроеният директор и почука на вратата на кабинета на нощния министър. Всички млъкнаха. След малко някакъв задгробен глас се обади:

– Влез!

– Той е бесен! – рече директорът и се поколеба да отвори. – Може би вече знае всичко.

В този миг спрените завиха, засвистяха ракети и се втурнаха към небето; откри огън и зенитната артилерия; небостъргачът затрептя, в коридора звъннаха счупени стъкла. Директорът натисна бравата и се обърна към прозореца, за да види блясъците от експлозиите.

– Проклетници! – викна той. – Изменници! Но няма да ни победят!

Отвори вратата и всички видяха могъщата фигура с четири змиевидни ръце и дълъг хобот, седнала в креслото на нощния министър.

– Ма... Ма... Марсианците!

Навън пукотевицата стихваше; от салона ма министъра излязоха двамина марсиански войници, въоръжени с пистолети със силициев окис, които можеха да превърнат за три секунди всеки човек в каменна статуя. Зад войниците се показва новият нощен министър;

хоботът му бе извит тържествено, като рог на нибелунг. Земните хора се прилепиха до стените.

– Ние окупирахме Земята с нашето тайно оръжие. – Хоботът се протегна заплашително към служителите. – Какво значи това? Службата ще продължи да работи, както досега. Директор Воронов, елате при мен с делото, по което има възражения. Всички останали, вълн! Това е в разрез с правилника! На работа! Всички по местата си! На работа!

Служителите се измъкнаха мълчаливо. Марсианецът се запъти към кабинета си:

– На работа! На работа!

После зърна тримата офицери, които се бяха прилепили до стената и го гледаха облещени.

– Вие сте здрави мъже, я елате да изнесете моя предшественик и портрета на президента! По-бързо!

Насочените пистолети със силициев окис накараха астронавтите да побързат; те влязоха в салона с наведени глави, после излязоха, предшествувани от един марсианец който размахваше заплашително хобота си и държеше във всяка от четирите си ръце по един пистолет; Чериър и Хуарес едва носеха вкамененото тяло на министъра, чиято десница бе вдигната за поздрав. След тях крачеше отчаяният Кларк – той пък носеше огромния портрет на световния президент – стареца с тъжната усмивка, когото наричаха баща на човешкия род.

Най-отзад вървеше още един въоръжен до зъби марсианец. От притворените врати служителите дебнеха да разберат какво става, а в дълбоката тишина, настъпила след безполезната отбрана на

Земята, в Министерството на междупланетните работи отекваха тежките стъпки на нашествениците, които бяха победили Земята, като бяха сложили ръка на бюрокрацията.

Тайната на младостта

Фантастичен разказ

Генадий Максимович

Рано сутринта в полицейското управление съобщиха, че през нощта е изгоряла вилата на професор Реймон. Комисарят Брюо възложи разследването на инспектор Тексие. Пожари стават често, единственото, което смущаващо и комисаря, и инспектора бе това, че на мястото на изгорялата вила бяха намерени два трупа. А според думите на участъковия полицаи във вилата е бил само професорът.

Тексие отиде в шести район и огледа вилата, или по-точно това, което беше останало от нея – обгорелият скелет на красива някога триетажна сграда.

– Какво, изгоряла е цялата, нали? – запита приближилите се възрастни полицаи. – Не се учудвайте на това. Реймон беше химик. И според думите на съседите и на племенника му, на третия етаж е била лабораторията му. А там сигурно е имало какво да избухне или да се подпали.

Като пообиколи няколко пъти изгорялата вила, инспекторът разбра, че тук той няма повече работа – всичко беше залято с вода и изпотъпкано от пожарникарите. Сега трябваше да се надява на разговорите с хората и на собствената си интуиция.

– А кога горе-долу е избухнал пожарът? – запита Тексие полицая, като запали лулата си.

– Някъде след полунощ, в два или три часа. – Полицаят погледна инспектора, извади кутия с цигари и също запали. – Пожарникарите дошли много бързо, но това не помогнало – съседите забелязали пожара, когато огънят бил вече обхванал третия етаж. После чули силен взрив. Гасили дълго. Нали знаете, старото дърво гори бавно, а всички вътрешни прегради на тази вила са били дървени. А около дванадесет часа на обяд пристигна племенникът на Реймон. Той се изплаши много, като видя какво е станало. Постоя малко и после каза, че ще се настани в „Щъркела”.

– Но „Щъркела” е много скъп хотел! – учуди се Тексие.

– Че какво от това? Вуйчото беше богат човек. Сами помислете – в гаража има две коли, а това момче пристигна с „ягуар”. От беднотия няма да си купиш такава кола...

– Отдавна ли работите в този квартал? – запита Тексие полицая.

– Да, около двадесет години. И по-точно деветнадесет и половина. Какво ви интересува?

– Запитах ви, за да разбера, дали познавате добре това семейство.

– Знам нещичко. По-рано племенничето Анри ми създаваше известни грижи. Немирен хлапак беше. Но после се успокои, така че нямаше причини да се интересувам повече от тях. Зная само, че Реймон го взе при себе си, когато умря майката на момчето. Колкото до бащата, може и съвсем да го е нямало, а може и да е избягал преди това. По-добре разпитайте съседите. Те сигурно ще ви кажат нещо повече.

Преди да се срещне с племенника на професора, Тексие разпита съседите, но и те не можах да му кажат нищо интересно. В тези

богати крайградски квартали хората се познаваха слабо. Всички живееха затворено и откъснати. Инспекторът успя да запише в бележника си само следното: „Анри Лаперо – племенник на Роберт Реймон. Около тридесетгодишен. В къщата живеели градинарят и готвачката – мъж и жена, а също и една прислужничка. Съпрузите заминали при сина си, на когото се родила дъщеря, а прислужничката професорът пуснал да отиде за няколко дни при приятелката си.” Това бе всичко. Съседите не можаха да кажат нищо определено кой друг освен собственика би могъл да бъде във вилата.

* * *

– Анри Лаперо? – запита инспектора портиерът на „Щъркела”.

– Анри Лаперо... Ах, да, четиридесет и седма стая. Не е предал ключа, сигурно е там.

Тексне намери стаята и почука. Никой не се обади. Почука по-силно. След минута вратата се отвори. На прага застана висок, и малко пийнал млад човек в джинсов костюм.

– Какво желаете? – запита Лаперо.

– Инспектор Тексие. Може би все пак ще влезем в стаята?

– Вие по повод на пожара ли? – Лаперо не мръдна от мястото си.

– Та аз нищо не зная. Пристигнах, когато всичко беше изгоряло. И представа нямам кой би могъл да бъде у вуйчо.

– Все пак, нека влезем в стаята – спокойно каза инспекторът. – Нямам намерение да разговарям в коридора.

– Добре, заповядайте – с нежелание отвърна младият мъж, като се дръпна и направи място на Тексие. – Какво ви интересува?

– Ще ви бъда благодарен, ако ми разкажете всичко под ред: как попаднахте при своя вуйчо, как живяхте при него и прочие. Нали нямате нищо против?

– Не! Разбира се, че не. Все ми е едно от къде да почна. – Лаперо се замисли за секунда и заразказва тихо: – Така... Вуйчо беше брат на майка ми. Макар че преди да го видя, не подозирах за съществуването на никакви роднини. Баща ми изчезнал неизвестно къде, когато съм навършил годинка. След няколко години умря и мама.

Не мога да си представя дори каква би била съдбата ми, ако една милостива съседка не беше открила вуйчо. Не беше минал и месец от смъртта на мама, когато пред нашата къща спря луксозна спортна кола. От нея слезе младолик едър човек с посивели коси. Тогава кой знае защо той ми заприлича по-скоро на каубой от някой филм, отколкото на учен-биолог, какъвто беше всъщност. Съседката прибра моите пътушини и ние тръгнахме. Щом излязохме извън града, моят мил вуйчо съвсем спокойно отвори прозореца на колата и изхвърли вързопчето с нещата ми. Едва не се разревах. Но той ме потупа по рамото и като се усмихна, каза: „Не тъгувай, Анри. Това бяха парцали, нека ги носят бедняците. При мен ти ще имаш само най-хубавото. А какъв ще те направим, после ще решим...”

Така се преместих при професор Реймон. Той нямаше много слуги: готвачката, мъжът ѝ – портиер и в същото време градинар и една прислужничка. За мен се грижеше прислужничката – младо, симпатично момиче. Както после разбрах, вуйчо най си падаше по автомобилите, хубавата компания и миловидните момичета.

На първия етаж на вилата се намираха трапезарията, кухнята и стаите на прислугата. Ние с вуйчо живеехме на втория. А на третия етаж той не пущаше никого, дори и прислужничката, и го чистеше сам. На мен ми обясни, че това е неговата лаборатория и ми заповяда да не си пъхам там носа.

Живеех си като в приказките. Имах пълна свобода. Вуйчо не ми обръщаше никакво внимание. Но въпреки това аз имах всичко, което би могло да си пожелае някое момче на моята възраст. Разбирах чудесно, че вуйчо прави така, за да не му преча, и затова, ако не бях на училище, се шляех в парка или по улиците. Добре че вуйчо съвсем не се интересувахе от успеха ми.

Само когато завърших училище, вуйчо ме попита не съм ли решил какво ще правя по-нататък. И сега си спомням, това беше в деня, когато отидох с него в института му. Отговорих, че мисля да следвам, но не зная каква специалност да избира.

„Слушай, Анри – каза ми той. – Не мисли за нищо. Щом искаш да учиш – запиши се някъде – аз ще уредя това. Но по-добре, докато си млад, се поразходи. Сам знаеш, не те ограничавам с пари, затова се забавлявай. Ще успееш да се научиш. Главното е да живееш само за себе си. Знаеш ли, да мислиш за хората е може би благородно дело, но е съвсем излишно. Хората са ни необходими само дотолкова, доколкото изпълняват желанията ни. И ако започнеш да мислиш така, ти винаги ще бъдеш щастлив...”

Като начало вуйчо реши да ме изпрати на почивка в Ница. Естествено, съгласих се и започнах да се приготвям. Два дена преди заминаването ми готвачката и портиерът ни получиха

телеграма, че синът им е тежко болен. Той работеше някъде далеч на север. Вуйчо ги пусна да заминат.

Не искам да ви разказвам как си почивах. Всичко беше великолепно. Пари имах достатъчно и за нищо не мислех. Така живях три месеца. Време беше да се връщам в къщи.

Пристигнах. Приблжих до вуйчовата вила. Вратата ми отвори младо момиче, точно по вуйчовия вкус.

„Вие сте Анри, нали? – запита ме тя, усмихвайки се нежно. – Аз съм новата ви прислужничка. Оставете нещата си тук, аз ще ги подреда...”

Анри Лаперо постоя известно време мълчаливо, с полуотворени очи, вдишвайки дълбоко цигарения дим, сякаш нещо си спомняше. После трепна и продължи.

– А след около половин година във вилата дойде брата на предишната прислужница. Нещо се обясняваха с вуйчо и ако се съди по крясъците, които се чуваха, разговорът им беше бурен. Разбрах едно: братът не могъл да намери сестра си, след като тя бе напуснала нашата къща. И разбира се, у него възникнали известни подозрения. Когато си отиваше, го чух да казва, че няма да остави тази работа неизяснена.

Не знаей дали този човек е предприел нещо, защото скоро отново заминах на почивка.

Така безгрижно преживях десет години. Опитвах се да започна да следвам, но бързо се отказах, защото ми омръзна. Но последните години вуйчо посърна. Помислих си, че все пак възрастта оказва своето влияние. Беше отслабнал и блед, а кожата му приличаше на пергамент. Само очите му бяха същите – решителни и зли. Опитвах

се да го запитам какво му е, но той ме успокояваше, като ми казваше, че всичко е наред и сигурно само се е поуморил повече.

И ето, неотдавна, когато бях във Венеция, получих телеграма. Вуйчо искаше веднага да се върна. Беше ми изпратил пари и искаше непременно да купя кола и да тръгна с нея. Учуди ме желанието му, пък и не ми се напушаше красивия град, но не можех да не го послушам. Купих „ягуара“ и днес около дванадесет часа пристигнах. Но както виждате, закъснях.*

Анри Лаперо си наля джин и се изтегна в креслото. Изглеждаше съвсем спокоен, но инспекторът видя, че е по-скоро пиан, а в такова състояние стават уравновесени дори и дребните лъжци.

– Така, а с какво конкретно се занимаваше вашият вуйчо?

Лаперо глътна джина и каза безразлично:

– Разказът ми няма да ви помогне с нищо. Съветвам ви да видите всичко сам и съм уверен, че ще ви действа така, както някога действа и на мен. Сигурно ще разберете, че човек като него не би могъл да свърши добре, та нали все пак има справедливост. Бях в лабораторията му много отдавна, но не мисля, че вуйчо Реймон е променил темата на изследванията си. По-късно той на няколко пъти ме кани да отида там, но аз не можех, по-точно не исках... Такива неща е достатъчно да се видят един път... А сега ме извинете, но трябва да си почина малко. Изморих се адски последните дни. Ако съм ви нужен, ще ме намерите лесно. Не ми се иска да се срещам с никого, така че нямам намерение скоро да напушам хотела...

Сбогуваха се. Пиер се спусна на първия етаж и излезе от хотела. Като седна в колата, той се замисли. Разговорът с Анри Лаперо му

даде, общо взето, твърде малко или по-точно почти нищо. Макар че... дори и да не е свързан със случилото се, племенникът сигурно знае много, което не пожела да разкаже на инспектора. Тексие интуитивно го чувствуваше. Но, това не беше още нужно. Сега той трябваше да разработва версията: професорът – изчезналата прислужничка – нейният брат, който беше обещал да отмъсти.

– Е, намерихте ли племенника на професора? – чу инспекторът познат глас, едва прекрачил прага на полицейското управление. Като се обърна, той видя същия полицай, с когото се беше запознал край руините на изгорялата вила.

– Че къде може да изчезне? – весело отвърна Пиер, явно зарадван от срещата с този макар и съвсем бегло познат човек. – Всичко излезе така, както казахте вие.

– Тогава какво ви носи насам? – заинтересува се полицаят.

– Трябва да изясня някои неща. Впрочем, добре че срещнах точно вас. Мисля, че можете много да ми помогнете – каза Пиер, като търсеше с очи къде биха могли да седнат.

– Хайде да отидем в стаята, която е до дежурната – предложи полицаят, като разбра погледа му. По това време там няма никого.

Тръгнаха по полуосветения коридор и като завиха надясно, влязоха в малка стая, в която имаше само една дълга стара маса и няколко стари стола.

– За какво искахте да говорите с мен? – с нескрито любопитство запита полицаят, когато седнаха един срещу друг. – Струва ми се, че ви казах всичко, което знам.

– Да, да, наистина – без да бърза отвърна Тексие и бавно започна да тъпче лулата си. – Вие ми разказахте за всичко, което

ме интересуваеше тогава. Но времето си върви – тихо каза той и запуши. – Разговорът ми с племенника на този Реймон, както сам се досещате, би могъл да ме накара да се срещна още веднъж с вас. Сам казахте, че работите в този квартал близо двадесет години. Следователно не може да не сте познавали прислужничката, която е била на работа у професора.

– Симона Мантено ли? – запита полицаят. – Слабо я познавах.

– Разкажете ми за нея – помоли Тексие.

– Много нещо няма да ви кажа – като помисли, каза полицаят. – Зная само едно: беше спокойно и мило момиче. Такива са мнозина, които останат отрано сираци. Тя нямаше никого, освен брат си.

„Тъкмо брат й ме интересува най-много – помисли си Тексие, – но за него после.”

– ...Когато Реймон отсъствуваше, случвало се е да ме кани и във вилата. Винаги намираше с какво да почерпи – продължаваше полицаят. – Наливала ми е и по някоя и друга чашка. Ще побъбрим малко за господаря и за племенника... Наистина, тя никога не започваше първа тези разговори. Само когато я питах...

– И какво казваше тя за тях? – прекъсна го Тексие.

– Що се отнася до племенника, аз още първия път ви казах. А за самия Реймон... Най-често го хвалеше, макар че аз не бях съгласен с нея. Право да си кажа, не го обичах... Не, да не си помислите нещо. С мен, а аз съм се срещал с него няколко пъти, той винаги беше вежлив. Не мога да си изкривя душата. И все пак... студен човек беше. Усещах, че през цялото време се преструваше. Плюеше той на мен и на всички наоколо, презираше ни. Но със Симона не спорех. Щом й се харесва, не е моя работа...

– А тя беше ли влюбена в него? И може би не само влюбена? Нали знаете, такова нещо в квартали, подобни на вашия, не е голяма рядкост.

Старият полицаи се замисли. Но по израза на лицето му Пиер разбра, че е отгатнал и затова веднага запита:

– Впрочем, къде би могла да изчезне тя? Нима никой не знае?

– Не ми е ясна тази работа. Изчезна и толкоз. Тогава Реймон казваше, че си получила сметката и заминала някъде. Но аз я бях видял няколко дни преди това и тя не ми каза нищо за намеренията си. Именно това ме смущаващо най-много. Точно така казах и когато ме разпитвах.

– Кой ви разпитва?

– Как кой?... – не разбра веднага полицаият. – Ами че от управлението. Няколко месеца след като Симона изчезна. Май че брат ѝ започнал да я търси... Тогава разговаряха с много хора – и с мен, и със съседите, и със самия Реймон. Но, доколкото разбрах, прекратиха делото, без да изяснят нещо. Пък кой знае, може и да са разбрали нещо, но нима с такъв човек като професора можеш да се съдиш, особено обикновен човек, какъвто беше братът на Симона. Силите бяха съвсем неравни. Вие самият, знаете... – Старият служител безнадеждно махна с ръка. – А Реймон... Почти не съм го виждал след това. Само мимоходом... И все пак ми се стори, че това съвсем не го засегна... Дори май се подмлади...

– В какъв смисъл! – не разбра инспекторът.

– Ами че в прекия. Спомням си, веднъж минавах край вратата на вилата, когато той излизаше. Е, козирувах му по навик. В нашия квартал обичат това, а на мен не ми струва нищо да го направя –

оправдавайки се, каза полицаят. – Та показва се той от колата, усмихнат, както винаги, и ми каза нещо. А аз гледам и не вярвам на очите си. Беше се подмладил близо два пъти. Дори ме побиха тръпки. Стоя и нищо не мога да кажа. Не, каквото и да ми говорите, тъмна личност беше този Реймон. Не знам с какво се е занимавал, но на такъв човек не бива да се вярва... Аз винаги съм мислил така...

Старият полицаи продължаваше да приказва нещо, хулеше Реймон, а Тексие трескаво строеше логичната верига, довела до трагичния край във вилата.

Прислужничката, влюбена в своя господар. Романът им би могъл да трае дълго и рано или късно биха могли да се появят и резултатите. Естествено, това не би харесало нито на професора, нито на момичето. Наистина, смущаваше го едно нещо: не му се вярваше, че професорът е решил сам да се отърве от омръзналата му любовница. За него би било много по-просто да се избави от нея срещу пари. Но би могло да се случи така, че тя самата, разочарована от своята любов, да се е самоубила. При това така, че никакви следи не е оставила. Подобни случаи се срещат често. А ако всичко е било наистина така, останалото е много по-просто. Братът на Симона, който би могъл да знае за връзката на сестра си с професора, научава, че тя е изчезнала безследно. Естествено, първата му мисъл е била, че Реймон е решил да се отърве от нея. Тази версия обяснява напълно и разговора на брата с професора, и мотивите за убийството. Отмъщение заради сестрата. И все пак имаше един неясен момент. Защо е трябвало да чака толкова години?

Следващият ден измина почти целия в изучаване на делото за изчезването на Симона Мантено, заведено от брат ѝ Бернар. инспекторът прегледа протоколите от разпитите, показанията на Бернар и на професор Реймон, но нищо интересно не можа да намери. През цялото време професорът беше поддържал, че прислужничката сама е помолила да бъде освободена и заминала някъде. Братът твърдеше, че тази работа е тъмна и че професорът просто се е отървал от Симона. Съседите не можеха да кажат нищо конкретно.

Но едно нещо му се наби в очите веднага: делото явно не беше приключено. И като обърна внимание на това, инспекторът внезапно си спомни думите на стария полицаи: нима с такъв човек, като професора, можеш да се съдиш? Разбра, че той сигурно е прав. Намери следователя, който на времето бе водил това разследване. Той дълго време не можеше да разбере какво точно го интересува, а когато най-после разбра, повдигна рамене и доверително му каза:

– Сам знаеш как стават тези неща. Извиква те началството и ти нарежда да прекратиш следствието. Остава ти само едно – да се подчиниш. А делото беше любопитно.

След този разговор Тексие разбра, че трябва да направи само едно – да се опита да намери следите на Бернар Мантено.

Не веднъж Тексие бе ходил в кварталите, където се дават под наем евтини мебелирани стаи, и знаеше, че там не трябва да очаква кой знае каква чистота, но такава мръсотия и такъв отровен букет от миризми, каквито имаше на тази улица, той не бе срещал. Като че ли наемателите изхвърляли боклука си направо на улицата,

а от нея той не бе вдиган с години. Във входа на къщата, където живееше Мантено, беше още по-мръсно.

Като прекрачи камарите боклуци, Пиер най-после намери нужната му стая. Натисна звънеца и чу как звъни зад вратата. Но явно никой нямаше намерение да му отваря. Инспекторът почака и отново позвъни. Резултатът беше същия. Тексие тръгна към изхода на тази благоухаеща къща, но внезапно се натъкна на една прегърбена старица, която мъкнеше нещо в голяма чанта.

– Извинете, госпожо, – галантно се обърна към нея. Тексие. – Познавате ли Бернар Мантено?

– А за какво вие? – запита старицата, сложи чантата на земята и подозрително изгледа инспектора.

– Искях да си поприказваме, но го няма.

– А, познати сте, значи – въздъхвайки каза старицата. – Как да не го познавам, нали сме съседы. Той живее в стая номер шестнадесет, а аз – в петнадесет. Само че напоследък не съм го виждала. Може би е заминал някъде.

– Кога го видяхте за последен път? – заинтересува се инспекторът.

– Ами че не помня, сигурно преди една седмица.

След това Тексие вече не беше учуден от съобщението, че Мантено е напуснал авторемонтната работилница. И то точно преди една седмица. Но резултатите от обиска в квартирата му съвсем не пасваха с изградената версия.

„Какво те смущава, драги инспектор? – за кой ли път вече си задаваше този въпрос Тексие. – Да започнем под ред. Първо, хладилника. Да, именно той. Хладилникът в стаята на Мантено бе

изключен. Някак не е за вярване, че човек, решил да си урежда сметките с някого, ще мисли за такива дреболии. Какво още? Да почнем от коридорчето. На закачалката стар шлифер, мазно кепе... стари смачкани пантофи. И това май е всичко. После, стаята. Маса с мръсна мушама, шкаф, пълен с непрано спално бельо и мръсни ризи... Да, и нито една чиста вещ. Това вече е странно. Все нещо трябва да има. Етажерка за книги. Книги почти няма. Три по експлоатация на автомобилите и няколко брошури по корабни двигатели...

„Глупак, какво съм мислил по-рано?! Ами че от автомеханика до корабния механик не е толкова далеч. Може би сега той се намира на някакво плаване, а аз го смятам за „загинал по време на пожара!”

Повече от три часа загуби Тексие, докато изясни един само въпрос – дали Бернар Мантено не е сключил договор с някоя параходна фирма и не е тръгнал на плаване. Без да вярва, че ще научи нещо, той позвъни по телефона.

– Бернар Мантено? Той е приет като помощник на старшия корабен механик на „Бернадета”. Мисля, че името го задоволи. – Човекът който беше на другия край на жицата, се засмя. – Кога отплуваха ли? Ей сега ще погледна... Да, така. На петнадесети...

Чиновникът продължи да приказва още нещо. Но на Пиер вече всичко беше ясно. Бернар Мантено бе отплавал четиридесет и осем часа преди пожара във вилата на професор Реймон. Като благодари, Тексие затвори слушалката.

* * *

„Ето какво излиза, господин инспекторе – помисли Пиер. – Вие винаги сте избързвали с изводите. И какво стана? Ами че нищо

хубаво. А времето си върви. Ще ви одерат кожата, ако не успеете да се оправите в тази бъркотия. Трябва да започнете отначало. И така. какво имаме: изгорялата вила, двата трупа (макар че според логиката на нещата би трябвало да има само един) и нищо повече.”

* * *

...Да влезе в института на Реймон се оказа по-мъчно, отколкото Пиер предполагаше. Като провери внимателно документите на Тексие, цивилният на пропуска извика по телефона заместник-директора на института.

– Нали ме разбирате – обясни той на Пиер, – беше ми наредено да ви придружават.

В стаята влезе висок побелял човек на около петдесет години. Бялата престилка го правеше да прилича на лекар, но големите рогови очила придаваха на лицето му вид на хищна птица.

– Вие ли сте инспектора Тексие? – запита той, обръщайки се към Пиер. – Помолиха ме да ви запозная с изследванията, които извършваше професор Реймон в нашия институт. Да вървим. Искам да ви кажа – продължи той вече по стълбите – че Реймон бе велик учен, истински гений в областта на генетиката. Не преувеличавам. Това, което той постигна, не е успял да направи никой. Надявам се, предупредили са ви, че всичко, което ще научите тук, е държавна тайна.

Влязоха в стая, пълна с клетки, стъкленици и непознати на Пиер апарати. Миризмата беше остра, инспекторът поиска да си запуши носа, но погледна към придружителя си и реши да не прави това.

– Ето, виждате, прилича на обикновен плъх – посочи заместник-директорът към една клетка – но всъщност това е едно чудо. Не му

действуват никакви отрови, за един ден изяжда два пъти повече, отколкото тежи, а женската може да ражда на всеки пет дена по двадесет мишлета. Ако пуснете двадесетина такива плъха в някоя земеделска страна, само за една година те напълно ще я разорят.

– А това – заместник-директорът посочи огромна стъклена банка – са комари. Да, да, обикновени комари, но ухапването им е смъртоносно.

По-нататък Тексие видя стършел, след ухапването на който всяко животно престава да дава мляко и приплоди. Имаше и пчели, които като събират нектар, унищожават растенията...

От всичко, което видя, Тексие се почувствува не на себе си и когато заместник-директорът предложи да отидат в кабинета му, той с радост се съгласи.

– Разбирате ли какво видяхте? – самодоволно запита заместник-директорът. – Не, явно не разбирате! Това е новото оръжие, изобретено от Роберт Реймон! Представете си само, какво ще стане, ако всичко това се използва. Която щете държава не само ще бъде разорена, но и ще загине. И знаете ли, всичко това е пресметнато добре. Да вземем например комарите. Те са така конструирани, че винаги да се връщат на едно и също място, в радиус на около сто километра. Освен това животът им трае само десет дена. А от ухапването на такъв комар човек умира след пет минути.

Сигурно ще се учудите, че използвах думата „конструирам”. На пръв поглед тя сякаш не подхожда за живи твари. Но аз се изразих съвсем правилно. Роберт Реймон се научи да изменя наследствеността на всеки жив организъм. Сега ние умеем да се

намесваме в наследствените структури и да внасяме в тях необходимите гени или да изключваме онези, които не са ни нужни.

Тексие с ужас си представи как на сто километра от границата на някоя държава някой ще пусне милиони такива комари. Няма от какво да се страхува, защото дори ако вятърът ги отнесе, все едно, те ще хапят само тогава, когато се върнат в района, където са били пуснати. Като свършат работата си, след десет дни ще умрат. И моля, пътят на завоевателите е свободен. Освен това не са страшни и разлагащите се трупове, които няма да има кой да прибере. За това ще се погрижат плъховете. Като изядат труповете, те ще започнат един друг да се изяждат. После ще се наложи да се унищожат само няколко плъха. Тоест, завоевателят ще дойде практически на чисто място.

Заместник-директорът се облегна на креслото и се усмихна многозначително. Инспекторът наблюдаваше с ужас как този човек гордо и дори с известна завист разказва за „великите” открития на своя покоен шеф. А всичко, с което тук се занимаваха, бе престъпно. Тексие знаеше, че в различни лаборатории на военното министерство често се създават страшни неща, но такова не му беше минавало и през ум. Усети, че на него, общо взето, не му е жал за участието на Роберт Реймон.

– Знаете ли, дали Реймон имаше врагове? – запита Пиер.

– Не, не си спомням – отвърна заместник-директорът, като забави малко отговора си. – Сам разбирате, врагове имат хората, работата на които може да предизвика завист. А работата на Реймон бе секретна. Наистина, известна завист предизвика едно негово откритие... Раймон се научи да се подмладява.

При тези думи Пиер трепна. Спомни си разказа на стария полицаи за подмладилите се след изчезването на прислужничката професор.

– ...Не знам как го правеше, но фактът беше налице. Преди десетина години Реймон се подмлади изведнъж с двадесет и пет години. Не само аз, мнозина други го молихме да ни открие тайната, но той отговаряше, че това е най-голямото му откритие и не смята да го продава никому.

„Подмладявал се... Но как? Бълнуване някакво – разсъждаваше на ум Тексие, когато излизаше от мрачното здание на института. – И защо Анри Лаперо не каза нищо за това? Интересно... Та за такова нещо той непременно би трябвало да каже, ако, разбира се, зад него не стои нещо, за което би предпочел да премълчи. Трябва все пак да проверя, кога е влязъл в града. „Ягуарът“ е кола, която не може да не се забележи. А от Венеция той може да влезе в града само по южното шосе...”

Разпитът на полицаия, който бе дежурил тази нощ на южното шосе, надмина всичките му очаквания.

– Според мен видях го рано сутринта... Да, да, сребристосиворозовият „ягуар“ с черна линия излезе от града, когато току-що бе започнало да се разсъмва.

– На къде, на къде пътуваше?... – запита инспекторът поразен.

– Извън града – отвърна полицаият, като учудено вдигна вежди. – А в града влезе някъде около дванадесет през нощта, току-що бях постъпил на смяна. „Ягуарът“ е кола, която се хвърля в очи, още повече, че се втурна в града, а после обратно.

И така, Анри Лаперо.

Когато Тексие се осведоми за Лаперо, портиерът на хотел „Щъркела” отвърна, че е в ресторанта.

Тексие влезе в залата и веднага видя племенника на Роберт Реймон. Той седеше, облегнат на креслото, и четеше вестник. Пред него имаше чашка кафе и недопита бутилка джин.

– О. инспекторе, – постави настрана вестника Лаперо, когато Тексие приближи до масичката му. – Как върви работата?

– Ами добре, по малко...

– Може би искате да закусите? Аз вече завърших, но мога още веднъж да похапна за компания.

– Добре, само чашка кафе.

– Ей сега ще поръчам. Е, бяхте ли в лабораториите на покойния ми вуйчо или още не сте успели?

– Успях. Но честно казано, аз дойдох не за да говорим за работите на вашия вуйчо...

– О-о, а за какво?! – смути се Лаперо.

– За вас. Интересува ме какво сте могли да правите в града от полунощ до разсъмване. Защо сте избягали от града и не ми казахте, че първия път сте пристигнали не в дванадесет през деня, а в дванадесет през нощта? Ако сте искали да го скриете, значи имате някакво отношение към това, което е станало във вилата.

Анри мълчеше и гледаше инспектора. Тексие почувствува, че е на върна следа.

Лаперо отвори бутилката джин, и напълни чашата си. Ръцете му забележимо трепереха. На един дъх изпразни чашата и уморено притвори очи. Изминаха няколко минути, преди да заговори.

– Да, вие бяхте прав, когато казвахте, че непременно ще изясните кога съм пристигнал в града. И на мен не ми остава нищо, освен да си призная. Но не защото ще успеете да докажете нещо, а защото на мен самия ми е противно да лъжа. За да разберете обаче всичко, ще започна не от нощта, когато вилата изгоря, а от чудесата, които ставаха с моя вуйчо много по-рано...

Той си наля още джин, разрези го с тоник и като отпи, продължи:

– Първият случай беше, струва ми се, две години, след като заживях в къщата на вуйчо. Поради навика си да кара колата с бясна скорост, вуйчо катастрофира. Отърва се сравнително леко. Само левият му крак бе така премазан, че се наложи да бъде ампутиран.

Не можете да си представите дори какъв се върна той от болницата. Зъл, като триста дяволи. Всички се страхувахме да се мернем пред очите му. Така продължи вероятно цяла седмица. А после във вилата пристигна малък камион с торби, сандъци и бутилки. Всичко бе отнесено на третия етаж. Вуйчо се затвори там и слизаше само да обядва. И с всеки изминат ден настроението му се подобряваше.

А една вечер пред къщи спря бяла закрыта кола. От идея излязоха две здрави момчета в бели престилки и един от малкото приятели на вуйчо, лекар-хирург. След известно време двете момчета изнесоха някакъв дълъг сандък, а лекарят взе вуйчо под ръка и седнаха в колата.

Един месец след това вуйчо се върна, както се казва на двата си крака. Разказа ни, че приятелят му пришил крака на някакъв премазан от кола човек, който бил докаран в болницата

полумъртъв. Всички се радвахме и никой не помисли нищо лошо. Тогава аз не придадох никакво значение на факта, че моя вуйчо има такъв голям късмет. Та нали дори по-леките операции за присаждане при другите хора са несполучливи, а на него му бяха присадили цял крак!

Вторият случай беше след пет години. Той изведнъж започна да слабее и пожълтява. Съветвах го повече да почива, а той ми казваше, че няма кога, защото има много работа. Даваше си той кураж, перчеше се, но накрая се предаде и легна. Разтичаха се лекари, събраха се консулти. Стигнаха до извода, че вуйчо има цироза на черния дроб или нещо подобно. Разбира се, това не би зарадвало никого. А вуйчо сякаш не се тревожеше много. Все казваше, че непременно ще оздравее. После всичко се повтори, както първия път. Пристигна пак камиончето със същите боклуци. Вуйчо отново се затвори на третия етаж и почти не се показваше. След време го взеха в болницата. Не помня колко мина и една сутрин гледаме – вуйчо пристигнал, весел, направо щастлив.

„Е, Анри, излекуваха ме – ми каза той. – Черният ми дроб сега е като нов.“

И тогава ме заведе в лабораторията. Не знам какво сте видели вие, но това, с което ме запозна вуйчо, ми стигаше да разбера с какви мръсни работи се занимава това мило учреждение... И през цялото време ме уверяваше: „Всичко, което видя, не е най-голямото, което мога. Но за него засега никой не знае. Аз мога практически да стана безсмъртен.“

Все се чудех какво имаше пред вид вуйчо, като ми каза, че е практически безсмъртен. Но не стигнах до никакъв извод и реших,

че ме е излъгал. После заминах на почивка за три месеца. Така ме посъветва самият той. Аз вече ви разказах за това. Спомняте ли си, когато се върнах и заварих нова прислужника във вилата?...

– Да, да. Помня. Моля, продължете...

– Та тази нова прислужничка ми каза, че вуйчо ме чака в кабинета си. Това, което видях, когато отворих вратата, ме накара неволно да спра. Зад бюрото седеше... вуйчо, но не такъв, какъвто беше, когато заминах, а такъв, какъвто сигурно е бил преди тридесет години.

„О, Анри, влез, влез – каза той, като вдигна глава. – Виждам че си учуден. В първия момент у всички реакцията е подобна. Седни, сега ще ти обясня каква е работата. Помниш ли, някога ти казах, че мога да стана практически безсмъртен. Успях. Резултатите, както виждаш, са налице. Аз се подмладих. Опитай се да кажеш след това, че не съм гений.“

Той продължаваше да говори още нещо в същия дух, но аз не го слушах – толкова бях потресен от видяното...

Какво стана после, вие вече знаете. Сега знаете за мен всичко... Да, а преди една седмица или малко повече получих от вуйчо телеграмата, за която ви казах миналия път. Както видяхте, изпълних молбата му, купих „ягуар“ и пристигнах тук. Вие сте прав, пристигнах през нощта. Вратата ми отвори той самият. На учудения ми въпрос отвърна, че прислужничката е отишла за няколко дни при приятелката си, а готвачката и градинарят пуснал при сина им, на когото се родила дъщеря. Когато влязох в кабинета му, забелязах, че изглежда по-зле от преди. Покани ме да седна и започна последния си разказ.

„Анри, за да разбереш всичко – каза той, – ще почна отначало. Помниш ли, когато катастрофирах и ми отрязаха крака? Още докато лежах в болницата, а после и в къщи аз мислех какво може да се направи, за да върна загубеното. Съветвах се с хирурзите. Спомняш ли си професор Гаро, който ме оперира? Той ми обясни, че практически не може да се направи нищо. Лекарите още не са се научили да потискат реакцията на отхвърляне на присадения орган. Дори и да има подходящ крак, това не би ме спасило. Каза ми също, че засега операциите по присаждане са успешни само при еднояйчните близнаци, когато от единия близък се присажда някой орган на другия.

Това изречение ме развълнува страшно. Още тогава правех опити да отгледам цял организъм от една клетка. Учените знаят, че от една само клетка, при това коя да е, може да се получи цял организъм, ако се успее да се събуди пълната наследствена информация, която тя носи, а не само тази, която се отнася за дейността на органа, от който клетката е взета. Разбира се, нужно е да се създаде и специална хранителна среда, в която клетката да се храни и размножава.

Приготвих хранителната среда, отрязях от себе си късче кожа, избрах най-добрата клетка, обработих я и я поставих в разтвора. Деленето почна, и то в страшно бързо темпо! Трябваше да сменям съдовете с по-големи, да наливам прясна хранителна среда. Накрая моят двойник легеше вече във ваната.

Когато според изчисленията ми той стана на около двадесет години, реших че е време да действам. Гаро пристигна за мен.

Неговите момчета взеха сандъка, където бях поставил приспания си двойник, и след няколко часа аз имах вече крак.”

„Значи вие отрязахте крака на жив човек? – не издържах аз... – Как е могъл Гаро да направи това?”

„Първо, Гаро трябваше да прави всичко, което му нареждах. Той изцяло бе в ръцете ми, защото аз знаех някои нещица за него. А после какво страшно има в това, което сме направили? – равнодушно отвърна вуйчо. – Та нали аз самият създадох този двойник. От собствената си клетка.”

„Но това е бил истински, жив човек!”

„Жив – да, но нима това беше човек? Та той нищо не разбираше, беше изключен от външния свят и мозъкът му бе по-чист от мозъка на новородено. Вярвай ми, в това няма нищо страшно.”

Не можех да дойда на себе си от обхваналия ме ужас. Вуйчо, моят вуйчо Роберт... Нима е способен на това?!

„Вече разбираш – продължаваше вуйчо – че когато заболя черният ми дроб, се наложи да постъпя по същия начин. Няма да се разправям с някакъв еднокрак малоумен цял живот, само защото може да ми потрябва още някоя запасна част! Много по-просто беше да направя нов.

Но когато Гаро ме отвори, за да присади черния дроб, той откри, че целият ми организъм е поразен от метастазите на рака. Не беше вече възможно да ме спасят, можех да изкарам само някой и друг месец. Сега трябваше здравата да помисля. Знаех, че можех да си създам двойник, но в дадения случай той не би ми помогнал. И все пак трябваше да използвам това, което можех. Изведнъж, сега вече не помня в каква връзка, се сетих за компютрите. Ако беше

постоял в университета по-дълго, щеше да знаеш какво забележително нещо са те. Спомних си, как веднъж, когато поръчвах някакви апарати в една фирма за производство на електронна медицинска апаратура, директорът ми разказа за едва интересна поръчка, направена от някой си Рене Делен. Та този Делен разработил така наречения психощлем, с помощта на който компютърът може да улавя биотоковете, отделяни както от работещия, така и от намиращия се в покой човешки мозък. Необходим бил само дешифровчик на импулсите, за да се вкара тази информация от мозъка в компютъра. Фирмата се бе заела да го направи”.

Навремето този апарат не заинтересувал вуйчо. Но после, когато разбрал, че краят му приближава, той се сетил за това изобретение. Вуйчо разбрал, че с помощта на такъв шлем и на дешифровчик той ще може да вкара в компютъра не само намиращата се в мозъка информация, но и своето самосъзнание.

„Та като се сетих за всичко това, продължаваше вуйчо своя разказ – реших да обединя тези апарати. Знаех, че мога да си създам двойник с незасегнат, чист мозък, после да вкарам в компютъра цялата си мозъчна информация и самосъзнанието си, а компютърът да вложи всичко в мозъка на моя двойник. И той по нищо освен по възрастта нямаше да се различава от мен. Та това беше дори по-хубаво. Мислите ще са моите, това ще бъда аз в друга, по-млада обвивка, здрава, без болести.

Сложността беше там, че ние не биваше да сме двама. Познавах характера си и разбирах, че сам няма да допусна съществуването на второто си аз и ще направя всичко, за да остана сам. Но бедата

бе там, че аз, вторият, ще мисля същото и следователно конфликтът ще бъде неизбежен. Мен старият, някой трябваше да ме убие, щом предаването на интелекта и на самосъзнанието свърши.

Двойникът отгледах много бързо. В това време успях да се снабди с компютър и ми направиха два специални шлема, защото предаването трябваше да стане едновременно в двете посоки – от мен, стария, към компютъра и от компютъра в мен, новия. Когато всичко беше готово, изпратих те в Ница, а тъкмо навреме дойде и телеграмата от сина на готвачката.

Щом останахме сами с прислужничката, аз ѝ разказах простичко всичко и като ѝ дадох пистолета, наредих ѝ да застреля мен, стария, щом върху шлема светне лампичката, която показва, че от мозъка е взето вече всичко. Отначало тя отказа. Дълго я уговарях и накрая се съгласи. Иначе не можеше и да бъде, та тя ме обичаше и беше готова да изпълни всичко, което ѝ наредя. Е, и... като се върна от Ница, ти ме видя подмладен и здрав...”

„А какво стана после с прислужничката? Уволни ли я?“ – кой знае защо попитах аз, досещайки се. Как моят мил вуйчо Реймон е постъпил с нея.”

„Не, – отвърна той съвсем спокойно. – Когато свалих шлема, тя седеше на пода и плачеше. Пистолетът се търкаляше до нея. Вдигнах го и стрелях... Та тя можеше да се разприказва.

Но аз, както сигурно самият разбираш, не те извиках, за да ти изповядам греховете си. Работата е там, че съм допуснал една досадна грешка. Отново съм болен от рак. Не зная със сигурност, може би организмът ми е генетично предразположен към него или

това е просто съвпадение. Принуден съм да свърша всичко пак отначало. Този път ще ми помогнеш ти.”

Бях толкова поразен от всичко чуто, че дори не възразих. Качихме се на третия етаж и той отвори вратата. В полумрака, който цареше там, видях огромни маси, отрупани с различни колби, мензури с чудновати форми и огромни размери, и много апарати, абсолютно непонятни за мен. Минахме в следващата стая. Там имаше два еднакви дивана, столове, маса, а в ъгъла беше поставен компютърът. На масата бяха сложени два шлема, които много приличаха на каските, с които жените сушат косите си във фризьорските салони. На единия диван лежеше някой.

„Погледни новия – каза вуйчо с такъв спокоен глас, сякаш не той разказваше току-що за всички мръсотии, които бе извършил. – Включи осветлението. – Виждаш ли, той е съвсем същия, какъвто бях, когато ти се върна от Ница. Сега спи. Така и трябва, В това състояние възприема най-добре. Петнадесет минути след като завърша всичко, той ще се събуди. Разбра ли какво трябва да направиш? Щом като върху моя шлем светне ето тази лампичка – вуйчо посочи малка лампичка до един от проводниците, който свързваше каската с металния сандък – ти ще застреляш мен, стария. Да! – сепна се той. – Знаеш ли да стреляш?”

Казах му, че мога. Тогава той стана, сложи каската на спящия после кой знае защо ми се усмихна и като постави втората каска на главата си, легна на съседния диван. Не бях на себе си. С пистолет в дясната ръка слязох в кабинета на вуйчо, налях си чаша джин и го изпих. В главата ми се блъснаха различни мисли. Бях в ужас от това, което чух. Не знаех какво мога да направя, но прекрасно

разбирах, че е нужно да сторя нещо. Не биваше да допусна моят мил вуйчо Реймон да продължи и по-нататък да върши всичко това.

Неочаквано ми мина през ума, дали няма намерение и с мен да постъпи по същия начин, както с прислужничката? И не заради това ли ми нареди да се върна с кола? Кой ме е видял! Абсолютно никой. Ако бях дошъл със самолет...

Всичко, което стана после, си спомням смътно. Беше като в сън. Когато се качих в лабораторията, лампичката върху шлема не беше още светнала. И все пак аз стрелях... Два пъти... Нито единият, нито другият успяха дори да охнат. После изтърчах на първия етаж и се хвърлих към вратата, но... се върнах и щракнах със запалката...

Не мислете, че съжалявам за стореното. Когато си спомням всичко, което видях в лабораторията, и това, което ми разказа вуйчо през последната нощ, разбирам, че не можех да постъпя иначе. Всяко зло трябва да бъде наказано.

Анри Лаперо млъкна. Очите му горяха и Тексие виждаше, че племенникът наистина не съжалява за това, което бе направил.

Затворникът

Фантастичен разказ

Ернест Маринин

ДЕН ПЪРВИ

Всред грохот и рев на избухващата атмосфера, закривайки звездното небе с понеслия се стремително нагоре хоризонт, планетата се сгромоляса върху кораба и се втурна нататък по орбитата, отнасяйки върху себе си смачканата тенекия с полупремазания човек в кабината.

Това бе само едно неуспешно кацане, но Олег възприе именно така момента на сблъскването. Той беше сам в кораба, който се връщаше на Земята. Другите осем звездолета на експедицията работеха в системата Регул. Повече от сто космонавта. А него го изпратиха на Земята заради страхливост. Не като наказание, не, просто един страхливец в експедицията е твърде голяма потенциална опасност. И командорът Янсен бе прав, когато утвърди решението на екипажа. Наистина, по-добре да загубят един кораб, отколкото да рискуват цялата ескадра. По-добре да изложат на опасност един човек, отколкото сто. Грешката на Янсен бе другаде. Олег не бе страхливец. По-точно той не бе просто страхливец. Той се отличаваше с предпазливост, предпочиташе да заобиколи опасността, а не да я преодолее. Това още не е страхливост. Когато нямаше друг изход, той проявяваше и смелост, и е мъжество. Гнетеше го изключително богатото му въображение. То беше неговият главен талант, източник на идеи и решения. Благодарение

на него той попадна в състава на Звездната. Но след кацането, в условията на реалните опасности и риск този негов дар се превърна в източник на страхове и подозрения. Намираше непрекъснато все нови и нови опасности, понякога и съвсем невероятни. Поради характера си Олег се стараеше да ги избягва. Отстрани всичко изглеждаше най-обикновена страхливост, а време, пък и желание за дълбоки психологични анализи нямаше и го изпратиха на Земята. Дадох му кораб, изчислиха маршрута – само шест нула-прехода до Земята, но в космоса не всичко може да се пресметне... От втория скок „Делта“ излезе твърде близко до планетата. Да беше първия скок, Олег веднага би преминал в подпространството, но след втория трябваше доста да се поразходи в обикновеното пространство, за да възстанови запаса от вакуум, от разцепването на чиито частици получаваше енергия за нулапреходите. Аварията беше наистина тежка, но въображението на Олег я превърна в непрекъснат кошмарен катаклизъм.

...Планетата буквално изскочи на екрана. Автоматът включи спирачните двигатели, но непогасената енергия от скока и притеглянето на твърде близката планета устремиха „Делта“ по стесняваща се спирала. Корабът неудържимо падаше върху планетата и тя го посрещна с грохота на атмосферата, впила се в разтопената обшивка. А после воят на спирачните двигатели бе прекъснат от удар, от който навярно са трепнали стрелките на сеизмографите на Земята, а гръдният кош изпука като черупка, счупените ребра пробиха гърба и креслото и със скърцане се опряха да задната стена на кабината.

Съзнанието се изтръгна от тялото и се понесе към небето заедно с червения стълб пушек и прах, издигнал се над мястото на падането.

Измина цяла вечност. Всичко бе пусто и тъмно, както преди Началото, преди взрива на Първоатома и само безкраен мрак се простираше дванадесет милиарда светлинни години наоколо. После се появи звездичка – едва забележима в тъмнината. Постепенно тя започна да расте, стана точка, топче, кълбо, кълбовидна мълния, облак с формата на гъба; нарастващият облак изпълни черепа, стана твърд и еластичен, разкъса крехката кост на дванадесет милиарда парченца, разхвърли ги по безкрайното пространство. Пренапрегнатите струни на нервите се скъсаха с виещ звън, тялото се сгърчи от болка, но ето, рукаха водопади студена пот, заляха горящия облак в главата, преляха през назъбените краища на черепа и потопиха Вселената на безкрайно число парсеци и вечности...

Олег трепна и отвори очи. Кошмарът свърши. През илюминаторите в кабината се лееше бледа светлина. Болките бяха силни, но поносими. После през тишината се промъкна звук – часовникът над пулта работеше. Той показваше, че от момента на падането са изминали дванадесет минути. Учуди се и това обикновено чувство му помогна да се съвземе. Болката премина. Помисли си, че трябва да стане и се ужаси, представяйки си с какъв звук ще се измъкват от тапицерията на креслото изпочупените му ребра. Побиха го тръпки, челото му се покри с капки пот и той остана да лежи, стиснал облегалките на креслото. Меката им гъвкавост му върна чувството за реалност, каза си: „Не вярвам в

това бълнуване! Сега ще стана!” – и се дръпна напред, докато страхът не беше успял да скове мускулите му.

На креслото нямаше нито дупки от ребра, нито петна кръв. Опипа гърдите и гърба си. Ръцете му го слушаха, движенията не му причиняваха болка. Всичко беше цяло. Отпусна се на облегалките и се усмихна, повярвал най-последно, че е жив. „Жив!” – тихо каза той. А после по-силно, почти викайки: „Жив! Жив!” Гласът глухо прокънтя зад пулта, там нещо щракна, зазвъня. Радостта угасна.

Изчислителят бе унищожен изцяло. При удара микромодулите се бяха натрошили и изсипали през отворите на кожуха и сега лежаха по пода на красиви купчинки от разноцветни парченца. Системата за регенерация наистина можеше да се възстанови. За месец – два. Ръчното управление бе оцеляло, но разцентровано. Но какво значение има това! Все едно, нито изчислителят бе цял, за да изчисли маршрута, нито контролните уреди. А най-главното – намотките на конвертора се бяха изместили. За „Делта” пътят през подпространството бе затворен. Обикновеното гориво би стигнало за дълго, но не и за триста светлинни години. Продуктите са оцелели, в една цистерна имаше кислород за около седмица. А регенераторите трябва да се ремонтират два месеца.

Струваше ли си да живее?

Надникна през илюминатора. Нищо особено. Обикновени жълтосиви камъни и скали без следа от растителност, някакво нелепо сиво-розово небе. По него пълзяха лилави петна – нима са облаци? Вятърът гонеше кълбета прах, те покриваха неясно очертаната линия на хоризонта със сива мътилка. Прилича на боровинков кисел, разреден с вода от някоя локва. „Ех – въздъхна

Олег, – ако в този кисел можеше да се диша!” Той искаше да провери състава на въздуха, но анализаторът, разбира се, не работеше. „Трябва да изляза навън. А ако там има някаква жива гадина?” Веднага му се стори, че в мъглата се мяркат сенки. „Не, не може да бъде, от страх ми се привижда. Тук няма никого!”

Дълго стоя в шлюза пред затворения люк, мислеше. „Ех, ако имаше бог! От душа бих се помолил и бих казал: господи, направи, моля те, от този кисел нормална атмосфера, за да се диша, да е прохладно и свежо и от запад да се носи дъх на жасмин, а от юг, да кажем на момини сълзи... Ех !” Олег тежко въздъхна, стисна зъби и отвори люка.

Всичко изглеждаше така, както през илюминатора – камъни, прах, лилави петна върху сиво-розово. Спусна стълбата, слезе долу, пообиколи кораба и си рече: „Престани да се мотаеш. Трябва да опиташ въздуха. Ако става – всичко е наред, ще живеем. Ако не става, не става. Е, с една седмица по-рано. В края на краищата все едно е.” Съвсем не му беше все едно, но той знаеше, че трябва да се убеждава. Риск почти няма – отровните газове няма да минат през филтъра, микробите – също, а ако там няма кислород, веднага може да мине на бутилките... Е, хайде! Отвори клапата на филтъра и леко пое през носа.

Беше въздух, истински, прохладен, като през лятна вечер, малко сух и прашен. И едва, едва намирисваше на кисел. Олег помириша. Да, миришеше на кисел от червени боровинки. Анекдот!

Дишаше и се радваше, че все пак няма да умре след една седмица. Нямаше отровни газове, микроби и белтъчини.

Индикаторите на филтрите останаха чисти. Отново задуха вятър и донесе лек мирис на жасмин.

„Дявол да го вземе, значи все пак това не е бълнуване! Ами ако не е? Тогава откъде се е взел жасминът? Самовнушение? Помислих си за жасмин и си внуших, че усещам миризмата му. Ами тогава аз съм гений на самовнушението. И изобщо съм гений. Аз съм Наполеон.“ Скръсти ръце на гърдите, излъчи корем и наведе глава, надменно гледайки пред себе си. Не му стигаха само наполеоновските къдрици. Ръката му се плъзна по гладката повърхност и събори на земята... триъгълна шапка! Олег вдигна императорската шапка и тъпо погледна дъното ѝ. На хастара ѝ беше отпечатано със злато:

„Парижки облпромкомбинат

ул. Елисейски полета, I, тел. 1-23-45

И размерът – „59“. Шапката беше доста поизносена – ръбовете ѝ бяха изтъркани, а на хастара, там, където се опираше темето, имаше голямо петно.

Това беше пълен идиотизъм. Магия някаква. Внимателно постави шапката върху камъка, направи няколко крачки и шепнешком произнесе: „Изчезни, сатана!“ Шапката не изчезна, макар че той искаше това и вярваше твърдо, че ще се стопи във въздуха след класическото заклинание. Тогава стреля в нея с пистолета. Шапката пламна и горя дълго, пукаше и разнасяше мирис на изгоряла кожа. После вятърът отвя дима и пепелта, а върху камъка остана само петно от сажди.

„Какво имаше на хастара: телефон едно-две-три. Зайчето се скри!“¹

Тогава се чу странен звук, нещо като похъркване. Без да мисли, Олег скочи встрани и рязко се обърна, измъквайки пистолета. Пред него изникна зайче. То мърдаше разцепената си устна, душеше земята, направи две крачки и отново приклепна, „Така. Ето че се появи и фауна. Отначало зайче, а после ще има и вълци и овце, дачници и тем подобни варвари, драскащи по скалите „Оля + Коля“.

Бълнуването беше отишло твърде далеч. Може би беше отравяне от някои съставки на атмосферата. Или предсмъртни видения. Само че нестандартни. Казват, че преди смъртта си човек вижда своя живот, семейството си, близките си. А това е някаква бъркотия... Зайчета... жасмин. Само шипър липсва.

И изведнъж му замириса на шипър. Тежкия, още от детинството му ненавистен мирис изпълни дробовете му. Главата му се замая, прилоша му. Спазъм стисна гърлото му. Олег бързо включи кислородните бутилки и задиша често и дълбоко. Мирисът изчезна, но главата му все още бе замаяна. Прекрачи люка и като се държеше за стената, довлече се до кабината. С мъка сне скафандъра и тежко се строполи върху креслото. След около час се успокои, изправи се и приближи до илюминатора. Навън бе станало по-светло. Малиновочервена светлина обливаше скалите. Голямо червено слънце грееше силно през стъклото. Долу седеше познатото зайче. „Гладно е, сигурно – помисли Олег. – Да имаше сега едно морковче.“

Морковчето се появи. Увисна във въздуха и тупна пред зайчето. То се изправи на задните си крачета, пристъпи с предните, приближи и бързо, бързо загриза.

През стъклото не се чуваше нищо. Но Олег си представи как хрупка и на него самия му се прииска морков. Устата му се изпълни със слюнка. Тръсна глава и видя моркова. Висеше във въздуха сред кабината и се поклащаше. Омръзна му да се учудва. Хвана моркова, изчисти го в ръкава си и го захрупа. Беше истински, сладък.

„Страната на чудесата. Аз съм Алиса. Алиса Александрович Блинов. Планетата на осъществената мечта. Каквото поискам, това и въплътявам. Интересно как ли го правят? Всъщност кои са те? А тя – самата планета? Или аз? Нека приемем, че това е взаимодействие на пси-полето с полетата на планетата. И изобщо какво значение има как се получава всичко това? Получава се и толкоз. А е интересно! Да кажем, дай... ябълка!“

Съсредоточи се и си представи антоновката². Ябълката възникна. В кабината лъхна чудесният есенен аромат. Олег повъртя ябълката в ръка. Тя беше тежка и прохладна, „Голяма работа!... А обратното?“ Той отново се съсредоточи и си

представи как ябълката изчезва. Поклаща се и се стапя във въздуха. Но нищо не излезе. „Обратното действие не се наблюдава, значи. Излиза, че трябва да мислиш какво мислиш, защото може такива ми ти работи да измислиш...“ Замисли се, въздъхна и изяде ябълката.

Събуди се потънал в ледена пот. Навън бе някаква инфрачервена нощ и в нея, като отражение на кошмарните сънища се носеха огромни сенки. Лежа дълго, загледан през черно-червения кръг на илюминатора и мислите му, неоформени и несвързани нелепо се трупаха една върху друга, бавно се

преобръщаха и спираха в бездните на полудрямката му. После отново заспа.

ДЕН ВТОРИ

Сутринта сглоби вертолета и тръгна на разузнаване. Под него се простираше еднообразна равнина. На тази планета нямаше нищо освен камъни и прах... След три часа полет реши да се върне. Нещо го безпокоеше. Спомняше си нощните сенки зад илюминатора, мяркаха му се мезозойски чудовища, които преобръщаха „Делта“ с уродливите си лапи. Помъчи се да прогони тези мисли и увеличи скоростта.

Корабът беше на мястото. Само се беше катурнал – настрани и по него се виждаха драскотини. Наоколо имаше някаква промяна – май че преди камъните не лежаха така. И между тях личеше следа – ясен отпечатък от огромен птичи крак. Нокти, люспи – всяка голяма колкото длан. „Така значи. Тук направо е страшно да се мисли. Измислих го... Това не ти е зайчето“ – промърмори Олег и се върна във вертолета.

Издигна се на около двеста метра и забеляза встрани движеща се петно. Изключи двигателя и безшумно тръгна надолу на авторотация. Беше някакво животно като кенгуру, но голямо колкото автокран. Движеше се с плавни подскоци, като си помагаше с опашката. Някакъв хищен динозавър.

Когато до животното останаха около двеста метра. Олег дръпна ръчката и включи мотора. Вертолетът зави и увисна. Звярът се метна встрани и замря в заплашителна поза – готов за скок, с отворена чудовищна паст, пълна с остри зъби. На края на муцуната му стърчеше остър рог.

Олег извади пистолета и като притвори вратичката, насочи лъча право между изпъкналите му очи – жълти, свирепи, с вертикални зеници. Лъчът, удари черепа, но се оказа слаб – звярът подскочи, достигна вертолета с края на рога и тежко рухна на земята. От удара Олег едва не падна, но се задържа и изравни машината. И веднага натисна пистолета, защото животното скочи пак. Не го отклони, докато динозавърът не падна. От него шуртеше черна кръв, отсечената глава се търкаляше встрани, а задният му крак, огромен като лостове на екскаватор, все още се свиваше конвулсивно и разхвърляше камъните наоколо.

Олег приземи вертолета и внимателно приближи до звяра. Първият лъч беше разрязал дебелата пъпчива кожа и черепа на десетина сантиметра и все пак не беше стигнал до мозъка. Прииска му се да пипне с пръст, но се въздържа, вдигна камък и го хвърли в отворената паст. Езикът се сгърчи и челюстите се затвориха шумно. Нещо студено и тежко се вдигна от стомаха на Олег. Той се извърна и тръгна към вертолета.

Корабът лежеше катурнат на една страна и люкът се намираше отдолу. Аварийният люк бе смачкан при кацането. Да се влезе вътре беше невъзможно. Олег дръпна лоста на аварийния люк, после реши да изреже ключалката с лъча. Мъчнотопимият метал се поддаваше бавно. Оранжеви пръски се разлетяха встрани, вятърът отнасяше гъстия пушек. А после лъчът изчезна – акумулаторни се бяха изтозили. Олег хвърли пистолета, отпусна се върху скалите и заплака.

Плачещо от безизходност и страх. Сам срещу цялата планета. Без да може да се предпази от всичко неизвестно, което би могла

да породи нейната необикновена сила под въздействието на деформираното от страха въображение. Беззащитен, гол срещу целия свят. Той можеше да диша въздух, който мирише на боровинков кисел, можеше да се храни с плодовете на собственото си въображение, както с моркова и ябълката. Но как да се спаси от другите въплъщения на фантазията?

Сълзите спряха, но в гърлото му застана на бодлива топка. Постепенно отчаянието му се смени с тъпо безразличие, което заглуши мислите и чувствата му. С труд се изправи и тръгна, без да избира пътя, без да се замисля накъде и защо. Люлеещият се хоризонт го обхвана в тесен пръстен и се отдалечаваше с всяка крачка, оставайки далечен и недостъпен. Но той не виждаше това. Пред мисления му взор стоеше една картина: безкрайна жълтосива пустиня и някъде в средата ѝ скрит в красив сребрист скафандър – труп. Отначало съвсем като жив човек, само със затворени очи и сиво-жълто лице, после отвратителни полуизгнили останки, после скелет; и скафандърът, незапълнен вече от тялото. ще стане плосък като парцал...

Препъна се и спря. Препънал се бе в скафандър – не сребрист, а жълто-сив от прах. Плосък, като парцал, едва повдигнат там, където са останали ребрата. Олег се наведе и изтри праха от шлема. В него имаше череп – бял, с кичури коса, с тъмни дупки на очите и носа, с насмешливо откачена долна челюст.

Това беше неговият труп. Разбра веднага и му стана толкова страшно, както никога досега. Не беше вече осъзнатият страх пред предполагаемата опасност и възможната гибел, а безсмислен животински ужас.

Побягна, спъна се в камък, падна, отново скочи, замята се на една място, несъзнателно смъквайки шлема, отново падна, извивайки се измъкна се от скафандъра и се понесе с огромни скокове. Бяга дълго. Дори закаленият му организъм не издържа. Дишането му стана накъсано и тежко, кръвта нахлу в главата му, стори му се че тя разкъсва вените му, залива мозъка му, показва се през очните ябълки. Наново падна и загуби съзнание...

Голямата червена мравка пропъзля по тилната част на дланта му, спря, повъртя се, сякаш подушваше нещо, прехвърли се върху една тревичка и изчезна. Олег опря ръце на земята и с мъка се надигна. Намираще се в низинка, обраснала с мека зелена трева. Вляво на хълма поклащаха клони две брези. Всред гъстия върбалак шуртеше поточе. Голямо сплескано слънце бе докоснало вече хоризонта.

Стана и като закричи уморен, се изкачи на хълма. В далечината зад широкото зелено пространство тъмнееше гора. Отнякъде долетя глас на птица. Прииска му се да пие. Спусна се към потока. Той, беше съвсем плитък, с чиста ледена вода.

Дишаше леко, миришеше на свежа трева, на жива вода, на нагрятата от слънцето земя. Откъсна дълга тревичка и сдъвка сладкото стебълце. Вървеше пъхнал ръце в джобовете, усмихваш се, вятърът галеше гърдите през разкопчаната яка, умората беше вече приятна, топла и нежна..

Слънцето залезе, небето се обагри с всички оттенъци на червения, лилавия и виолетовия цвят. Над хоризонта светна дълга бледозелена ивичка. Появя вечерна свежест. Трябваше да помисли за нощуването. Сигурно не би замръзнал на тревата, но пред очите

му на фона на залеза изведнъж израсна до зенита огромен надпис с черни букви: „НОЩ“ и веднага далечен животински рев заглуши ромона на потока и шепата на листата.

Олег закопча ризата си догоре и се съсредоточи. Духна силен вятър и внезапно спря. Въздухът стана плътен и непрозрачен. Завъртяха се вихри, устремиха се нагоре и стихнаха, добивайки форма и твърдост.

На склона на хълма се появи бетонна кубична грамада. Високо се издигаха глухи сивозелени стени. В преддверието проблясваше стоманена врата.

Стигна до вратата и я натисна с рамо. Бавно, с едва чуто скърцане вратата се отмести и застана напречно на отвора, заграждайки го наполовина със своята еднометрова дебелина. Влезе вътре, с мъка премести обратно вратата и закачи тежките резета. Напила ключа на стената. Пламна ярка светлина. Постепенно очите му привикнаха и видя лека дървена стълба, която се вдигаше стръмно към втория етаж. Опираше в хоризонтална стоманена плоча. Олег се изкачи и сложи длан върху плочата – щракна реле, забоботи мотор, плочата се повдигна като капак на изба. Ярко осветен коридор водеше в просторно помещение. Олег мина по коридора, затвори след себе си още една стоманена врата, обшита с дъбови дъски, и пое въздух.

Помещението бе хубаво. Голяма камина. Върху скарата бяха подредени сухи дърва. Вляво – голяма маса с лампа на шарнири. Стол с ниско облегалo и място за ръцете. Срещу камината – дълбоко кресло. Край стените – полици с книги. Дебел зеленикав килим. Вдясно врата към спалнята. Олег надзърна в банята и

кухнята и се върна в хола. Застана до вратата и доволен заглежда своето жилище. Приблужи до полиците и взе една книга – страниците ѝ бяха чисто бели... Дълго се разхожда край рафтовете и вземаше книгите наслуки – всички бяха без текст. Освен една, томче стихове със заглавие „Червената луна“. Това бяха негови стихотворения, които много отдавна, още в училище му бяха върнали от редакцията с вежливото извинение за претовареност на печатницата и утвърден тематичен план. Той криво се усмихна, пхна томчето по-навътре и влезе в банята.

ДЕН ТРЕТИ

На сутринта Олег се отправи към кораба. Ремъкът на автомата приятно тегнеше на рамото му. Тежките обувки мачкаха тревата, която пред очите му се превръщаше в тясна пътечка. Това все пак беше удобна планета.

Отдалеч забеляза скафандъра със скелета, който вчера толкова много го изплаши, почака докато тревата израсне край него по-висока, и го заобиколи. Около обяд стигна при кораба.

Всичко си беше както вчера. И вертолетът стоеше с отворена вратичка. Лопатките на винта се въртяха бавно от вятъра. Само тревата, която вчера не растеше тук, се бе издигнала над колелата. Олег влезе в кабината и седна в креслото – да почине и размисли. А после създаде къртиците. Те не приличат много на истинските, но умееха да копаят, и то в необходимата посока – прокопаха канавка под кораба до самия люк и там веднага потънаха дълбоко в земята м – не му бяха нужни вече.

Олег прибра пистолета, който лежеше край кораба и влезе вътре. Най-напред намери запасните акумулатори и зареди пистолета.

После започна ремонта. Да поправа му беше много лесно – всичко, което не му достигаше, създаваше на място. Но все пак работата беше много и до вечерта той успя само да я започне както трябва.

Обратният полет до замъка му отне десетина минути. Вертолетът кацна на плоския покрив в средата на черния квадрат. Асансьорът го пусна на втория етаж. Над главата му покривът се затвори плътно. Олег зареди машината с чист изооктан и се приготви да вечеря. После прочете от стиховете в малкото томче, досрамя го за тях и си легна. Но сънят не идваше. Заболя го главата. Стана, метна на раменете си якето и влезе в хола. Приятно му бе да стъпва бос по мекия килим. Седна до масата, запали лампата. Седеше и гледаше белите листове хартия. Главата го болеше още и на душата му бе тежко. Краката му замръзнаха – от камината духаше. „Дали да я запаля?“ Приблужи, щракна запалката и поднесе огънчето към дървата. Сухите брезови кори пламнаха, изгоряха, но дървата не се запалиха.

Опита още веднъж – все същото. „Дявол да го вземе, колко ли са се мъчили тези нещастни лордове?“ Позамисли се, сътвори бидон с бензин и заля дървата. Смачка няколко листа хартия, запали ги и ги хвърли отдалеч в камината. Пламъкът лумна, запя в камината, гореща вълна го блъсна в лицето. Когато дървата се запалиха, пламъкът намаля. Олег дръпна креслото, легна върху килима, опрял брадичка на свитите си юмруци, и се загледа в огъня. Играещите пламъци го успокоиха, болката в главата престана. Когато дървата изгоряха. Олег отиде да спи.

ДЕН ЧЕТВЪРТИ

Ремонтът свърши. Корабът вече не лежеше, а стоеше, насочен към зенита, резервоарите му бяха пълни с гориво, всички системи бяха възстановени и регулирани. Олег седна пред пулта и започна да натиска бутоните, да движи лостове и обръща ръчките. Очите на индикаторите светнаха, стрелките се поклатиха, релетата защракаха. Корабът оживя. Заработи системата за терморегулация. Горещината, която го измъчваше от средата на деня, се смени с приятна прохлада И настроението му стана бодро и радостно. Това бяха последните дни, които той прекарваше на планетата, имаше още малко работа. Всъщност той би могъл да излети и след един час, но все едно, ще трябва да чака на орбита – на изчислителя бе нужно време за пресмятанията. Никакво удоволствие не е да се мотаеш излишно цяла нощ в безтегловност. Много му се искаше да прекара още една нощ в замъка. Сигурно това бе неосъзнато недоверие към „Делта”, нали вече бе изпадал в беда с нея, и в същото време несъзнателна вяра в твърдия бетон и стоманените плочи на замъка. Завърши работата рано и отлетя в къщи с твърдото намерение да се наспи.

Посред нощ го събуди чувството за безпокойство. Пробуди се не изведнъж, известно време лежа в полусън, но постепенно се разсъни напълно и смътното безпокойство веднага доби конкретна форма.

Беше забравил да затвори външната врата!

Наистина, спал бе дълбоко и едва ли нещо му се е присънило, затова нямаше опасност. Но призори сънят не е толкова дълбок, би могло да му се присъни нещо и тогава... Стана, запали светлината и тръгна към изхода. Навсякъде бе тихо и спокойно. Стоманената

врата на хола меко се плъзна встрани. Олег натисна копчето в коридора. Тежката плоча, която закриваше стълбата, започна да се измества, но в този миг страшен удар отдолу я откъсна от оста ѝ. От отвора се показва огромна, колкото човешки ръст рогата глава, устата се отвори и обля Олег със зловонен дъх, а зад главата вече се надигаше дебела люспеста шия. Олег изкрещя и се втурна назад. Успя да затвори вратата на хола и да се подпре на нея, поемайки си дъх, но веднага падна, отхвърлен от мощен удар от другата страна. Ударите се повториха, на третия вратата рухна заедно с част от стената и в отвора се показва безсмислено свирепа муцуна и се метна към Олег. Той едва успя да се отмести, закачайки с ръка студените люспи, и да се скрие зад масата. Главата бавно се извиваше и търсеше изплъзналата ѝ се жертва, а той, дръпвайки капачката на бидона го обърна на пода и като скочи към вратата на спалнята, хвърли в бензина горяща запалка. Избухналите пламъци задържаха за известно време чудовището. Олег грабна колана с лазера и се втурна към асансьора. Гонеше го огънят, трясъкът и шума от пожара. Покривът се изместваше бавно, асансьорът едва пълзеше, но най-после отворът се показва, в същия миг моторът изрева и вертолетът се втурна в небето.

Олег включи фаровете и погледна надолу.

Замъкът сякаш бе станал двойно по-дълъг. До него се издигаше заоблена метална планина. Тя потреперваше и мърдаше, замъкът също мърдаше; по него пробягваха черни пукнатини; покривът се разцепи, издигна се огромен огнен стълб и в него се изправи дълга шия, дебела и блестяща като ракета на старт; тя все се издигаше, главата с отворената паст посягаше към вертолета... Олег насочи

машината встрани и след него от устата на чудовището излетя дълга огнена струя, изви се като дъга и, разпръсквайки се като фойерверк, падна долу на тревата и я подпали. Олег караше вертолета с пълна скорост, а зад него в небето изпитаха огнени струи – огнедишацият дракон го гонеше.

Вертолетът се спусна до кораба. Олег постави лостовите в положение за излитане, бутна напред ръчката на газта и изскочи навън. „Муха“ излетя косо нагоре и бавно запълзя, набирайки височина, а Олег беше вече в кабината и с лявата ръка стягаше ремъците, а с дясната включваше системите. Сега трябваше да чака двадесет минути, докато корабът се приготви за старт. Екраните и локаторите светнаха. На десния като зелена точка се движеше „Муха“. Изведнъж тя полетя надолу и изчезна. Включи инфравизорите и видя голямо тъмно петно там, където догаряше вертолетът. А после то се раздвои и второто петно, отначало едва забележимо, бързо започна да става все по-тъмно и по-голямо. Това беше драконът, той приближаваше и Олег веднага включи загриването, макар че още бе рано. Ръката му лежеше върху лоста за тягата, но той изчакваше, стиснал зъби, защото корабът не бе готов. Още, макар само три минути... Драконът бе съвсем наблизил. Олег даде малка тяга. От дюзите излезе пламък, за миг изпепели тревата и вдигна облак прах. Драконът спря и изплю огнена струя, но тя не го достигна. Две минути и половина. Огнените струи вече лижеха обшивката на кораба. две минути... дано само не се изкачи на кораба! Минута и половина... два удара от страничното сопло, не толкова да го отблъсне, а ако може само да го задържи. Петнадесет секунди... Десет... Пет... Колко много са пет секунди! Най-после!

Даде пълен газ и корабът се втурна нагоре. Притисна го претоварването. „Интересно стартирал ли е някой гол или аз съм първият? Дявол да го вземе, много е тежко... Трябва да изляза на орбита... Програмата на изчислителя... О, о, ръждясало ли е това копче, не може да мръдне... фу-у...!“ Изчислителят прие програмата и пое управлението на кораба.

ДЕН ПЕТНАДЕСЕТИ

В 10,30 бордово време Олег стартира към Земята. Трябваше да се разгърне до работния режим на вакуум смукателите. Двадесет часа работа на акумулиращите устройства и можеше да влезе в първия скок. А после още три с безопасни излизания в празното пространство между спиралните витки на Галактиката и накрая – Земята. Родината. Планетата, където можеш да имаш въображение, където можеш да сънуваш. И можеш да не се страхуваш. Може би по-късно, когато експедицията се върне, той ще срещне Лена. И ще направи нещо... ще ѝ докаже, че тъпата безсмислена смелост не е най-главното. Разбира се, там на Земята той вече няма да бъде Алиса, но главата му е достатъчно умна, че и без чудеса да направи нещо. Например да се върне на тази проклета планета с комплексна експедиция. С това си заслужава да се захване. Ако успее да разгадае тайната на чудесата, тайната на това хитро поле и да се научи да го възпроизвежда... Впрочем, на бъдещата експедиция ще ѝ бъде доста веселичко. Първо ще срещнат огнедишания дракон. А после ще си наплодят свои. Или да подбира участниците според принципа липса на въображение? Много ще наизследват тогава... Пък и къде ще намериш такива хора? Такива са само роботите. Впрочем, мозъците на всички тях са

екранирани... Стоп! Ето ти една идея, Екран? ...Не, глупости, та нали корабът не екранира? Ами ако опита със заглушител? Най-примитивен заглушител. На главата мрежа, а през мрежата слаб ток. Толкова се зарадва, че не чу веднага сигнала за тревога. Тутакси двигателите се изключиха, настъпи безтегловност, креслото се опъна и го отхвърли, той здраво удари главата си в тавана. Успя да се хване за креслото и задържи. Какво става? Хвърли бърз поглед към пулта – горивото беше свършило. И изчислителят се е изключил – нито една лампичка не свети. Рязко отвори вратата на отсека с уредите и веднага се изясни. Там беше почти празно. Изчезнало бе всичко, поставено при ремонта. По-точно всичко, създадено, въплътено. Всичко беше както през първия ден, дори по-лошо, защото той бе изхвърлил негодните детайли и ги бе заменил с измислени. А сега всичко това изчезна. Някъде свистеше газ, на друго място капеше, шуртеше... Корабът бе излязъл извън пределите на магическото поле и затова всичко създадено се дестабилизираше. Разрушаваше се, изпаряваше се... И отново както преди петнадесет дена на екрана блесна жълтата планета, готвейки се да погълне разбития кораб.

ДЕН ДВАДЕСЕТ И ШЕСТИ

Събуди се рано и като опря лакът на възглавницата, дълго гледа спящата Лена. Жена му... Любимата... Ето я, до него. Докосна с пръст ръката ѝ. Колко гладка е кожата ѝ! Интересно дали само нейната е такава или на всички жени? Не знаеше. Отначало беше много млад, за да научи. После дойде академията – пет години каторжен труд. веднага след Академията бе включен в експедицията и тогава единствената жена за него стана Лена.

Далечна и чужда. Безкрайно скъпа, но от това тя не ставаше по-близка. И ето, сега е до него. Тя? Да, Лена! Истинска. Почти... Но това няма значение. Сега целият му живот е такъв – почти истински.

* * *

Лена се появи една вечер, защото беше забравил да включи генератора на заглушителя. Сега, когато си лягаше, той непременно включваше генератора и нощите минаваха спокойно, без неприятни визити. Изобщо всичко стана по-леко. Тогава той успя да напълни резервоарите преди кацането и се спусна нормално.

Веднага си построи къща дълбоко под повърхността, отгледа гора, посади трева, прекара поток. После направи вертолет и отлетя с него до мястото на първото кацане. Събра всички истински части.

Опита се да ремонтира „Делта“ – по инерция, да се възстанови напълно бе невъзможно, а с измислени детайли далеч няма да отлетиш. Още първия ден направи мрежичката екран и генератора. Действуваше чудесно и той бе много по-спокоен вече.

А после се появи Лена. Тази нощ му се присъни. Не такава, каквато беше в живота, приветлива, но чужда, а такава, каквато му се искаше да бъде.

Заспа в креслото пред камината и сънува, че спи в креслото пред камината. Късна нощ. Лена идва при него гали го по бузата и му казва: „Алик, ставай, време е да лягаш!“ Той не отваря очи, протяга ръка и я дръпва към себе си. Тя се противи. После сяда на облегалото, навежда се към него и го гъделичка с дългите си мигли. Целува я в ямката между ключиците. Сърцето му се свива от нежност. Никога преди това не му е било така хубаво... Лена скача,

започва да го дърпа, смее се и вика: „Ставай, стига си се преструвал!”

Събуди се и отвори очи. Камината бе угаснала, тъмно бе, но той я позна веднага. Скочи и запали лампата, Тя примига и закри очи с ръка. Олег опипа генератора – разбира се, изключен е! Прехапа устни. Промърмори: „Почакай, Лена, сега ще се събудя.” Какво да прави? Какво да й каже, как да й обясни?

Очите ѝ свикнаха със светлината, тя пусна ръката си и го загледа усмихната, но изведнъж погледът ѝ се промени, огледа се, усмивката ѝ стана плаха и несигурна, а после съвсем изчезна.

– Олег... Ти си Олег, нали?

– Разбира се, кой друг мога да бъда? – почти естествено се усмихна той.

– Почакай, нищо не помня, нищо не разбирам... Къде сме? Не сме на „Гама”, нали? И защо съм по халат? Какво се е случило?

– Лена, слушай... Седни, моля те. Всичко ще ти обясня.

Настани я в креслото и сам седна на килима малко встрани, за да не гледа постоянно в лицето ѝ. Тя зиморничаво се сви.

– Студено ли ти е? Ей сега ще запаля камината...

Хвърли тънки дърва и стъкна огъня.

– По-добре ли ти е? Сега слушай. Ти се разболя на четвъртата планета. Хвана там нещо като летаргия. Ежен не можа да направи нищо, нямахме връзка със Земята, сложиха те в хибернатора, но след два месеца пулсът ти отслабна, започна още нещо и тогава Янсен реши да те изпрати на Земята. Изпрати мен.

– А защо тебе?

– Е, не зная, той така реши. Тръгнахме с „Делта“. Отначало ти беше зле, но после забелязах, че пулсът ти стана равномерен и ти си по-добре. Може би бе повлияла анабиозата, може би ускорението или нула преходите, не зная. Но ето че ни се изпречи тази планета. Аз, разбира се излязох рисковано близко до звездата, но и през ум не ми е минало, че под носа ни ще изскочи планета... Опитях се да спра, горивото свърши и бях принуден да кацна. От кораба остана само спомен. А после открих, че това е необикновена планета. Някакви полета. Изобщо материализират се предмети. Помислиш си за нещо и то възниква. Направих къща, пренесох те, настроих хибернатора за събуждане, но ти все спеше. Ремонтирах „Делта“, отлетях, разбира се, с теб, но на разстояние около три хиляди полето отслабна и всичко, което бях сътворил, се изпари – трябваше отново да кацам. Наново построих къща, отново започнах да поправам кораба, не зная защо, все едно с него не можем да летим. А после ти се оправи, само продължаваше да спиш – просто спеше, а сега се събуди... Това е...

– Странно... Аз не помня нищо и съвсем не усещам че съм била болна. Всичко е наред, само в паметта ми има някакво прекъсване... Ще мине. Най-главното, ако съм разбрала вярно, е че сме закъсали, да? Нито можем да се измъкнем, нито да сигнализираме...

– Да. И ще трябва да живеем тук неизвестно колко.

Двамата замълчаха и гледаха в огъня.

А после Олег каза:

– Лена... Виж какво...

– Какво?

– Лена... – изведнъж гласът му пресипна и той се закашля. – Аз те излъгах. Аз зная защо Янсен изпрати мен. Той знаеше, че аз...те обичам... И ме изпрати – обърна се и я загледа с напрегнато очакване. Тревожната замисленост на лицето ѝ се смени с усмивка.

– Ех, Олег, Олег... Това са знаели всички, освен мен. Та ти нищо не си ми казвал. Може би сега ще ми кажеш?

– Лена! – хвърли се към нея и я хвана за ръката. – Лена! Обичам те. Само теб, никоя друга не съм обичал... Лена...

Лена протегна свободната си ръка и го погали, както тогава, в съня.

– Алик... Ще те наричам Алик, искаш ли?

– А аз тебе как?

– Как искаш?

– Не зная. Още не съм измислил. Според мен Лена е най-хубаво от всички.

– Според мен също.

Двамата се засмяха, а после тя се дръпна, сви вежди, изгледа го критично и много сериозно каза:

– Ти не ми подхождаш. Още си момче...

– Ти самата си такава!

– Това си е моя работа, каква съм. Ще взема да си измисля някой друг, подходящ, висок, строен, с орлов нос и посребрени коси.

– Чакай, Лена. Виж какво. На ти това нещо – той сне мрежата, откачи генератора и ѝ го подаде. – Сложи си я и колкото можеш по-рядко я изключвай. Че ще измислиш нещо... Когато кацнах първия път, не бях измислил това екранче и насъздадох едни ми ти такива нещица...

Замълча, съсредоточи се и създаде втори комплект. От учудване Лена широко отвори очи.

– Чакай, как го правиш това?

– Ами как, – общо взето много просто. Съсредоточи се, представи си нещо по-подробно, пожелай го силно и ще възникне.

– Да опитам ли?

– Хайде, само сними мрежата.

Лена се загледа пред себе си, а после се обърна към него и тревожно попита:

– Какво да създам?

– Какво искаш?

– Не знам, може би паста?

– Паста? Добре, хайде – усмихна се той, като си спомни за своите първи опити – морков, ябълка.

Лена очевидно не се бе съсредоточила достатъчно, защото нищо не излизаше. Застанал зад гърба ѝ, Олег си представи продълговат еклер, покрит с шоколадова глазура. Сега се получи. Лена нерешително протегна ръка.

– Алик, аз обаче исках бадемова, а това тук...

– Е, аз малко ти помогнах.

– Слушай, никога не се меси в моите лични пасти! Няма да я ям! Унищожи я!

– Не става. Обратното не се получава. Ще трябва да я изядеш.

– Не искам. Яж я ти!

– Лена, ти сигурно наистина си гладна. Колко месеца само не си яла!

Отрупа масата с ядене. Появи се и бутилка шампанско. Приготвяше, а в главата му се въртеше мисълта: „Защо при Лена не

се получи? Не се е приспособила още? Или на това е способно само моето пси-поле с хипертрофирано въображение? Или защото тя... е неистинска?” От последната дума сърцето му се сви рязко.

– Е, как е?

– Добре. Хайде сега ми покажи къде какво имаш.

Поведе я из стаите.

– Ето спалнята, тук е кухнята, тук банята, това е изходът на повърхността. Това копче е за вратата, това за асансьора.

– Алик, защо вратите са такива?

– Нали ти казах вече. Отначало наплодих всякакви щуротии – гущери, къртици, дори и Змей Горянин – брониран и огнедишаш, той разруши първата ми къща. Това е за всеки случай. И запомни добре: без оръжие нито крачка на повърхността! Генераторът дръж винаги включен. И по-добре на първо време без мен да не излизаш.

Прохладният душ го обливаше. Приятно... После се зави в хавлията, седна на ръба на ваната и се замисли. Беше щастлив... От тази мисъл му стана тежко и тъжно.

Продължава в книжка 4

¹ В руския оригинал: „Раз-два-три-четыре-пять. Вышел зайчик погулять. Зайка беленький, зайка серенький...” – детска песничка скороговорка.

² Сорт ябълка.

Затворникът

Фантастичен разказ

Ернест Маринин

Продължение от кн. 3

ДЕН ЧЕТИРИСТОТИН СЕДЕМДЕСЕТ И ПЕТИ

Саша се бе нахранил и спеше. Все пак той прилича повече на Олег – с чипо носле и светли вежди. Хубаво момченце, спокойно. Само първия месец не им даваше да спят, а после отведнъж се умири. И добре наддава на тегло. Само че е развит не за възрастта си – на пет месеца е, а вече зъб му никне. И изобщо ще бъде умно дете, отсега се вижда, когато не спи, все шари с поглед наоколо, усмихва се, а после се намръщва и започва да брои пръстчетата си. Гледа всяко поотделно, мърда ги. Дали не е време да му се сложи мрежичка под шапчицата? Кой ги знае дечицата кога започват да съобразяват. Трябва да поговори с Алик за това.

Лена чу тихото бучене на асансьора. Хлопна врата. Сега сигурно той задвижва тази кошмарна плоча – да, разбира се, през пода се усети лек тласък. Крачките не се чуват, заглушава ги килимът. Лена започна да брои: дванадесет, тринадесет, сега вратата ще се отвори...

Вратата се отвори и влезе Олег. Наведе се над креватчето и нежно докосна с устни розовата бузка. После седна до жена си, прегърна я през раменете, притисна се и уморено се отпусна върху възглавницата.

– Ей, малкия, здрасти.

– Сега ще ти дам един по врата! Че и по-надолу. Лена, не бива така, колко пъти съм ти казвал да заключваш вратата!

– Ти пък, вечно се страхуваш от нещо...

– Глупачке, аз не се страхувам за себе си. Ще се вмъкне някоя гадина тук...

– Е, добре, обещавам, няма повече да правя така, мой съпруге и повелителю! Как мина днешния ден? Донесе ли ни вечеря? Много слонова кост ли събра?

– Знаеш ли, Змей Горянин е изял слоницата. Маша. Дявол да го вземе тоя никелиран змей.

– Убий го. Никаква полза няма от него, само вреда.

– Свърши. Отначало ми беше жал – все пак уникално животно. После реших – трябва да го убия, ще си направя нов. Но се оказа страшно издръжлив – четири ракети изпратих в него, а той продължава да се мята! А и сивите са едни твари! Не минаха пет минути, те вече бяха тук.

– Алик, може би трябва и тях?

– О, не, иначе твоите зверчета така ще се наплодят, че цялата флора ще изядат и ще започнат да боледуват. Нека поддържат екологическото равновесие.

– Какъв си ми умен и предвидлив!

Олег привлече Лена, прегърна я и я целуна. Тя сложи глава на рамото му, прекара пръсти по брадичката и започна да се сърди, че е вечно необръснат. Олег я прегърна по-силно и почна да я целува по бузите и вратлето. Но тя му се изплъзна и заяви:

– Време е за вечеря.

Поправи пред огледалото прическата си и изчезна в кухнята. Олег тръгна след нея и застана на вратата в любимата си поза – опрян с рамо на рамката и с ръце в джобовете. Гледаше как подрежда масата. Беше останала вее така стройна и изящна, както преди раждането на Саша, а лицето ѝ бе станало още по-хубаво. И тя никога не си спомняше какво е било по-рано. Преди появяването ѝ тук. Само понякога говореха за Земята, но много рядко: старяха се да не споменават за нея.

– Да, Лена. Земята никога няма да ни чуе – вълните не преминават.

– Дори и да ни чуе, кому ще е нужно това след триста години?

– Е. все пак, там ще разберат за тази планета...

– Може би. А ти откъде знаеш, че вълните не преминават?

– Тази сутрин изстрелях „Делта“ на дълга орбита. Локаторът я фиксираше до трите хиляди, а после изведнъж престана. След два часа, когато разстоянието се намали, всичко отново беше наред. А от кораба с истинския предавател сигналът минаваше през цялото време.

– „Делта“ и сега ли е на орбита?

– Да. Оставих предавателя включен. Разбира се, до Земята той няма да достигне, но може би някой ще прелети край него. Ще чуе SOS, ще кацне и ще ни прибере на Земята...

– SOS... Струва ми се на английски това означаваше „Спасете нашите души“?

– О, не, просто едно условно съчетание на букви. Някога са се договорили за него на международна конференция...

Той си спомни различните тълкувания на традиционния сигнал за бедствие и му дойде още едно на ум – „Спасете се от себе си“.

Заспа в креслото пред камината. Бележникът му падна на пода, ръката му, прехвърлена през облегалото, се зачерви, рязко изпъкнаха набъбналите вени. „Колко много се изморява!“ – помисли Лена. Тя загаси голяма лампа на тавана и се приближи да вдигне бележника. Олег измърмори нещо на сън, размърда се и се обърна на дясната си страна. Мрежата на главата му се измести и Лена видя червени петна на местата, където проводниците се допираха до кожата. „На всичко отгоре и тази ужасна мрежа, как я търпи!“ Тя внимателно сне мрежата от главата на мъжа си и я пхна в джоба на самото му.

ДЕН ЧЕТИРИСТОТИН СЕДЕМДЕСЕТ И ШЕСТИ

Първото, което Олег видя, когато излезе сутринта на повърхността, бе кораба. Носът му блестеше зад горичката в лъчите на издигналото се слънце. Отначало не повярва, но когато изтърча през горичката и спря в края ѝ, корабът се изправи пред него – висок, на три могъщи опори, врязани в обгорелите камъни. Люкът беше отворен, долу стояха две фигури в скафандри.

„Нима това е всичко? Нима това е краят? Кораб. Хора. Или само приличат? Дано да са хора?“ Стоеше нерешително, а после се втурна напред, като крещеше и махаше с ръце. Забелязаха го.

На около двадесет метра от тях Олег забави крачките си. Той вече бе успял да види надписа на кораба: „Орион-Бета“. Приблужи, спря и тихо каза:

– Здравейте, земляни.

Двамата се спогледаха и си казаха нещо. Не се чуваше през шлема. Тогава Олег бръкна в празния вътрешен джоб, извади бележник и писалки и написа: „Отворете щитовете, тук е безопасно.“ Отново се спогледаха, разговаряйки нещо. Левият приближи, взе бележника и написа: „Кой сте вие?“ – „Аз съм от екипажа „Регул-Гама“, претърпях авария. Олег Блинов.“ Те отново започнаха да обсъждат нещо и после с жестове го поканиха на кораба. Олег кимна.

В шлюза му дадоха маска и включиха въздуха. Най-после вътрешната врата се отвори, непознатите отметнаха щитовете, започнаха да се разсъбличат и любопитно оглеждаха Олег. А той се задъхваше от радост.

– Момчета... Земяни, мили... Колко много ви чаках...

Този, който бе написал в бележника му, приближи, прегърна го, а после, като го държеше през рамо, запита:

– Вие сте рашън? Аз не говори добре рашън... Ние сме от Юнайтед Стейтс.

– Какво значение има това? Дявол да го вземе, та той не разбира... Това е все едно. безразлично, андифрънт, разбираш ли? Ай кен спик английш, бът май английш из нот соу гуд...

Те се засмяха, потупаха го по раменете и се представиха: Том Дрейк, Джим Колинз. После го заведоха в командната кабина.

Олег позна капитана. Това беше Стил Т. Дейвидсън, командир на три звездни експедиции, Герой на Земята. Олег се представи:

– Олег Блинов, планетолог. „Регул-Гама“.

– Стил Дейвидсън, командор. „Орион-Бета“.

– Мистър Дейвидсън, искам да поговоря с вас насаме.

Американците, споглеждайки се, излязоха от кабината. Последният затвори плътно след себе си вратата.

– Мистър Дейвидсън – започна Олег.

– Наричат ме Стил.

– Стил... Към Земята ли отивате?

– Да.

– Аз трябва да се върна на Земята. Корабът ми е повреден.

– Видяхме го на орбита и прочетохме бележката ви.

– Да. Ще можете ли да ме вземете с вас?

– Разбира се, Олег.

– Но, знаете ли, тук аз не съм сам. С мен са жена ми и детето ми.

– Ще вземем и тях, разбира се.

– Не, Стил, те трябва да останат. Не мога да ви кажа всичко, но... те не могат да отлетят от тук.

– А вие не се ли страхувате да ги оставите на планетата?

– Не, тук е безопасно, те са добре наредени. Но да ги взема не мога. И да ви обясня подробно също не мога.

– Олег, не намирайте ли, че това звучи странно?

– Разбира се, Стил, но засега нищо по-вече не мога да ви кажа.

– А какво ще кажете на Земята?

– Там аз ще мога да кажа цялата истина.

– Да допуснем. А какво ще кажете на тях?

– Ще им кажа, че идвате от Земята, че ще съобщите за нас в базата и ще ни изпратят кораб. Аз ще отлетя с вас, но те няма да знаят това. А после ще се върна за тях.

– Така... А какво ще кажа аз на командата?

– Същото. Или това, което намерите за необходимо. А сега – Олег стана – моля ви, вие и целият екипаж да дойдете в моя дом. Тук може да се ходи без скафандри. Планетата е абсолютно безопасна по отношение на атмосферата и микроорганизмите. За всеки случай вземете си бластерите.

Дейвидсът натисна копчето за повикване. Екипажът се събра.

– Джентълмени! Нашият маршрут се променя. Ние трябва да изследване тази система. С нас като пътник ще дойде мистър Блинов. Сега всички сме поканени на гости у мистър Блинов. На вахта остават Том и Кенет. Всички да се избърснат и облекат парадната форма. Излизаме без скафандри. Вземете бластерите. Има ли въпроси? Свободни сте.

Когато останаха отново двама, Дейвидсът, обърнат към илюминатора, запита спокойно:

– Доволни ли сте от това, което казах, мистър Блинов?

– Да, сър, напълно.

Обядът мина чудесно. Американците хвалеха всичко – и къщата, и яденето, и стопаните, особено домакинята. С удоволствие се занимаваха със Саша – държаха го на ръце, пяха му непознати песнички, а той весело гукаше, пулеше им се и ги броеше с пръстчетата си.

В единия ъгъл Дейвидсът разговаряше с Лена.

– Мисис Блинова, изследването на планетната система ще трае минимум два месеца. При това ще успеем да съберем само отделни късчета, как беше, трохички информация. Може би ще продължи по-дълго, но не много. Максимум половин година. Доколкото знам, вие сте чакали много повече?

– Да, тук сме от година и половина.

– Както виждам обаче, уредили сте се добре.

– О, всичко това направи Олег.

– Как? Сам? Но нима е възможно един човек да направи толкова много? Та това е направо чудо!

– Разбира се, че е чудо.

– А сега – Дейвидсън стана – вече е време. Утре в осемнадесет часа бордово време стартираме.

– Ще дойдем – каза Олег. – Ще ви изпратя.

* * *

Олег вървеше бавно към къщи. Имаше чувството, че е негодник. Необходимостта да се раздели с Лена и Саша го потискаше. Беше успял да се убеди, че това е нужно. В него се бореха две желания: да се върне на Земята, да заживее както всички хора и да забрави завинаги за страха или да остане тук, с любимите хора, на планетата, където той се научи да бъде властелин, но остана роб – роб на страха си. Да се върне и стане човек. И да бъде самотен. Или да остане с любимите хора. Но нима те са хора? Те не са истински. Той сам ги създаде. А Саша? Истински ли е или не? Или наполовина? Да отлети – и да ги предаде. Макар и неистински, но любими. И любящи. Или да остане честен пред тях и себе си – и да остане тук завинаги и цял живот да тъгува за синьо небе и истински хора. И да ненавижда тези...

Плачеше и се ругаше на глас, сърцето му се свиваше мъчително, но и сълзите, и опитите да намери правилното решение – всичко това беше само търгуване със съвестта. Отдавна беше избрал и решил – още когато говореше с Дейвидсън. Дори по-рано, още щом видя кораба.

ДЕН ЧЕТИРИСТОТИН СЕДЕМДЕСЕТ И СЕДМИ

Бяха се сбогували вече с американците и се дръпнаха встрани, към края на горичката. Лена държеше на ръце спящия Саша. Олег ги погледна и изведнъж разбра, че нищо не му се иска толкова силно, както да остане тук, с тях. Но веднага потисна тази мисъл и каза:

– Лена, почакай малко, забравих нещо. Сега ще изтърча до кораба и ще се върна, само след десет минути.

И дори не ги целуна за сбогом.

В шлюза на „Орион“ той спря, опря се с ръка в стената и затвори очи. Съсредоточи се. Постоя няколко секунди. Отвори очи. До него стоеше, опирайки се с ръка до стената, човек в изтъркан комбинезон. Вдигна глава, погледна на дясно, после на ляво и се обърна с лице към Олег.

– Олег – тихо каза Олег. – Това ти ли си... или съм аз? Дявол да го вземе, как да се обръщаш към самия себе си?

– Да, Олег, аз съм. В смисъл ти.

– Ти нали всичко знаеш и всичко разбираш? ..

– Да, аз зная и разбирам всичко.

– Ще направиш всичко, както трябва. И още нещо: създадох те не точно като мен. Ти си по-добър. По-честен и по-смел... Ти ги обичаш, нали? И за теб няма да има проблем – да си отидеш или да останеш.

– Разбира се, Олег. Не се страхувай. Всичко най-хубаво!

– И на теб. Е, хайде!

Прегърнаха се топло и се целунаха. После двойникът се обърна и леко изскочи навън. Люкът се затвори. Олег отвори вътрешната врата и влезе в асансьора.

Горе надникна в кабината и доложи:

– Аз съм тук, командоре, всичко е наред.

– Дъм ит – скочи Дейвидсън – щом това сте вие, кой тогава бяга към горичката? – и той посочи с пръст екрана.

– И това съм аз... Но какво значение има, командоре? Просто още едно чудо. На тази планета има много чудеса...

– Чудеса, да? Уел...

– Време е, командоре. 17,57. Има ли свободна койка?

– Да, петата каюта, втората койка. Побързайте.

* * *

Като дишаше тежко след бягането. Олег застана до Лена и загледа кораба. Ето, под дюзите заизлиза пушек, вдигна се облак прах, от него изскочи нагоре носът на „Орион“. за миг спря, опрян на огнения стълб, запълзя и се дръпна нагоре. Огнената колона нарастваше и издигаше ракетата, чу се безкраен грохот, вихърът късаше листата на дърветата. Олег едва успя да се хване за стъблото и да притисне с другата ръка жена си.

На обратния път той носеше Саша и за кой ли път се учудваше колко топъл е той.

* * *

Олег помоли Дейвидсън да намери „Делта“. Искаше да прибере скафандъра си и някои дреболии. Отначало командорът отказа, но Олег го убеди, като му обеща да зареди „Орион“ с горивото от резервоарите на своя кораб. Маневрираха няколко часа, докато мощния радар не напипа „Делта“.

Зареждането мина нормално, резервоарите на „Орион“ се напълниха. Дейвидсън, вежливо усмихнат, каза:

– Вие заплащате много щедро вашето превозване.

- Не си струва да говорим за такива дреболии.
- Извинете, мистър Блинов, но вие сте странен човек.
- Да, сър тези дни след обяда аз също забелязах това.
- Уел... промърмори Дейвидсън и поклати глава.

* * *

Стартираха към Земята в три часа, а в 3,25 Олег изхвъркна от койката и видя как стените на каютата се стапят в чернотата на Космоса. Успя да спусне щита на термошлема и известно време летя, задържайки дишането, а звездното небе се въртеше около него.

„Всичко е било мираж! Всичко! Сега вече идва краят! Нека, нека, така ми се пада!“ – шепнеше отчаян той. Всичко изчезна, всичко – и корабът, и Дейвидсън, и Том, Джим, Кенет... Всичко е било мираж, породен от съня му. „Какво пък, навярно е време да умирам вече“ – си каза той и посегна с ръка към закопчалката на шлема. Но внезапно го обхвана страхът от смъртта – безобразен, огромен и безкраен като Космоса. В ушите си чуваше някакъв вопъл и сам не знаеше той самият ли вика, или това е смъртта. И както потъващият гребе с последни сили, влагайки всичко в отчаяния си порив, така и Олег целия, до последната клетка – се втурна към живота. „Не, не всичко още е загубено! Още мога да се върна, да кацна!“ Като движеше ръцете си, той ориентира тялото си и включи ранцевия двигател, но горивото свърши бързо, а до планетата имаше повече от три хиляди.

А после чака два часа. Два милиона вечности, два милиона опити да съживи двигателя, два милиона умирания и раждания. И космосът се нахвърляше върху него, свиваше го до размерите на молекула и с нежелание го освобождаваше за миг, за да може да

събуди надежда и после отново го свиваше така, че за надежда не оставаше никакво място.

Но след два часа се оказа достатъчно близко до планетата, двигателят отново заработи, а планетата се сгромолясваше върху него, запълвайки цялото пространство; после чу първото шумолене на атмосферата, докоснала скафандъра, и започна да създава парашути. Те се късаха на парцали, но той създаваше нови и нови, докато най-последно не увисна под купола и вятърът бавно го понесе към повърхността на планетата, озарена от първите лъчи на утрото.

ДЕН ЧЕТИРИСТОТИН СЕДЕМДЕСЕТ И ОСМИ

Олег стана рано сутринта, когато току-що бяха започнали да се озаряват най-високите облаци на небето. Горичката бе обвита в мъгла, по тревата блестеше роса. С удоволствие оглеждаше новата си къща. Половинметровите дървени греди бяха обрасли с мъх, тръстиковият покрив се слушаше над блестящите прозорци. В гнездото на високия комин мътеха щъркели.

И в този миг му се стори, че над комина се мярна светъл пушек. Откъде? Никой не беше палил... Но като се вгледа, разбра грешката си. Далече бавно се спущаше парашут.

„Някому не е провървяло“ – помисли Олег и се втурна към вертолета.

Когато долетя, човекът беше вече успял да събере парашута и се занимаваше с ремъците. Беше в скафандър и шлем и стоеше гърбом. Затова Олег не го позна веднага. Излезе от кабината и спря нерешително:

– Ти ли си? Откъде идваш? Нали отлетя... Или си трети?

– Отлетях! Кой дявол... Всичко беше мираж. Тук няма нищо, ама нищо истинско освен мене, идиота. Повярвах, глупак... Всичко е мираж, химери, такива, каквито сте ти и тя!

Олег стоеше. отпуснал ръце, без да може да намери нужните думи, а оня, обърнал се гърбом и наведен над парашута, замълча. После замря, сякаш в главата му бе дошла неочаквана мисъл и с глух, някак чужд глас, каза:

– Извинявай, но аз не съм трети. Аз съм първият. И единственият!

Обърна се рязко, вдигна ръка, в която блесна пистолет и в очите на Олег светна ослепително ярка звезда...

Вятърът отнесе пепелта, но обгорелите кости останаха. Наложил се да ги закопава.

* * *

Олег приземи вертолета в двора и дълго оглежда новата къща. „Да, този наистина е бил по-добър – не се е страхувал. И е могъл да въплъщава. Няма нищо чудно. Нали бях аз, макар и неистински... Всичко най-хубаво в мене – това беше той. А аз го убих...“ Стисна зъби и тръгна към старата си къща.

Лена още спеше. Тихо влезе в банята и дълго ми ръцете си с гореща вода. Все му се струваше, че по дланите му има пясък и пепел и той продължаваше да трие ръцете си с четка и сапун и мислеше, че още много, много години ще преживее и всеки ден ще се мъчи да премахне пясъка и пепелта от ръцете си...

Стар, много стар начин

Фантастичен разказ

Айзък Азимов

Бен Естес, знаеше, че ще умре скоро, смъртта от няколко години вече беше негова постоянна спътница. Такава е работата на звездните златотърсачи – животът им никога не е лек. Че ще е кратък – това бе почти сигурно, но дълъг и радостен – да има да вземаш!

Разбира се, винаги съществува шанс да се изрови нещо интересно, дори да попаднеш на находище на скъпоценни камъни или метали и да се осигуриш до края на живота си, но това се случваше рядко, много рядко. А това, с което се срещна той, Бен Естес, сигурно ще го превърне в мъртвец.

Харви Фюнарели тихо запъшка в койката си и Естес, мръщейки се от болката в мускулите, се обърна. Да, дойде им нанагорно. Чиста случайност беше, че той, Бен, не получи такива тежки травми, както Харви. Фюнарели просто бе по-близо до точката на удара, затова бе сплеснат почти на пита. С мрачно състрадание Бен погледна приятеля си и го запита:

– Как си, старче?

Фюнарели отново запъшка, опитвайки се да се надигне.

– Като че ли всичките ми стави са обърнати наопаки – промърмори той. – Съвсем няма да се учудя, ако сега ще мога да се движа само с коленете назад. В какво се блъснахме?

Като понакуцваше, Естес приближи до приятеля си.

– Не ставай, Харви, не бива – помоли го той, като видя, че Фюнарели се готви да пусне краката си от койката.

– Нищо – пъшкайки отвърна Харви. – Май че ще мога да стана. Подай ми само ръка. О! Боли, дявол да го вземе! Сигурно съм счупил някое ребро. Пипни тук, но внимателно. И какво стана все пак, Бен?

Естес посочи с ръка към главния илюминатор. Като се подпираше на рамото на приятеля си, Фюнарели едва, едва приближи до него и погледна навън. Наоколо блещукаха безброй звезди, но астронавтът не им обърна никакво внимание. Това, което го интересуваше, се намираше много по-близо: голяма купчина скални късове с различни размери плаваха в пространството като рояк сънни лениви пчели.

– Гледай ти ! – каза Фюнарели. – Досега не бях виждал такова нещо. Какво правят тук тези късове?

– Плуват си в аквариума, какво друго ще правят? Сигурно това са късове от голям астероид. Виждаш ли, те все още обикалят около обекта, който е разрушил астероида. А сега и ние заедно с тях.

– Що за обект ще е това?

– Ето, гледай! – Естес посочи с ръка натам, където в бездънния мрак от време на време лумваха дребни синкави искрици.

– Нищо не виждам.

– Не е чудно. Това е „черна дупка”.

В очите на Фюнарели се мярна ужас:

– Ти май откачи, старче – с треперещ глас възкликна той.

– Ни най-малко. Сам знаеш, че „черните дупки” могат да бъдат с най-различни размери. Масата на тази например е почти равна на

масата на голям астероид. Така поне предполагам. Та ние обикаляне около нея като вързани с въженце. А освен „черни дупки” в космоса няма нищо, което може да задържи големи предмети на орбити и при това да остава невидимо.

– Но нали нямаше никакви съобщения...

– Знам. Тази гадост може да се открие само когато се натъкнеш на нея. Ние открихме първата във вселената „черна дупка”, с която човек реално рискува да влезе в пряко взаимодействие. Моите поздравления! Само че няма да можем да жънем лаври. Освен може би посмъртно...

– Кажи ми най-сетне, какво ни сполетя?

– Прелетяхме много близо и ни смаза приливният ефект.

– Какъв е пък този приливен ефект?

– Не съм астроном и затова мога да ти обясня само както аз го разбирам, съгласен ли си?

– Хайде, обяснявай...

– Цялата работа тук е в гравитацията. Дори ако общата сила на притеглянето на такова нещо като това тук е малка, до него не трябва да се приближава много, защото притеглянето получава интензивен характер. С увеличаване на разстоянието интензивността му намалява толкова бързо, че ако към „дупката” се приближи например някой кораб, носът му се притегля много по-силно, отколкото кърмовите отсеци и корабът сякаш се разтегля. Колкото е по-близо и е по-голям обектът, толкова ефектът е по-силен, ясно ли ти е? Дори мускулите ти и те са се разтегли. Добре че костите ти, слава богу, са цели...

– Никак не съм уверен в това – промърмори Фюнарели с болезнена гримаса на нараненото си лице. – Е, и с какво друго ще ме зарадваш?

– Цялото гориво, до грам, отиде за внезапното спиране. Макар че корабът се поотдалечи малко от „дупката”, никога няма да можем да се отлепим от нея.

– И помощ ли не можем да поискаме?

– Не можем. Апаратурата за връзка е разбита.

– Какво ще правим сега?

– Ще чакаме. Ще чакаме смъртта, приятелю. Нищо друго...

– Да... чиста работа!

– Имаме хапчета – замислено каза Естес. – Така че можем и да не я чакаме. Сигурно не е чак толкова мъчно... Лошото е, че няма да можем да съобщим на никого за тази работа.

– За „дупката” ли?

– Да. В тази част на системата „дупката” представлява сериозна опасност. Макар да се върти около Слънцето, няма никаква гаранция, че орбитата ѝ е стабилна. А дори и да е стабилна, тази гадост сигурно ще се разширява.

– И ще погълне маса народ...

– И още как! Виж само как всмуква космическия прах! Страхотен водовъртеж.

Няколко минути двамата мълчаливо гледаха през илюминатора. После Естес каза:

– А ако точно сега момчетата от Земята успеят да насочат насам някой астероид и да го накарат да премине край „дупката” по определена траектория, има голям шанс да я отклонят от орбитата

й. Притеглянето на астероида ще я измъкне от слънчевата система, ако се намери с какво да се побутне отзад... Ако се остави така, както е сега, тя може толкова да нарасне, че да погълне всичко, от Слънцето до Плутон.

– Интересно, защо досега не са я открили?

– Защото не са се и опитвали. Че кой ще се сети да търси „черна дупка” в пояса на астероидите? Тя не може да се забележи. Засега масата ѝ е малка, а радиацията – слаба. Единственият начин е да си разбиеш носа в нея, както направихме ние.

– Бен, уверен ли си, че нямаме никакви възможности за връзка?

– Сигурен съм.

– А какво е разстоянието от нас до Веста? Може би от там ще ни помогнат? Все пак тя е най-голямата ни база...

Естес поклати глава.

– Не зная къде се намира Веста сега – мрачно каза той. – Пък и компютърът свърши.

– Господи! Има ли нещо здраво тук?

– Климатичната инсталация и водопречиствателите. Храна имаме малко – ще издържим седмица-две. А може би и повече...

– Слушай – каза Фюнарели след няколко минути на тежко мълчание, – дори да не знаем къде точно е Веста, убедени сме твърдо, че до нея не може да има повече от два-три милиона километра. Ако измислим някакъв сигнал, те ще могат да изпратят безпилотен спасител още след една седмица.

– Казваш безпилотен? Възможно е...

Това наистина би било твърде просто. Безпилотният кораб може да лети със скорост, която превишава три пъти скоростта на

спасителния кораб с екипаж на борда. За желязото и пластмасата пренатоварванията не са страшни.

– Възможно е... – замислено повтори Естес. – Само че ние не можем да изпратим сигнал. Просто няма начин. Дори да викаме е безполезно, защото около нас навсякъде е вакуум.

– Ако си поразмърдаме мозъците, може и да намерим начин – упорито – отвърна Фюнарели. – Не вярвам, че не можеш да измислиш нищо. Особено щом от това зависи живота ти.

– Не само моя, Харви. В близко бъдеще и живота на цялото човечество. Но това не променя нищо, старче. Опитай ти, може би ще ти дойде нещо наум.

Фюнарели тежко се изправи, като се хвана за дръжката на стената.

– Опитях вече – каза той.

– Казвай.

– Защо да не изключим гравитацията? Тогава ще можем да икономисаме сили.

– И това е идея...

Естес стана, приближи до панелите на уредите и изключи гравитацията. Фюнарели безпомощно увисна във въздуха, въздъхна съкрушено и промърмори:

– Още ме боли, старче. Ако върви и занапред така, ще трябва да глътна твоите хапчета, дявол ги взел!

– Ей!

– Какво има?

– Знаеш ли, аз май намерих изход. Трябва да се опитаме да накараме самата „дупка” да ни помогне.

– И по какъв начин ще стане това?

– Ето как. Когато в нея попадне някакъв предмет, започва интензивно излъчване...

– Стоп! Уверен ли си, че на Веста ще го засекат?

– На Веста едва ли, но на Земята – непременно. Там има станции за постоянно следене за всички радиационни промени в космоса. Те улавят дори най-слабите потоци от частици.

– Бен, тогава всичко е наред! Четвърт час и Земята ще ни открие. Още петнадесет минути и на Веста ще стигне радиозаповедта да разберат каква е работата. Максимум след два часа те ще изпратят спасители.

– Ех, да бях сигурен като теб! Но ние нямаме какво да хвърлим в тази дяволска „дупка“. Нямаме дори ракети-сонди. Впрочем... Какво ще стане, ако изпратим в дупката нашия кораб! Нека умрем но на Земята ще знаят... Не, не става. С едно изригване нищо няма да стане...

– Знаеш ли, от мен герой няма да стане – бързо каза Фюнарели.
– Виж каква мисъл ми дойде в главата. Около нас плават облаци от най-различни заоблени късове. Дай да хванем два от тях да монтираме върху им двигателите на скафандрите и да ги пуснем в „дупката“. Тогава ще има две изригвания вместо едно. А ако ги пуснем в интервал от едно денонощие, на Земята веднага ще се заинтересуват.

– Ами ако не се заинтересуват? Освен това много се съмнявам, че ще можеш да прикрепиш двигателя към гранитното парче. Друго нещо са скафандрите... Интересно, дали са запазени?

– Искаш да се възползуваш от предавателите им ли?

– Шегобиец! Радиусът им не надминава няколко километра!

– Тогаз защо ти са скафандрите?

– Мисля да изляза да се поразходя.

Естес заплува към багажния отсек и измъкна двата скафандъра.

– Виж, цели са!

– Че са цели, цели са, само че защо трябва да излизаш?

– Самият ти каза, че не би било зле ако имахме няколко ракети.

– Е, и какво? Та ние нямаме ни една...

– А защо да не заменим ракетите с камъни?

– Не мога да те разбера нещо. Първо казваш, че това е невъзможно, после предлагаш...

– Та това е нещо съвсем просто, Харви! Ние сме в абсолютен вакуум. „Дупката“ е достатъчно далеч и притеглянето ѝ засега не е опасно за нас. Аз не се ударих много силно и мога да се движа. В условията на безтегловност хвърленият предмет изминава произволно голямо разстояние, нали! Щом е така, на мен няма да ми е трудно да запратя в „дупката“ няколко камъка. Трябва само да се прицеля по-точно, за да попаднат в самото гърло. Щом камъкът попадне където трябва от „дупката“ ще се изтръгне сноп лъчи и той ще бъде засечен на Земята.

– Мислиш ли, че ще успееш?

– Ще успеея, ако люкът не се е заклешил.

– Какво пък, опитай. Страхувам се само, че ще изгубим част от въздуха.

– Няма значение, за две седмици все някак ще ни стигне.

– Добре, хайде да опитаме, стават такива работи понякога. Няма какво да губим!

Всички звездни златотърсачи рано или късно се изправят пред необходимостта да излязат в открития космос. Понякога е нужно да се извърши ремонт на кораба и тогава един от членовете на екипажа облича скафандъра и отива да оправи външните възли или уреди. Друг път, макар и много рядко, в пространството се срещат интересни обекти и златотърсачът, отново надянал лекия и надежден костюм, вземат танталовата мрежа и улавя тези обекти, ако те летят успоредно с кораба и имат еднаква скорост с него. Излизането в открития космос е истински празник за екипажа, защото то разнообразява полета и нарушава неговата унила монотонност.

Но днес Естес не бе обхванат от особен ентузиазъм. Вместо радостно възбуждане той изпитваше безпокойство и страх. Идеята му всъщност бе твърде примитивна и той вече съжаляваше, че я бе предложил.

Излезе в черното бездънно пространство. Наоколо му блещукаха милиарди звезди, а безбройните късове от разрушения астероид, които образуваха около „черната дупка“ пръстен, подобен на пръстена на Сатурн, мъждиво отразяваха слабите лъчи на далечното Слънце.

Естес се ориентира. Той знаеше, че корабът и късовете от астероида се движат бавно в посока, противоположна на движението на звездния кръговрат. Ако хвърли камък успоредно на движението на звездите, част от скоростта му спрямо „черната дупка“ ще се неутрализира. Всичко ще зависи от това доколко голяма ще се окаже тази част и доколко точно той ще успее да определи силата, с която да го хвърли. Трябваше така да запрати

камъка, че той да се приближи до „дупката“ на разстояние, което би осигурило действието на приливния ефект на дребните предмети. Тогава той ще бъде всмукан и ще настъпи интензивна радиоактивна емисия.

С помощта на танталовата мрежа Естес започна внимателно да избира подходящи камъни. Нужни му бяха само малки, не по-едри от юмрук, късове. Слава богу, скафандърът му позволяваше да се движи свободно и Естес с благодарност помисли за създателите му.

Като събра повече камъни, той се прицели внимателно и хвърли един от тях. Камъкът блесна в слабата слънчева светлина и се стопи в мъглата. Естес не знаеше дори приблизително колко време е нужно на камъка, за да стигне до целта и затова, като преброи до шестстотин, запрати втори заоблен къс, после трети, четвърти... Най-сетне пред него блесна ослепителен взрив и той разбра, че е попаднал в целта. Събра още двадесетина камъка и започна да ги праща един след друг в гърлото на „черната дупка“. Сега вече почти всяко хвърляне беше успешно. Очевидно в действителност „дупката“ беше по-голяма, отколкото той предполагаше, но това означаваше, че тя може да всмуква и много по-големи предмети и че те поначало бяха недооценили опасността, която тя представляваше. Но с увеличаването на опасността нарастваха и шансовете за спасяването им, защото много по-лесно можеше да попада в целта. Естес се поободри и с удвоена енергия започна да хвърля камъни в ненаситната черна паст.

Накрая напълно изтощен, той се върна в кабината на кораба. Дясното му рамо бе изтръпнало от постоянното напрежение, а в

ръката си усещаше тъпа болка. Фюнароли помогна на приятеля си да съблече скафандъра и Естес се отпусна изнемоощял в койката.

– Ех че фойерверк беше! – възхитен каза Харви. – Дори ми стана малко страшничко.

– А мислиш ли, че на мен не ми беше страшно? Само се моля скафандрите да са достатъчно устойчиви срещу тези дяволски пъчи!

– Как мислиш, ще ни забележат ли от Земята?

– Сигурно. Работата е в това дали ще обърнат внимание. Че може да се случи да ни забележат, да се попочудят малко, да се позамислят и да си се приберат в къщи. Трябва да измислим нещо такова, което да ги накара непременно да изпратят кораб. Май имам идея. Само трябва да си почина, страшно съм изморен...

След един час той облече втория скафандър. Нямаше смисъл да зарежда батериите на първия.

Естес отново събра пълна мрежа с камъни и започна да ги хвърля по посока на „черната дупка“. Сега беше още по-лесно да улучва, защото всеки камък, като предизвикваше ответна реакция, увеличаваше значително размерите на „дупката“. Но Естес бе обзет от безпричинен страх. Изведнъж му се стори, че „дупката“ неумолимо приближава към него и скоро ще погълне кораба. Страхът не го оставяше и за миг. Той добре разбираше, че всичко това е игра на въображението му, но когато камъните свършиха, почувствува огромно облекчение. Уморен и измъчен до смърт едва успя да се добере до входния люк и се строполи в кораба.

– Това е всичко – едва обръщайки езика си каза той, щом като се измъкна от скафандъра. – Това е всичко, Харви... Повече нищо не мога да направя...

– И направеното ще стигне – старейки се да го ободри, каза Фюнарели. – Изригванията бяха такива, сякаш тази проклета дупка стреляше като картечница.

– Сигурно ще ги забележат, старче. Сега трябва само да чакаме. Те трябва да долетят...

– Сериозно ли вярваш в това, Бен?

– Мисля, че те са длъжни, Харви. Да, длъжни са.

– Защо?

– Защото аз се свързах с тях – почти весело отвърна Естес. – Свързах се, разбираш ли? Ние не сме само първите хора, които се натъкват на „черна дупка“, Харви. Ние сме първите, които се сетихме да я използваме като средство за връзка. Разбираш ли ме или не? Сега ще бъде възможно почти без да се губи енергия да се изпращат съобщения от една галактика в друга! Ще бъде възможно от тази „дупка“ да се черпи колкото искаш енергия, стига да знаеш да хвърлят в нея камъни. Представяш ли си какво откритие направихме ние с теб?

– Не съвсем...

– Това е стар, много стар начин за връзка, Харви, но хората още го помнят. Аз се възползувах от него, макар че той е излязъл от употреба още преди сто години. Някога за предаване на съобщения използвали ток, който минавал по проводници...

– Ясно! Ти имаш предвид този, как го казваха...

– Телеграфа, Харви! Нашите изригвания ще бъдат регистрирани и записани. Представят ли си каква суматоха ще настъпи на Земята, когато видят, че източникът на рентгеново излъчване предава сигнала за бедствие! Та аз хвърлях камъните с определен ритъм, разбираш ли? Три с къси интервала, после три с дълги и отново с къси! А щом една „черна дупка“ започне да вика за помощ, те непременно ще долетят. Непременно!

Сега им оставаше само да чакат. Премазани и измъчени, приятелите се привързаха към койките си и потънаха в тежък спокоен сън.

Безпилотният спасител пристигна точно след пет земни денонощия.

Катастрофа в метрото

Фантастичен разказ

Джон Уиндъм

– Дявол да ме вземе – мислено се ругаеше Хенри Бейдър, сплескан почти на пита, след като вратата на вагона макар и мъчно все пак се затвори – дявол да ме вземе, ако още веднъж се пхна в такава навалица.

Наистина клетви от подобен род той бе давал неведнъж и макар че сега бе пълен с решителност да спази обещанието си, нямаше никаква гаранция, че то утре не ще бъде нарушено. Обикновено Хенри избягваше да се появява в Сити във върховите часове, но днес работата го задържа и трябваше да избира една от двете злини: или да разгневи жена си с още по-голямо закъснение, или да си позволи да бъде увлечен от човешкия поток, който изчезваше в тунела на метрото на Бенк-стейшън.

На станция Свети Павел не слезе никой и блъсканицата стана още по-голяма, а това означаваше, че все пак някой бе успял да се напъха във вагона. Вратите бавно се приближиха, после отново се разделиха – явно някоя ръка, крак или гръб бяха останали навън – и после се затвориха плътно. Влакът потегли със скърцане, Момичето в зеления шлифер, притиснато към дясната страна на Хенри, извика на приятелката си в синьо палто:

– Как мислиш, дали се чува как пращят ребрата ни? – Във въпроса й нямаше оплакване, а по-скоро философски размисъл.

На Чансъри лейн също никой не слезе. Теснотията, ръгането с лакти и колене станаха още по-големи: отново бе станало чудо – във вагона бяха успели да се вмъкнат още няколко души. Влакът бавно набираше скорост. Обичайният грохот се чуваше още няколко секунди, а после спря рязко и стана тъмно – светлината угасна.

Хенри дори не успя да изругае и влакът отново потегли. Неочаквано се оказа, че никой вече не го притиска – той едва не падна. Протегна ръка напред и хвана нещо меко, но в този миг лампите отново светнаха и се изясни, че неизвестният мек предмет беше момичето в зеления шлифер.

– Как си позволявате... – започна то, но тутакси млъкна, устата му остана отворена, а очите му се ококориха.

Хенри също се облещи: във вагона, който преди минута бе претъпкан от хора, сега освен него и зеленото момиче имаше още само трима души. Единият от тях бе мъж на почтена възраст, потънал във вестника си с такъв вид, като че ли най-после бе постигнал това, за което е мечтал цял живот. Срещу него седеше дълбоко замислена младолика дама. В дъното на вагона мирно спеше някакъв младеж.

– Я виж! – извика момичето. – Мили е офейкала! Ще я науча аз утре. Знае, че и аз трябваше да сляза на Холбърн и без да ми се обади се е измъкнала. – Момичето се запъна. – Нали това беше Холбърн?

Хенри шашардисано се оглеждаше наоколо. Момичето го хвана за ръка.

– Нали това беше Холбърн? – повтори то с надежда в гласа.

Мислите на Хенри витаеха в незначителни далечини.

– А-а-а, какъв Холбърн?

– Ами че спирката, където всички слязоха. Няма коя друга да бъде освен Холбърн, нали?

– М-м-м... Не познавам добре тази линия – измънка Хенри.

– Но пък аз я познавам като петте си пръста. Холбърн беше, сигурна съм. – Тя явно се мъчеше сама да се убеди в това.

Хенри отново огледа клатушката се от движението вагон.

– Аз, м-м-м... не забелязах никаква станция – промърмори той.

– Имаше, имаше! Къде според вас са слезли тогава всички?

– Наистина – отвърна той, – къде биха могли да слязат?

Замълчаха. Влакът се клатушкаше и набираше скорост.

– Следващата спирка е Тотънхем Корт Роуд – каза момичето. Но в гласа ѝ не се чувствуваше голяма увереност.

Влакът гърмеше. Тя внимателно се оглеждаше в чернотата на прозореца.

– Вижте какво – предложи Хенри – хайде да попитаме другите пътници. Може би те знаят нещо.

Хенри и следващото го по петите момиче се приближиха до дамата. Тя бе облечена във великолепно ушит костюм с кожено наметало. Къса воалетка се спущаше от периферията на кръглата ѝ шапчица, която стоеше кокетно върху черните ѝ къдрици. Леките ѝ обувки и фините чорапи бяха явно от най-високо качество. Ръцете ѝ, обгърнати в дълги ръкавици, стояха спокойно върху черна кожена чантичка на коленете ѝ. Очевидно тя изцяло бе потънала в мечти и не забелязваше нищо наоколо.

– Извинете, моля – обърна се към нея Хенри, – бихте ли ни съобщили как се казваше станцията, на която всички слязоха?

Дългите мигли се повдигнаха бавно. През воалетката очите огледаха изпитателно Хенри. Настъпи дълга пауза, по време на която дамата явно прехвърляше на ум причините, които бяха предизвикали прилив на общителност у Хенри. Той си помисли, че изразът „младееща се“ ѝ подхожда много повече от „младолика“.

– Не – отвърна с лека усмивка дамата. – Не съм забелязала.

– И нищо ли не ви се стори чудно? – настояваше Хенри.

Изписаните вежди се вдигнаха леко, а очите извършиха повторна инвентаризация.

– Чудно? На какво казвате чудно? – запита тя.

– Ами дори и на това, колко бързо се напразни вагонът – обясни Хенри.

– Че какво чудно има в това! На мен то ми се стори страшно мило. Те бяха толкова много тук!

– Съвсем справедливо – съгласи се Хенри, – но ние изобщо не можем да разберем къде и кога са успели са слязат всички.

Веждите се вдигнаха още повече:

– Виж ти! Но, струва ми се, аз не съм длъжна...

Зад Хенри се чу покашляне и шумолене на вестник.

– Младежо! Престанете да безпокоите дамата с вашата натрапчивост. Ако имате някакви оплаквания, благоволете да се обърнете към съответните инстанции.

Хенри се обърна. Говорещият се оказа започнал да посивява мъж с добре подстригани мустаци върху розовата, прасяща от здраве физиономия. Беше на около петдесет и пет години и бе облечен строго по модата на Сити – не липсваха дори бомбето и чантата. Човекът от Сити хвърли към дамата въпросителен поглед и

като награда получи лека усмивка. После отново погледна Хенри. Сега погледът му се посмекчи: очевидно в лице Хенри му направи по-благоприятно впечатление, отколкото в гръб.

– Моля за извинение – обърна се към него Хенри. – Работата е там, че това момиче е пропуснало спирката, на която трябвало да слезе... А и изобщо много работи тук имат нужда от обяснение.

– Последната спирка, на която обърнах внимание, беше Чансъри лейн, така че сигурно другите пътници са слезли в Холбърн.

– Много бързо са слезли всички!...

– Ами че това е чудесно. Лицата, отговорни за реда в транспорта, вероятно са въвели някакъв нов метод на обслужване на пътниците. Както знаете, те са непрекъснато заети с усъвършенствувание и с разни нови идеи.

– И така да е, но ето вече десетина минути пътуваме без спирки и все още не сме видели нито една станция.

– Сигурно поради някакви технически причини са ни прехвърлили на резервния път.

– Резервен път! В метрото! – запротестира Хенри.

– Не е в принципите ми, уважаеми, да си пъхам нощ в чуждите работи. И вас не съветвам да правите това. В края на краищата за всички случаи в живота има специални инстанции и те си знаят работата, уверявам ви, дори ако някому се струва, че действията им са твърде странни. Боже мой, ако престанем да вярваме на властите, нашето общество ще се окаже на края на бездънна пропаст!...

Хенри погледна момичето в зеления шлифер и в отговор тя леко сви рамене. Отдръпнаха се и седнаха по-надалеч. Хенри предложи на момичето цигара и двамата запушиха.

Влакът тракаше в установения вече ритъм. Спирката, която те чакаха, все не се появяваше, в тъмните стъкла на прозорците се отразяваха само собствените им лица. Хенри погледна часовника.

– Пътуваме повече от двадесет минути – съобщи той. – Това просто е невероятно!

– Сякаш галопираме – добави момичето – и при това по нанадолнище.

Наистина, влакът явно летеше по стръмен наклон. Хенри забеляза, че втората двойка вече беседваше много оживено.

– Да отидем при тях още веднъж – предложи той.

– Дори във върховите часове... не повече от петнадесет минути... невероятно... – чуваше се гласът на дамата. – Страхувам се, че моят мъж се тревожи много...

– Какво ще кажете сега? – обърна се Хенри към мъжа.

– Наистина, събитието е изключително – призна последният.

– Няма що, „изключително“! Летим с бясна скорост почти половин час и няма нито една спирка! Това е невероятно! Абсолютно невероятно! – почти извика Хенри.

Събеседникът му го изгледа студено.

– Съвсем очевидно е, че в това няма нищо невероятно, доколкото наблюдаваме явлението със собствените си очи. Сигурно това е някаква линия, построена при войната за целите на отбраната. По погрешка са ни прехвърлили на нея. Не се съмнявам,

че администрацията ще открие бързо това и ще върне влака обратно.

– Нещо не бързат много – забеляза момичето. – Аз отдавна трябваше да си бъда в къщи. Довечера имам среща.

– Дали да не спрем влака! – запита дамата. Тя посочи с поглед дръжката на ръчната спирачка и табелката, която обещавахе пет фунта глоба за самоволно използване на механизма без особена нужда. Хенри и мъжа се спогледаха.

– М-м-м – каза Хенри.

– Администрацията... – започна мъжът.

– Какво пък, щом мъжете са страхливци, ще трябва аз сама да направя това – каза дамата решително и като протегна ръка, дръпна дръжката надолу.

Но влакът летеше все така, сякаш нищо не се беше случило. Очевидно спирачките не работеха. Дамата сърдито върна дръжката в изходното ѝ положение и отново я дръпна надолу. Отново нищо не стана и по този повод тя се изказа твърде недвусмислено и сочно.

– Боже мой! Чуйте я само какво изтърси! През целия си живот не съм чувала подобно нещо! – прошепна съседката на Хенри.

– Много цветисто... Искате ли още една цигара? – попита той.

А влакът гърмеше и летеше по наклона и все по-силно и по-силно се клатушкаше.

– Ех – каза момичето, – срещата ми отиде на кино. Сега Дорис сигурно ще спипа моето момче. Как смятате, мога ли да осъдя тези типове от метрото?

– Страхувам се, че няма да можете – отвърна Хенри.

– Вие да не сте адвокат?

– Точно така. Може би трябва да се запознаем, щом съдбата ни събра и ни предстои още да пътуваме заедно. Името ми е Хенри Бейдър.

– А аз се казвам Норма Палмър – отговори момичето.

Човекът от Сити се представи:

– Робърт Форкът – и леко наведе глава.

– Барбара Брантън. Мисис Брантън, разбира се – кимна дамата.

– А онзи? – запита Норма, като посочи в дъното на вагона. – Може би трябва да го събудим?

– Не виждам защо – измърмори мистър Форкът. – Дочух, че сте правовед, сър, така ли е? Кажете, какви са нашите позиции в това дело от гледна точка на закона?

– Нямам под ръка необходимите справочници – отвърна му Хенри, но смятам, че всички наши претенции ще бъдат отхвърлени. Компанията ще отговори, че е извършвала...

* * *

...След около петнадесет минути той откри, че Норма спи дълбоко, отпуснала глава на рамото му. Мистър Форкът също открито се прозяваше. Дремеше и мисис Брантън. Хенри погледна часовника си: изминали бяха час и половина. Ако не се движеха по затворен кръг, за това време влакът трябваше вече да пресече половината Англия. Необяснимо! Главата му клюмна, а бузата му се притисна до плетената шапчица, която кротко почиваше на рамото му.

Събуди го лекото проскърцване на спирачките. Останалите също се размърдаха. Форкът се запрозява широко. Мисис Брантън извади мъничко часовниче-медальон и погледна циферблата.

– Вече е почти полунощ. Мъжът ми сигурно ще полудее.

Скърцането на спирачките продължи да нараства. Прозорците не бяха вече така бездънно черни, в тях се появиха розови отблясъци, които ставаха все по-ярки. Нахлуваше светлина, скоростта намаляваше и ето че влакът приближи до някакъв перон. Всички протегнаха шии, готови да прочетат на лявата стена името на станцията, но стената беше празна – нямаше нито надпис, нито реклами. Изведнъж мисис Брантън, която седеше с лице към станцията, извика:

– Ето го!

Но беше късно, надписът вече не се виждаше.

– Май че завършваше на „къл“ – каза мисис Брантън.

– Нищо, скоро ще разберем – успокои я мистър Форкът.

Влакът спря и със съскане изпусна въздуха от спирачките. Но вратите не се отвориха веднага. От далечния край на перона се носеше шум, чуваха се виковете:

– „Прехвърляне!“, „Крайна спирка!“, „Хайде, излизай!“

– Прехвърляне! Хубава работа, няма що! – промърмори Норма и се насочи към вратата. След нея тръгнаха и останалите. Вратите се отвориха широко, Норма за момент зърна фигурата, която стоеше на перона, изпищя и отстъпвайки назад, настъпи Хенри по крака.

Фигурата беше облечена твърде бедно. Дрехите ѝ бяха предимно ремъци, по които висяха някакви предмети. Но в замяна на това добре се виждаше, че фигурата е от мъжки пол и има тъмночервена окраска. В нея етнографът би могъл да открие прилика със северноамериканските индианци, макар че на главата ѝ вместо

пера стърчаха малки рогца. В дясната си ръка фигурата държеше тризъбец, а от лявата се спущаше мрежа.

– Е, хайде, излизай – изкомандува съществото и се отмести.

Норма се промъкна край него, след нея минаха останалите, като се мъчеха поне привидно да запазят достойнство. Съществото погледна в отворената врата на вагона и всички го видяха в гръб. На гърба си то имаше опашка. Опашката бавно, сякаш замислено мърдаше и острият шип на края ѝ изглеждаше доста зловещ.

– Е-е-е – започна мистър Форкът, но веднага се отказа от продължението, огледа подозрително всеки от спътниците си и потъна в дълбок размисъл.

Фигурата забеляза спящия младеж в дъното на вагона и го бутна с тризъбеца си. Чу се ругатня. След няколко бодвания съненият младеж скочи на перона и се присъедини към другите, все още търкайки очите си.

Хенри, се огледа. Мъждивата червена светлина му позволи да прочете името на станцията. Няма що... „...къл“! „Пъкъл“ - ето как се наричаше тя!

Раздаде се команда „Към изхода!“ и чудовището заплашително замахна тризъбеца.

Сънливият младеж вървеше до Хенри. Той беше висок, с фигура на атлет и изглеждаше интелигентен.

– Какво означава тази нелепост? – запита той. – Събиране на средства в полза на болниците или нещо друго? Май че не прилича на събиране на средства – напи вече имаме държавна програма за здравеопазването?

– Не мисля – отвърна Хенри. – Страхувам се, че работата е много дебела. – Освен това тези опашки... не приличат на имитация.

На изходната врата освен „обслужващия персонал“ се бяха натрупали повече от дванадесет души. Пущаха ги един по един и стар дявол, който седеше в малка будка, записваше на листче имената им. Хенри научи, че вторият му спътник се нарича Кристофър Уатс и че по професия е физик.

Зад бариерата започваше ескалатор с много стара конструкция. Той пълзеше едва-едва, затова можеше подробно да се изучат рекламите, които украсяваха стените. Най-много се рекламираха средства срещу изгаряне, счупване, синини и натъртвания. Порядко някакви освежаващи и тонизиращи билки. В горния край на ескалатора стоеше стар дявол. Той държеше в лапите си поднос с различни тенекиени кутийки и монотонно повтаряше: „Пълна гаранция. Отлично качество.“ Мистър Форкът, който вървеше пред Хенри, спря и прочете закачената на подноса табелка: „Аптека за първа помощ. Цена един фунт или долар и половина“.

– Това е оскърбление на фунта! – възмутено завика той.

Дяволът го изглежда и заплашително издаде челюсти:

– Е, и какво? – кресна той.

Натискът от задните редици застави мистър Форкът да тръгне напред, но той вървеше без желание, мърморейки си нещо за необходимостта от стабилност и непоклатима вяра в устойчивостта на фунта стерлинг.

Като прекосиха залата, излязоха навън. Въздухът намирисваше на сира. Норма вдигна качулката си, за да се предпази от дребните късчета въглища и пепел, които се сипеха отгоре. Тризъбцоносците

подгониха човешкото стадо към оградено с бодлива тел място. Там влязоха и три-четири дявола.

Хенри се присъедини към групичката, която разглеждаше околността. От дясната страна изгледът бе величествен и суров. От време на време той се забулваше от облаци дим.

В края на широката долина струеше ярка светлина и затова там ясно се виждаше цепнатина, от която се издигаха гигантски мехури. Те бавно изплуваха нагоре и след мъчително дълъг промеждутък от време се пукаха. По-на ляво ритмично се издигаше и спадаше огромен гейзер. Отзад пушеше вулкан и потоци разтопена лава преливаха през ръба на кратера. Близко до зрителите склоновете на долината се събираха и над теснината се издигаха две канари. Върху едната ярко гореше надпис „Изпробвайте харперовския дъбител на кожи“, а на другата – „Горя и не изгарям“.

В подножието на дясната канара се простираше площ, оградена с няколко реда бодлив тел. От стражевите кули в лагера често-често изпитаха облаци огнени стрели, които очертаваха във въздуха ярки дъги. Миришещият на сярва ветрец донасяше от там вопли и дяволски кикот. Зданието до лагера вероятно бе караулното помещение – пред него се бе проточила редица от въоръжени дяволи, които явно се нуждаеха от заостряне на тризъбците и опасните шипове. У Хенри това зрелище не събуди ни най-малък възторг.

Малко по-встрани от мястото, където те стояха, се издигаше бесилка. В момента на нея бе окачена за краката абсолютно гола жена и на косите ѝ се люлееха две малки дяволчета. Мисис Брантън порови в чантичката си и извади очила.

– Боже мой! Нима това е... – прошепна тя. – Разбира се, когато гледаш лицето в такъв ракурс, а и когато по него се леят сълзи, то... Впрочем, почти съм сигурна, че е тя... А пък аз я смятах за толкова порядъчна жена...

Мисис Брантън се обърна към един от конвоиращите:

– Убийство или нещо подобно?

Дяволът поклати отрицателно глава:

– Не, тя така е измъчвала постоянно мъжа си, че той се съгласил да плаща каквато поиска тя издръжка, само и само да получи развод.

– О-о-о!-възкликна мисис Брантън – и само заради това! Не може да бъде! Сигурно тя е виновна за нещо много по-сериозно!

– Не, – отговори конвоиращият.

Мисис Брантън замислено се осведоми:

– И често ли трябва да прави това? – На лицето ѝ се изписа безпокойство.

– Всяка сряда. През другите дни – други удоволствия.

– Карай насам! – прошепна някой на ухото на Хенри. Един от конвоиращите го извика с жест настрана.

– Купуваш ли? – запита дяволът.

– Какво точно?

Опашатият извади от торбата нещо подобно на туба зъбна паста.

– Разкошна работа! Най-добрият мехлем за обезболяване! Няма да го намериш никъде. Намазвай се преди мъчение и нищо няма да почувствуваш.

– Благодаря. Не ми е нужен. Сигурен съм, че спрямо мен е допуснатата грешка всичко ще се оправи.

– Не дрънкай, момче, – изхриптя дяволът. – Погледни само! Добре, така да бъде, ще ти го дам за два фунта, много си ми симпатичен!

– Не, не благодаря ви – отвърна Хенри.

Дяволът се намръщи.

– Съветвам те да купиш – каза той и насочи опашката си в бойно положение.

– Е, добре, на ти един фунт.

– О кей! – конвоирацията бързо тикна тубата в ръката на Хенри. Отстъпчивостта му сякаш го учуди.

Когато Хенри се присъедини към спътниците си, те зяпаха как три дявола старателно гонеха по склона на планината едър дебел мъж. Мистър Форкът се разприказва:

– Нещастие то – каза важно той – очевидно е станало на участъка Чансъри лейн-Холбърн. Мисля, че това е ясно на всички. Но което далеч не е така ясно е това, по какъв начин тук попаднах и аз. Няма съмнение, че в моя случай е допуснато някакво административно недоглеждане, което, да се надяваме, ще бъде своевременно открито.

Той очакващо изглежда другарите си по нещастие. Всички дълбокомислено мълчаха.

– Та престъплението трябва да е голямо, нали? – прошепна Норма. – Тук няма да те пратят заради някакъв си чифт найлонови чорапи я!

– Ако наистина са били само един чифт... – започна Хенри, но в този миг зад тях се чу отвратителен писък. Всички се обърнаха и видяха как Кристофър Уатс усуква опашката на един от

конвоиращите. Дяволът пицеше все по-силно, изпусна тубата с обезболяващия мехлем, която явно се е опитвал да пробута на Уатс, и направи безуспешен опит да прониже физика с тризъбеца си.

– Няма да я бъде! – извика Уатс, като ловко отбягна удара. После изтръгна тризъбеца, с удовлетворение каза „Ето, по този начин“, хвърли го настрани и хвана опашката с две ръце. Като завъртя дявола над главата си, той внезапно разтвори пръстите си и оня, прелитайки над оградата, с охкане се плъосна на пътя. Другите дяволи се стреснаха и тръгнаха в настъпление, с насочени напред тризъбци и мрежи.

Мрачен, Кристофър очакваше приближаването им. Неочаквано изразът на лицето му се промени. Той се усмихна широко и отпусна ръцете си.

– Боже мой, каква безсмислица е всичко това! – извика Уатс и се обърна с гръб към дяволите. Те веднага спряха – бяха обезкуражени.

В този миг сякаш светкавица блесна пред очите на Хенри. Пределно ясно той разбра, че физикът е прав. Всичко това бе пълна безсмислица. Хенри се засмя и чу как до него изхихика и Норма. Засмяха се и останалите пътници. Толкова страшни само преди минута, дяволите сега им се струваха тъпи и жалки създания.

Кристофър Уатс пресече площадката. Няколко мига той мълчаливо гледа към мрачния, обвит в пушеци и всяващ ужас пейзаж. После тихо каза:

– Това не може да бъде. Аз не вярвам в това.

Във въздуха изплува и се пукна гигантски мехур. Бум! Вулканът изхвърли в небето гъбовиден облак пушек и пепел. По склоновете му затекоха още по-оспепителни потоци лава. Земята затрепери под краката им. Мистър Уатс пое дълбоко въздух.

– АЗ НЕ ВЯРВАМ В ТОВА! – с цяло гърло извика той. Чу се оглушителен трясък. Великанската камара, на която бе написано „Гори без да изгаря“ се разцепи и бавно започна да се срива в долината. Земята се разтресе. В появилата се на дъното на долината пукнатина потече огнено езеро. Преобърна се и втората канара. Парата кипеше, свистеше и ревеше, но гласът на Кристофър заглушаваше всичко:

– АЗ НЕ ВЯРВАМ В ТОВА!

Внезапно настъпи пълна тишина. В тъмнината се открояваха само прозорците на вагоните, които стояха на насипа.

– Така – с весело учудване каза Уатс. – Значи по този начин! А не е ли време да се връщаме и у дома?

Озарен от светлината на прозорците, Уатс се заизкачва по насипа. Хенри и Норма го последваха.

Мистър Форкът се колебаеше.

– Какво има? – запита го Хенри.

– Не знам, но ми се струва, че се получи някак... не съвсем... не съвсем...

– Да не би да искате да останете тук?

– Не... моля, не – отвърна мистър Форкът и като направи явно усилие над себе си, започна да се катери по насипа.

* * *

Петимата отново седнаха в един вагон. Едва успяха да влязат, вратите се затвориха и влакът потегли.

Норма въздъхна с облекчение.

– Ох, благодаря ви, мистър Уатс, – каза тя. – За мен това ще бъде добър урок. Сега насила не можеш ме закара до щанда за чорапи... освен когато реша да си купя някой чифт...

– Присъединявам се... Тоест, приемерте и моите благодарности – прекъсна я Хенри. – Аз разбира се, съм убеден, че при мен беше допуснатата грешка, но въпреки това съм ви много благодарен за... за предсрочното решаване на моя въпрос.

Мисис Брантън протегна облечената си в ръкавица ръка на Уатс.

– Мисля, разбирате, че се оказах там по някакво глупаво недоразумение, но благодарение на любезността ви успях да спестя времето, което би отишло за обяснения с тези чудовищни канцеларски плъхове. Ще ме зарадвате, ако намерите време да вечеряте с нас. Мъжът ми ще ви бъде безкрайно признателен.

Настъпи мълчание, което скоро стана почти неприлично. Причина за създалата се неловкост беше мистър Форкът, който не бързаше да каже своята дума. Погледите на всички бяха насочени към него, но той внимателно изучаваше пода на вагона. Като откъсна най-последно очи от него, той погледна към Кристофър Уатс.

– Не – каза мистър Форкът. – не, аз не мога да одобря това, което вие направихте. Страхувам се, че действията ви трябва да се класифицират като антиобществени и дори като подривни.

Уатс, който беше страшно доволен от себе си, отначало учудено повдигна вежди, а после се намръщи.

– Не ви разбирам! – извика той с искрено недоумение.

– Вие извършихте сериозно нарушение – отвърна му мистър Форкът. – Никаква стабилност не може да съществува, ако не се уважават опорите на обществото. Вие, млади човече, току що разрушихте една от тях. Всички ние, а отначало и вие самият, имавме доверие в този важен институт, но после вие джаста-праста унищожихте тази почтена опора. Не, не, не чакайте от мен да одобря подобни действия!

Всички учудено изучаваха лицето на мистър Форкът.

– Но мистър Форкът – започна Норма, – нима вие наистина бихте предпочели да останете там, при всички тези дяволи и подобни дивотии?

– Това е друго нещо, миличка – прекъсна я мистър Форкът. – Като лоялен гражданин аз трябва да се противопоставя на всичко, което заплашва да подрони непоклатимостта на нашето общество. От тази гледна точка действията на младия човек трябва да се смятат за опасни и повтарям отново, почти за подривни.

– А ако дадена опора е куха? – раздразнено запита Уатс.

– Това също няма нищо общо с въпроса, сър. Ако голяма група от хора вярва в даден обществен институт, за тях той добива значението на опора, дори в случай, когато казвате вие, е куха.

– Значи вие предпочитате вярата пред истината? – започна Уатс.

– Ние трябва да имаме доверие. Щом има вяра, възниква и истината.

– Мистър Форкът, като учен аз смятам, че вие сте аморален човек – каза Уатс.

– А като гражданин аз смятам, че вие сте опасен човек – отвърна мистър Форкът.

– О, боже! – възкликна Норма.

Мистър Форкът остана замислен, а мистър Уатс – намръщен.

– Това, което реално съществува, няма да се разпадне на прах, само защото аз не вярвам в съществуването му – започна Уатс.

– От къде знаете вие това? Римската империя е съществувала само до тогава, докато римляните са вярвали в нея! – парира мистър Форкът.

– Не разбирам как можете да бъдете толкова неблагодарен грубиян – възкликна Норма. – Като си спомня за вилите им и за тази нещастница, която висеше гола с главата надолу...

– Всичко това напълно отговаряше на духа на времето и на това място... Той е изключително опасен млад човек – твърдо й възрази мистър Форкът.

Влакът летеше с бясна скорост, макар и по-малка от преди. Разговорът прекъсна. Хенри забеляза, че Уатс отново спи и реши, че сънят е най-доброто средство да убиеш времето.

* * *

Събудиха го викове „Дръпнете се от вратата!“ Като се огледа, Хенри се оказа в препълнен с хора вагон. Норма беше забила лакътя си в него.

– Вижте, вижте! – прошепна тя.

Човекът, който стоеше пред тях, жадно четеше репортаж за надбягванията. На обърнатата към тях страница на вестника се виждаше крещящо заглавие: „Катастрофа в метрото. Дванадесет убити“. По-надолу имаше списък на имената и фамилиите, сред

които Хенри успя да прочете своята и фамилиите на своите спътници.

Норма се разтревожи:

– Наистина не знам как ще обясня всичко това в къщи!

– Сега ясна ли ви е моята гледна точка? – ехидно запита мистър Форкът, който седеше от другата страна на Хенри. – Помислете само какви трудности ще възникнат при изясняването на нашия случай! Във висша степен антиобществена история!

Влакът спря на станция „Свети Павел“, тъпканицата понамаля. Мистър Форкът се приготви да слезе на следващата спирка. Хенри също реши да слезе там. Влакът забави ход.

– Господи, в кантората направо ще се шашнат, когато се появя! И все пак беше много интересно! Чао! – извика Норма, като се пхна в потока излизащи от вагона.

Някаква ръка хвана Хенри за лакътя.

– Ето го! – прошепна мистър Форкът и кимна с глава. Напред се виждаха широките плещи на Уатс, който ги бе изпреварил на перона. – Имате ли време? Аз съвсем нямам доверие в него.

Излязоха на улицата и се изправиха пред зданието на кралската борса.

Тук мистър Уатс спря и се огледа, като че ли обмисляше видяното. После с твърди крачки се насочи към привляклата вниманието му грамада на Британската банка. Отново се спря и огледа сградата отдолу до горе. Устните му мърдаха.

Земята под краката им се люшна. На един от горните етажи паднаха три прозоречни рамки, разклатиха се и рухнаха статуята,

двете урни и част от корниза на банката. Чуха се виковете на минувачите.

Мистър Уатс се изправи и пое въздух.

– Боже мой! Та той ще... – започна мистър Форкът, но изречението остана недовършено. Форкът се хвърли напред.

– АЗ... – извика Уатс с цялата мощ на гласа си.

– НЕ... – под акомпанимента на земетресението продължи той.

– ВЯРВАМ... – но в този миг силен удар между плещите го хвърли направо под колелата на минаващия автобус.

Спирачките закъсняло изскърцаха.

– Ето го! Ето го! Аз видях – завика някаква жена и сочеше мистър Форкът.

Хенри приближи почти едновременно с полицаия.

Мистър Форкът с гордост съзерцаваше фасадата на Британската банка.

– Кой знае какво можеше да стане. Този млад човек бе угроза за нашия строй – каза той. – Изобщо те би трябват да ми дадат орден, но уви, сигурно ще ме обесят. Какво пък, такава е традицията, а традициите трябва да се уважават.

По две капки на чаша вода

Фантастичен разказ

Кир Буличов

Професор Лев Христофорович Минц, който живееше временно в град Велики Гусляр, не можеше да се съсредоточи. Още сутринта се беше приближил до създаването на формулата за предаване на енергия без проводници, но му пречеха да я довърши.

Пречеше му Коли Гаврилов, който беше пуснал плоча с предизвикателна музика. Пречеха му бояджиите, които боядисваха у Ложкини, но се бяха изморили и като си пийнаха винце, запяха под самия му прозорец. Пречеха му съседите, които бяха насядали под прецъфтения люляк, играеха домино и удряха със замах по разклатената маса.

– Не мога повече! – извика професорът и скри плешивата си гениална глава между дланите.

На вратата се почука и влезе Гаврилова, съседката, майката на Николай.

– И аз не мога повече, Лев Христофорич! – извика тя.

– Какво се е случило? – запита професорът.

– Вместо син отгледах безделник! – каза нещастната жена. – На неговите години аз и минутка не стоях без работа в къщи. Щом като някой от родителите ми споменеше за някаква работа, веднага тичах да я свърша. Какво ти, не беше нужно и да ми казват: кравата да прибера, да я издоя, свинете да затворя, двора да премеа – всичко правех, с желание и радост.

Гаврилова си кривеше душата – на село тя отиваше само през ваканциите и там никой не я караше да работи. Но в беседите си със сина тя така се беше вживяла в ролята на трудолюбиво селско дете, че сама бе повярвала в това, което разправяше

– И мен като дете не са ме глезили – съгласи се с Гаврилова Минц. – Баща ми беше акордьор на рояли, носех тежката чанта с инструментите и с часове го чаках на студа в чуждите входи. Като се върнех от училище, сядах пред стария, подарен ми от татко роял, и свирех гамите. Без никой от родителите ми да ми напомня.

И професорът си кривеше душата, но също невинно, защото вярваше на думите си. Чантите на акордьорите не са тежки и дори ако малкият Левка да се е лепвал за баща си, той не му е давал чантата с инструментите. А що се отнася до заниманията по музика. Минц ги ненавиждаше и често престъргваше струните на рояла, защото той още тогава беше изобретателен.

– Помогнете ми – каза Гаврилова. – Нямам повече сили.

– Но как да ви помогна? – отвърна Минц, без да вдигне глава. – Възможностите ми са ограничени.

– Не говорете така – възрази Гаврилова. – Хората ви вярват, Лев Христофорич.

– Благодаря – отвърна Минц и се замисли. Толкова дълбоко, че не усети, когато Гаврилова излезе от стаята.

Настъпи нощта. Угасна светлината във всички прозорци на № 16. Укротиха се играчите и певците. Светеше само прозорецът на професор Минц. От време на време високата сянка на професора с издаден напред корем се мяркаше на осветения прозорец. През открехнатото малко прозорче в двора достигаше шумолене и пукот

от разрязвани страници – професорът прелистваше чужди списания, надничаше в успехите на сродните науки.

От другите учени професор Минц се различава не само с феноменалната си памет, която задържа всичко, което може да потрябва на един учен, но и с изключителната бързина на четене, с познаването на двадесет и четири езика и с умението да схваща и най-специалните въпроси във всяка област на науката, от философията и ядрената физика, до книговезството. И макар че формално професор Минц е химик, който работи в областта на селското стопанство и именно тук е допринесъл най-голямо количество полза и вреда, всъщност той е енциклопедист.

Сутринта професорът дремна двадесет минути. Когато почувствуваше, че е близо до решаването на задачата, той затваряше очи, заспиваше бързо и безгрижно, като дете и бодърстващата част на мозъка му намираще решението.

В 8 часа и 40 минути сутринта професор Минц се събуди и отиде да измие зъбите си. Решението бе готово. Оставаше да го запише на лист, да го въплъти в химично съединение и да подготви кратко съобщение за колегите си.

В 10 часа и 30 минути в стаята надникна Гаврилова и Минц посрещна нещастната жена с добрата усмивка на победител.

– Седнете – каза той. – Струва ми се, че ние с вас сме до целта.

– Благодаря – трогнато каза Гаврилова. – Днес едва го събудих. Не иска да отиде на занятия в техникума. А пък сега имат практика, майсторът е много строг. И при най-малък повод ще си останеш без специалност.

Минц включи малка центрофуга, която изпълни стаята с приятно делово бръмчене.

– Нашият препарат ще действа на принципа на противодействието – каза Минц.

– Значи капки? – запита недоверчиво Гаврилова.

– Лекарство. Без вкус и мирис.

– Моят Коля не приема никакви лекарства.

– Ами че вие ще му капнете в чая.

– А може ли в борша? Днес съм сготвила борш.

– Може и в борша – каза Минц. – И така, нашето средство действа според принципа на противодействието. Ако аз го взема, няма да стане нищо. Както съм си работил досега, така ще си и работя. Защото съм трудолюбив.

– А може и с Коля да не стане нищо?

– Не ме прекъсвайте. С мен няма да стане нищо, защото в организма ми няма никакво противодействие на труда. С капки или без капки аз все си работя. Но колкото е по-голямо противодействието, толкова по-силно е действието на нашето средство. Като се натъкне на съпротива, лекарството преражда всяка клетка, която дотогава е била в състояние на безделие и нега. Разбирате ли?

– Много сложно се получава при вас, Лев Христофорич. Но за мен е важно Коленка по-малко да си клати краката.

– Желая успехи – каза Лев Христофорович и даде на Гаврилова шишенце със средството. А самият той с чувство на изпълнен дълг седна пред бюрото и се зае да възстанови в паметта си формулата

за предаването на енергия без помощта на проводници, но го отвлече гласът на Гаврилова, която извика от двора.

– Ами по колко капки!

– По десет – отвърна Минц като приближи до прозореца.

– А ако дам по пет? – запита Гаврилова.

Професорът махна с ръка. Той разбираше, че майчиното сърце ще я застави да даде на сина си минималната доза, за да не би момчето да се отрови. Всъщност една капка би стигнала за превъзпитаването на двама души. И средството беше съвсем безвредно.

Под прозореца запяха двамата бояджии. Пееха тихо някаква скучна песен. Бояджиите бяха работили вече тридесет минути и сега имаха намерение да изчакат обяда.

Минц се замисли за миг, после си спомни, че някъде под масата трябва да има неотворена бутилка бира. Той разрови изписаните листа, намери бутилката и като я отвори, наля бирата в две чаши. После капна в чашите от средството против безделие и се запъти към прозореца.

– Добро утро, орли – каза професорът бодро.

– Здравей – отвърна единият от бояджиите.

– Ще пийнете ли?

– Ако е вода или чай – ще кажем твърдо не, – каза бояджията. – Но ако ни предложиш вино, цялата стая бихме ти боядисали. Само за двадесет минути.

През двора с походката на уморен човек вървеше Николай Гаврилов. Беше избягал от практика и по пътя измисляше как да измами родната си майка и да я убеди, че майсторът се е разболял

от заушки. Гаврилов обърна внимание как слънцето, като се отразяваше от голота теме на професора, се разпръскваше из двора на слънчеви зайчета, и изпита полузабравеното детско желание да стреля с прашка в това теме. Обърна се, за да не се съблазнява повече.

– А уважавате ли бирата? – угоднически запита професор Минц.

– Шегуваш се, чичко – отвърна обидено бояджията. – Поради горещините вече трети ден в магазина няма бира...

– Останала ми е една бутилка – каза Мини. Той сложи пълните чаши на перваза на прозореца, а на бояджията показва тъмнозелената бутилка.

– Чакай малко – делово каза бояджията. – Не мърдай, сега ще дойдем при теб и ще се оправим.

Бояджиите се държаха деликатно, огледаха тавана, дадоха на професора ценни съвети относно боядисването и едва тогава с благодарност изпиха по чаша бира.

– Водка правиш ли? – с надежда запита единият, като разглеждаше колбите и другите стъкленици.

– Не – отвърна професорът. – А не ви ли се иска да се върнете към ремонта на жилището на другаря Ложкин?

Бояджиите се засмяха весело.

Минц ги гледаше внимателно, искаше да улови мига, когато желанието да се трудят ги обхване с невиджана сила. Но те се сбогуваха и отидоха на двора да си довършат песента.

Беше 11 часа и 20 минути. Скоро Гаврилова донесе на сина си чиния борш с две капки от средството на професор Минц.

Не се реши да даде пет капки. Николай гледаше подозрително майка си. Кой знае защо тя не се караше и не го кореше. Това беше много странно, дори опасно. Майка му можеше да вземе някакво тревожно решение: да напише на баща му във Вологда, да извика вуйчо му или да отиде в техникума. Гаврилов сърбаше борша без удоволствие. После на две на три се справи с кюфтетата и страшна му се приспа. Николай пусна тихо музика и задряма на дивана, като покри очите си с учебника по математика: той вярваше, че когато спиш, все нещо може да прескочи от книгата в главата ти.

Ммнц не можеше да работи. При изчисленията нещо не излизаше. Бояджиите мързеливо спореха със старицата Ложкина, която ги призоваваше да се върнат на трудовия си пост, после започнаха да изясняват кой първи трябва да иде за вино. От прозореца на Гаврилова се лееше музика. На масата под люляка седяха Кац и Васил Василевич. Кац беше в отпуска по болест и оздравяваше, а Васил Василевич работеше нощна смяна. Те чакаха кога ще дойде някой от партньорите им, а жената на Кац викаше от прозореца:

– Валентине, колко пъти ти казах да поправиш електрическия ключ! Ти нищо не вършиш.

– Аз заслужено нищо не върша, маце – отвърна Валентин Кац. – Аз съм в отпуска по болест заради грипа.

– Ето – каза сурово Минц. – Тези също ще бъдат включени в опитите.

Той взе пазарската чанта и тръгна към магазина.

Там продаваха унгарско вино, но го купуваха малко, без ентусиазъм. Чакаха да донесат портвайн. Сред чакащите беше и бояджията. Той посрещна Минц като стар познат и му каза:

– Не бързай да си харчиш парите. Сега ще изнесат портвайн. Рима получи четири кашона.

– Нищо – смути се професор Минц. – На мен ми трябва за опити. Аз не пия.

– За опити може и мляко – поучително каза човек със сивосинкав нос. Цветът беше толкова интензивен, че Минц се загледа в носа, а човекът каза с известна гордост:

– Пекох се на слънце. Кожата ми се обели.

Рима сложи пред Минц шест бутилки вино.

– Голям опит ще бъде – каза бояджията. – Ще ни поканиш ли на гости?

И тогава Минц се реши.

– Черпя всички! – извика той с глас на пийнало търговче. – Всички пият!

В магазина имаше петнадесетина души. Всички, според Минц, безделници. Всички заслужаваха да бъдат превъзпитани.

– Хич не си и мислете и не си и мечтайте, че ще пиете тук – възмути се Рима, като сложи голямата си гръд на тезгяха и прониза с поглед Минц. – Ще ви дам аз на вас, алкохолици! Ей сега ще извикам милиция!

– Да вървим в парка – каза човекът със сивосинкавия нос. – Тук няма правда.

Спряха за миг до автоматите за газирана вода. Минц можеше да се закълне, че нито един от новите му познати не се бе приближил

до тях на по-малко от три крачки, но шестте чаши, които стояха в автоматите, веднага изчезнаха.

– Ти си първи – каза човекът със сивосинкавия нос, като измъкна тапата със зъби. – Ти, старче, си отзивчив човек.

– Не, моля ви, аз накрая – отвърна Минц, като разбра, че направи грешка. Как сега ще налее във виното от средството? Нали петнадесет чифта очи го гледат в ръцете?

– Не се бави, не си измъчвай душата – каза бояджията, като поднесе на професора чаша.

– Почакайте – сети се Минц. – Имам тук нещичко. За усилване. Капнеш три капки и с десет градуса се покачва.

Професорът извади от джоба шишенцето и бързо си капна в чашата.

Гледаха го недоверчиво и строго.

– Не зная такова нещо аз – каза бояджията.

– Аз пък четох. В едно списание – каза човекът със сивозеления нос. – Кондензатор се нарича.

– Точно така – отвърна Минц и бързо изпи виното. Беше студено и приятно на вкус. Професорът никога не беше пил пълна чаша вино.

В това време останалите пет чаши също бяха напълнени. Тези, които ги държаха, гледаха очаквателно професора. Професорът също не бързаше. Мълчеше.

– Слушай, старче – каза бояджията. – Ти май не ме уважаваш?

– Защо? – учуди се Минц.

– Капни от кондензатора, не се стискай. Имаш цяло шише.

Рискованият психологически етюд успя.

– Но само по две капки, не повече – умилистави се професорът.

Започна да капе наред в протегнатите чаши, радваше се на съобразителността си и едва ли не стана причина за избухването на остра кавга.

– На какво прилича това? – извика внезапно бояджията. – Защо му капна три капки?

– На мене ли? Три? Я си отваряй очите!

– Спокойно – намеси се професорът в спора. – На кого капките са малко?

Бояджията пръв опита виното. Всички го гледаха.

Сърцето на професора замря.

Бояджията обърна чашата и виното с шуртене нахлу в гърлото му.

Бояджията въздъхна и каза:

– Десет градуса няма, но пет-шест добавя. Повярвайте на опита ми.

Останалите стигнаха до същия извод.

* * *

От парка вървяха дружно и весело, прегърнати, пяха песни и склониха професора още веднъж да идат при Рима – може би вече са изнесли портвайна. В главата на Минц шумеше, беше му хубаво, топло и той обикна тези толкова различни и неприличащи си хора, които още не знаеха колко трудолюбиви ще станат съвсем скоро.

Рима беше изнесла портвайна.

Изпратиха професора до къщи и го оставиха до входа на двора, като го подпряха на рамката на вратата.

Пръв го видя Николай Гаврилов. Николай се събуди от някакъв странен сърбеж. Искаше му се нещо. Чувството беше толкова непознато и възбуждащо, че той застана до прозореца и започна да мисли какво му се иска. Ръцете му сами намериха парцала за прах и Николай започна да бърше праха от перваза и рамката на прозореца. В този миг той видя професора и каза на онези в двора, които играеха домино.

– Вижте как се е натряскал професорът!

Думите на Гаврилов възмутиха Васил Василич, който каза на момчето да затвори прозореца и да не хулиганствува. Но после Васил Василич все пак погледна към вратата и беше така удивен, че отвори уста и млъкна.

А Минц си спомни, че има още много работа и че част от нея е свързана с хората, които стояха край масата и тракаха с плочките на доминото. Професорът се откъсна от вратата и напипа в единия джоб шишенцето със средството, а в другия – недоизпита бутилка портвайн, която му бяха дали на раздяла новите му познати. Влезлият в двора Корнелий Удалов подкрепи професора.

– Да пием и да се захващане за работа – каза професорът на Удалов.

– Какъв срам! – извика баба Ложкина и тресна прозореца.

– Трябва да се помогне на човека – каза Ложкин. – Това е някакъв заговор. Другарят Минц живее в нашата къща вече три месеца, той не пие.

– Ето че се отприщи – каза баба Ложкина. – Те понякога и половин година не близват, а после се отприщват. Сега ще ни измъчи.

– Не искам да вярвам – каза Ложкин.

Коля Гаврилов чистеше с парцала прозореца, но не се намесваше в разговора долу. Не му се откъсваше от такова интересно занимание.

Като се опираше тежко на Удалов, професор Минц се насочи към масата. Съседите станаха да го посрещнат.

– Да пием – каза професорът строго. – За успехи в труда.

С широк жест на сеяч той размаха пред лицата на съседите си бутилката портвайн. Никой не посегна към нея.

– Сега не е време – смутено каза Удалов. – Виж, ако беше вечер, в тесен кръг и тъй нататък, ние ще бъдем поласкани.

– И все пак – настояваше професорът. – Вие трябва да уважавате в мое лице науката. Аз мога да се обидя. И науката ще се обиди. И тогава ще стане нещо ужасно, което няма име.

Васил Василич потрепери и каза:

– Само от уважение.

Професор Минц сложи бутилката на масата, прекара непослушните си ръце по джобовите, сякаш търсеше пистолет, и за учудване на присъстващите извади ръбеста водна чаша.

– Ето, – каза той – всичко ще бъде според науката.

Капеше от стъклцето в чашата, доливаше вино и караше всеки да пие, като го уговаряше:

– Все едно че е лекарство, като рициново, като триоксазин.

И съседите пиеха, без никакво удоволствие и се чувстваха неловко. Сякаш пиеха рициново.

Коля Гаврилов не видя това. Той вече миеше пода и затова беше клекнал.

Единият от бояджиите, който беше безпътствувал с Минц в градския парк и край магазина, още не се беше върнал – заблуди се и влезе в къщата, където бяха боядисвали преди две седмици, но затова пък другият реши, че напразно си губи времето, взе четката и забърза нагоре, към Ложкини, предвкушвайки насладата от любимата работа.

– Благодаря – каза професор Минц, седна на пейката и се замисли дълбоко. Беше се уморил. Заради науката трябваше да отстъпи от някои свои принципи.

Съседите започнаха да се разотиват. На вратата се показва Гаврилова с пазарска чанта. Тя се връщаше от магазина. Нещастната майка спря до вратата и се послуша. Синът ѝ Коля не беше включил грамофона. Това беше нещо странно. Сигурно е болен. Дали не е отровила детето с помощта на професор Минц?

И чак сега Гаврилова видя Минц. Той седеше до масата, където съседите обикновено играеха домино, и клатушкайки се, извиваше някаква лесен. Над него се беше навел Корнелий Удалов.

Отстрани, склонили тъжно глави и смутени, стояха Васил Василич и Валентин Кац.

– Какво е станало? – възкликна Гаврилова и извика по-силно: – Коля! Къде си? Какво ти е, Коля?

Сърцето ѝ предчувствуваше нещо нередно.

Коля не се обади. Точно в този миг той беше тръгнал към кухнята, за да излее мръсната вода от легена и да наточи чиста. Поиска му се отново да измие пода и дъските да светнат от чистота.

Гаврилова хвърли гневен поглед към Минц и побягна към къщи.

– Ще ви помогна – каза Удалов и подкрепи Минц да се изправи. – Ще ви заведе.

– Благодаря, приятелю – каза професор Минц.

Тръгнаха през двора прегърнати. Професорът се отпусна върху Удалов, а баба Ложкина ги гледаше през прозореца и клатеше укоризнено глава. Това, че единият бояджия започна работа я учуди, но не чак толкова, че да забрави за позора на професора.

Пред вратата вторият бояджия изпревари Минц и Удалов. С широки крачки, както Петър Първи той бързаше към работното си място.

– Дайте път! – каза бояджията делово.

Професор Минц разбра, че експериментът бе успял.

Удалов помогна на професора да легне на своя тесен момински креват. Минц веднага затвори очи и заспа. Известно време Удалов стоя сред стаята, вдишвайки миризмите на химикалите. Професорът се държеше странно. Удалов съвсем не вярваше в случайността на поведението му.

След три часа професорът се събуди. Главата му бе чиста и готова за нови изпитания. Нешо голямо и хубаво се бе случило в живота му. Да, решен е кардиналният проблем на съвременността. Гениалният ум на професора намери решение на загадката, която не бяха успели да разгадаят хора като Нютон и Парацелз.

Зад стената се чуваше скърцане и почукване. Някакви неясни звуци се носеха от двора. Професорът седна на леглото и през скърцането но пружината чу деликатно почукване на вратата.

– Влезте – каза професорът.

– Аз съм – шепнешком каза Гаврилова, промъквайки се през вратата.

– Е, как е? – запита Минц, като поглади голото си теме и намигна леко на нещастната майка. В очите на Гаврилова се таеше безумие.

– Ох, – каза Гаврилова и седна на края на леглото. Тя притисна длани до зачервените си страни. – И аз не знам.

– Е, какво има? – Професорът скочи от леглото и с бързи крачки започна да измерва стаята. – Появи ли се трудолюбие? Нещо не чувам музика вече.

– Каква ти музика – въздъхна Гаврилова. – Страх ме е. Днес на два пъти припадах. При моето телосложение. Какво само е направил с пода! Какво направи с мен... – добрата жена заплака и професор Минц я заутешава, докосвайки пищните ѝ коси и предлагайки ѝ чаша вода.

– Чакайте – каза той, след като усилията му да я утеши се оказаха напразни. – Предлагам да идем на местопроизшествието. Може би ще ви бъде полезен с нещо.

– Да вървим – каза жената хълцайки. – Ако беше жива покойната ми майка...

В коридора се наложи да спрат. Бояджиите бяха завършили работата си у Ложкини и сега се бяха заловили с коридора, което не влизаше в задълженията им. Още повече, че работният ден бе свършил. Бояджиите бяха изстъргали от стената старата боя. Работеха спорно, весело, размениха си остротии и не губеха нито минута време. Само за миг единият се откъсна от работата, намигна на професор Минц и му каза: „Какво се бавиш, чиче? Животът ти ще отлети без полза и смисъл!“

Професорът беше съгласен с бояджиите. Усмихна се с добра усмивка. Баба Ложкина поглеждаше през откренатата врата и наблюдаваше изплашено бояджиите. Дръпна за ръкава минаващия професор и му прошепна на ухото: „Няма да им дам нито копейка. Хич да не се и надяват. Те са на държавна служба.“

– Та ние не работим за пари, майко – чу шепота ѝ бояджията. – Самата работа ни увлича. Това е по-скъпо от всякакви пари.

– И слава – добави другият, който бъркаше боя в кофата.

На двора пред очите на професор Минц се разкри странно зрелище. Васил Василич и Валентин Кац благоустрояваха територията, подрязваха храстите, изравняваха пътеките. А съседът, името на когото професорът не знаеше, вкарваше през вратата количка с пясък, за да направи пясъчник за игрите на малките деца.

Съседите бяха толкова увлечени от работата, че не обърнаха никакво внимание на Минц.

Гаврилова ги изгледа страхливо и изведнъж в главата ѝ се мярна интересна мисъл.

– Вие ли направихте това, Лев Христофорич? – запита тя.

– Аз – скромно отвърна професорът.

– Ох, какво става тук! – каза Гаврилова.

В този миг на двора се появи Корнелий Удалов, който носеше на рамо две дъски за детския пясъчник. Той чу думите на Гаврилова и те затвърдиха подозренията му. И тъй като по принцип Удалов никога не изпитваше неприязън към труда и лекарството на професора му бе действувало умерено, той успя да надвие

страстта към работата, сложи дъските на земята и тръгна след професора към жилището на Гаврилова.

Жилището посрещна професора с невероятна, с приказна чистота. Подът бе изстърган до сребрист блясък и покрит с паркетин; прозорците и вратите бяха най-внимателно измити. През отворената врата на кухнята се виждаха прострени в редици изпраните пердета, бельото на Коля Гаврилов, чаршафи и възглавници, а в пролуките между прането светеха лъснатите тенджери.

Самият Николай не се виждаше никъде.

Гаврилова спря на прага и не смееше да влезе в къщи.

– Коля – извика тя тихо, – Коленка!

Коля не се обади.

Професорът изтри внимателно краката си в изпраната изтривалка и прекрачи прага на стаята. Коля лежеше на дивана, заобиколен от учебници и бързо конспектираше съдържанието им.

Професорът се наведе над него и запита:

– Как сте, млади човече?

Коля махна с ръка, като че ли гонеше досадна муха, и дръпна към себе си нов учебник.

– Коля, – каза професорът. – Днес ти свърши толкова много работа. Не е ли време малко да починеш?

– Колко се заблуждавате – отвърна му Коля, без да откъсва очи от учебника. – Имам да свърша още толкова много. А животът е дяволски кратък. Имам да уча, а по човешки, дълбоко и сериозно ми се иска да взема две години за една в техникума, че може и три. Тъй че, моля ви, не ме откъсвайте от уроците.

– Момчето е право – каза професорът, като се обърна към Гаврилова и Удалов, които наблюдаваха сцената от вратата.

– Но той ще се преумори – каза Гаврилова. – Той не е свикнал.

– Мамо, не се тревожи – отвърна й Коля. – В мозъка на човека се използва само малка част от работоспособните клетки. Ти дори не си представиш какви са моите резерви, мамо. Впрочем, обядът е на печката, вечерята – също. Моля те, не се товари с излишна работа, почини си, почети, погледай телевизия, та ти имаш кръвно!

Добрата женица Гаврилова отново зариде.

Удалов и професорът слязоха на двора. Като видя съседите си, на Удалов се прииска да се включи в трудовия процес, но се въздържа и се обърна към Минц.

– Лев Христофорич. – каза той проникателно. – Това е вашето средство,. нали? Вие сте единствения химик тук.

– И гениален – без усмивка го подкрепи професорът,. доволен от резултатите от експеримента.

– И без никаква вреда за здравето? – попита Удалов.

– Без вреда – отвърна професорът. – Но с опасност за начина на живот.

– Скоро ли ще започне производството му? – запита Удалов, като чупеше, за да не губи напразно времето си, сухите клонки по дървото.

– Какво производство?

– Ами, на средството против мързел.

Удалов винаги хващаше бика за рогата и наричаше нещата със собствените им имена.

– Разберете, приятелю – каза професорът, – каквито и лекарства да изобретява науката за премахване на човешките недостатъци, те винаги ще бъдат като протези. Засега ние не можем по химичен път да изменим природата на човека. Планомерното, последователно и търпеливо възпитаване на човека-творец, на човека-строител – ето нашата задача.

– Значи пак всичко ще бъде по старому? – Удалов бе разочарован.

– Страхувам се, че ще е така.

– А ако им се даде повече? Ето, вие ни дадохте по една капка, а нали може и по една чаша? Вредно ли е?

– Не, средството е безвредно. Но ние нямаме право да правим експерименти, докато препаратът не бъде изследван в Москва, докато не го разреши Министерството на здравеопазването, докато не го патентоваме, за да избегнем международни конфликти.

– Че защо трябва да чакаме толкова дълго? И какво общо имат международните конфликти? – възмути се Удалов.

– Много просто. – Лицето на професора доби мъдър и малко печален израз. – Представете си, че средството попадне в лапите на акулите на империализма, на експлоататорите и неоколонизаторите? Помислете за последствията! Всяко и най-благородното изобретение може да бъде обърнато във вреда на човечеството.

– Да, – въздъхна Удалов. Той си представи как плантаторите в някои страни на Латинска Америка ще изстискат с помощта на новия препарат последните капки кръв от ратаите и сезонните работници, как колонизаторите ще поят с препарата робите в

дълбоките диамантени рудници. Как постоянно ще острят перата си наемните драскачи и ще бръщолевят от телевизорите реакционните коментатори. А по-нататък – още по-лошо. Непрестанно и търпеливо ще ровят подземни ходове към банките жестоки гангстери, ден и нощ ще работят фалшификаторите на монети. Не, такова средство трябва да се пази, а не да се пропагандира!

Удалов каза на Минц това и веднага тръгна да окопава цветята в лехата.

Над града се спусна топла, ароматна и приятна вечер. Пламнаха ярки звезди. Малки нощни пеперуди се удряха в стъклата на уличните лампи, на реката провлечено и мирно изсвири параходче. Професор Минц стоеше на вратата и гледаше към улицата. По улицата се движеше малка група хора, въоръжени с метли и лопати. Сред тези хора Минц различи познати от сутрешните му подвизи лица. Хората метяха улиците, някои спираха, качваха се на стълбовете и сменяха изгорелите крушки. След тази група труженици вървеше цяла тумба еснафи, които разсъждаваха какво може да значи всичко това. Дали са затворници, които са получили по петнадесет денонощия за дребно хулиганство – нали сред тях имаше заклеті алкохолици и безделници – или тази компания се опитва да спечели някакъв бас или прави всичко това просто от немирство. Но независимо от насмешките преродилите се безделници продължаваха да шествуват по улицата.

Минц беше разтревожен. Той не смееше да признае никому, че не е предвидил опасността, която се криеше в експеримента. Той не знаеше интензивността на взаимодействието на препарата с

безделстващите клетки на човешкото тяло, не знаеше кога ще свърши действието на лекарството.

Зад гърба на професора се чуваше тежкото дишане на бояджиите. Неуморно и с въодушевление те боядисваха сградата във весел жълт цвят и като полярници, които се стремят към полюса, се поддържаха един друг с примери от живота на героите.

На пейката неутешимо страдаше Гаврилова. Синът ѝ бе изучил физиката и химията за първия срок и за разнообразие бе решил да налепи нови тапети, а после да пререди паркета на съседката, самотна възрастна жена. Никой не обръщаше внимание на мъката на Гаврилова. Жителите на сградата с малки изключения превръщаха пустеещия по-рано заден двор в спортна площадка за младежите от целия квартал. Те бяха поставили вече стълбовете за баскетбол и волейбол и сега правеха малък басейн с кула за скокове във водата.

– Какво да направя? – Какво да направя? – беззвучно мърдаха устните на професора. – Нужна е противоотрова.

Той бързо прекоси двора, като се притискаше до стената, за да не срещне измъчения поглед на Гаврилова, и се прибра в стаята си. Пръски жълта боя като пеперуди нахлуваха през отворения прозорец. Професорът се надвеси над изчисленията.

Завърши ги късно през нощта. Бояджиите бяха измазали сградата и тъй като нямаха повече боя, стържеха оградата, за да я покрият с мебелен лак и ѝ придадат благороден вид. Съкооператорите изкопаха басейна измазаха го с цимент и започнаха да прокарват тръбите към него. Само Васил Василич бе напуснал своя пост. Но не доброволно. Просто жена му, като се

безпокоеше за здравето на своя възрастен мъж, склони другарите му да вържат Васил Василич и да го пренесат в леглото, за да си почине. Васил Василич не искаше да спи. Безпокоеше се как работят без него и ободряваше другарите си от кревата със съвети и пожелания за успехи в труда.

Безделниците и пияниците бяха изчистили целия град. Стигнаха до реката и там започнаха да сортират трупите по размери и качество, като ги подреждат за товарене на шлепа.

В дълбоката нощ Минц направи две открития. Първо, той изведе формулата на препарат, който не предизвикваше у човека нищо освен нормално трудолюбие. Второ, изчисли, че действието на средството, което бе дал на хората сутринта, ще свърши след около един час.

Друг на мястото на Минц би си легнал. Но професорът не беше такъв. Той искаше на практика да се убеди в правилността на изчисленията си. Затова бе нужно да постои още един час буден. И Лев Христофорович реши да използва този нас, за да приготви слабата смес.

Наистина, той стигна до извода, че опитите с хора са доста рисковани и че нормалният препарат той ще изпита върху котарака на Ложкини, който беше станал толкова мързелив. че не ловеше вече мишки.

Трябваше да намери шишето с остатъка от препарата и да го разрези до нужната концентрация. Откри шишето в джоба на самото си. На дъното му се плискаше тъмна течност, която би стигнала да се привлече на работа за един ден цяло учреждение.

Като сложи бутилката на масата, Минц започна да търси празни съдове. От полицата, под масата и от други места наизвади бутилки, колби, малки шишета и стъкленици. Някои той отдавна беше забравил. Други извикваха в паметта му приятни спомени за успехи или тежки въздишки, свидетелстващи за временни отстъпления.

Ето колбата с незаменимото средство срещу комари; то не ги убиваше, а ги караше да отлетят на два метра встрани. От това средство трябваше да се откаже защото вследствие на естествения отбор започнаха да се излюпват комари с хоботчета, дълги точно два метра, които достигаха професора и извън пределите на охраняваната зона.

Ето средство за развиване на музикален слух, ето епруветка с кой знае какво в нея, ето бутилка със стимулатор на растежа на печурки, под влиянието на който гъбите само за една нощ ставаха по един метър големи.

Професорът любовно прехвърляше един сред друг съдовете и така се увлече, че не забеляза как измина цял час. Към действителността го върна шумът на двора. Бояджиите бяха свършили работа, събираха четките и кофите и с известно удивление поглеждаха към плодовете на своя труд; съседите бяха прекъснали работата около басейна и отиваха да спят. В прозореца на Гаврилови светлината угасна. Един по един, с уморена крачка безделниците се връщаха от реката.

– Ще видим какво ще става утре – произнесе Лев Христофорович и легна. Той хранеше надежда, че препаратът няма да изчезне напълно от организма на добре потрудилите се днес хора.

Професорът спеше дълбоко и виждаше сънища, в които винаги намираше теми за утрешната научна работа. Той не чу как вратата се отвори тихо и една тъмна човешка фигура, закривайки с длан светлината на електрическото фенерче, влезе вътре и спря на прага. Лъчът на фенерчето страхливо обходи стаята, задържа се за миг върху леглото и замря на масата сред шишетата.

Човекът на пръсти приближи до масата и спря пред стъклениците. Едно по едно започна да взема и осветява с фенерчето шишетата дотогава, докато не намери нужното. Скри го в пазвата си и напусна стаята, като безшумно затвори вратата след себе си. Професорът спеше безгрижно и виждаше насън пътищата за решаване на задачата за увеличаване теглото на едрия рогат добитък.

На сутринта професор Минц стана по-рано от всички и преди да започне новите опити, седна до прозореца и загледа към двора.

Първи отидоха на работа Васил Василич и Валентин Кац. Бяха оживени и весели. Като че ли вчерашната преумора съвсем не им се беше отразила.

– Как е работата? – запита ги Минц.

– Отлично, Лев Христофорич, – отвърна Кац. – Днес след работа ще довършим басейна. Няма ли да дойдете и вие?

– С удоволствие – каза професорът.

Настроението му се подобри. Налице бе остатъчен ефект, може би с продължително действие.

Показа се Корнелий Удалов. Той също бързаше на работа. Като видя професора, Удалов му кимна и кой знае защо се хвана за

издутия си джоб. Професорът не заподозря нищо нередно и го запита:

– Как е самочувствието, Корнелий Иванович?

– По-добро не може и да бъде – отвърна Удалов и му намигна.

След Удалов излезе юношата Николай Гаврилов с учебници и тетрадки под мишница и каза на майка си, която се показва на прозореца:

– Мамо, не се уморявай. Имаш кръвно. Картофите ще изчистя веднага щом се върна от практиката.

Това също беше добър знак. Професорът изпрати Гаврилов с поглед и после размени няколко думи с майка му.

Като се убеди, че препаратът не е навредил на никого от познатите му, професорът направи разузнавателен поход в магазина при Рима.

Рима скучаеше. Нямаше с кого да воюва и се кара. Вместо обикновената нетърпеливо тълпа от безделници, в магазина се мотаеха само два субекта и лицата им бяха непознати на професора.

Лев Христофорович купи от Рима две шишета лимонада и лукаво каза на безделниците: „Вие тепърва ще пиете при мен. Тепърва ще поработите, гълъбчета“. Безделниците се озъбиха, без да разбират думите на професора. А Минц забърза към къщи.

По пътя срещна познатите бояджии. Те носеха четките и кофите на нов обект.

– Привет, татенце – казаха те на професора. – Вчера славно поработихме.

– Днес не се преуморявайте – загрижено им каза Минц.

– Не се безпокой, няма да се преуморим – отвърнаха бояджиите.
– Но ще поработим с удоволствие.

Щастливата усмивка не напущаше лицето на професора. Той стигна до ъгъла на улица „Пушкин” и тук усмивката му се смени с израз на крайна тревога.

Насред улицата, до валяка стояха група пътнопаважни работници в оранжеви жилетки и с пластмасови каски. Пред бригадата крачеше Удалов и държеше в едната си ръка тъмно, познато на професора шише, а в другата – супена лъжица. Той наливаше от течността в шишето и протягаше лъжицата към поредния работник.

– Това е ваксина – уговаряше работниците Удалов. – Срецу грипна епидемия, изпратиха я от областния център. По списък. Задължително за всички.

– Корнелий Иванович, спрете! – извика професорът и се затича.

Но Удалов първо се убеди, че и последният член на бригадата е взел лекарството и едва тогава се обърна към професора, даде му празното шише и го дръпна към растящото по-встрани дърво.

– Вие, разбира се, ще ми простите, че без разрешение. Но в интерес на работата – каза той полугласно, за да не го чуят работниците. – Днес те трябва да работят досред нощ, иначе тримесечният ми план отива на кино. Няма да им навреди. Аз и в кантората ги ваксинирах.

Очите на Удалов светеха.

– Но как така – с укор каза професорът. – Вие сигурно сте влезли в стаята ми през нощта. Могли сте да се спънете, да паднете, да се ударите...

Добрият професор беше разстроен.

– Не се безпокойте, Лев Христофорич – отвърна Удалов. – Имах фенерче.

Той се обърна към бригадата и каза звънко:

– На работа, приятели.

Но с работниците ставаше нещо странно. Те не се стремяха към лопатите и техниката. Тананикайки си, се събраха в кръг и бригадирът махна с ръка във въздуха, въвеждайки музикален ред.

– Какво става? – учуди се Удалов.

Бригадирът вдигна длан нагоре, призовавайки към мълчание. После каза:

– Едно-две-три!

И бригадата запя на четири гласа сложната за изпълнение грузински песен „Сулико“. Гладко и красиво пееха пътнопаважните работници. Никой от тях не сбърка и не пропусна нота.

Удалов стоеше под дървото като ударен от гръм.

– Какво? Какво? – Удалов гневно гледаше професора. – Тези шегички ваши ли са?

– Минутка, моля – професорът поднесе към носа си празното шише. – Така си и мислех. В тъмното сте сбъркали шишетата. Това е препарат за оправяне на музикалния слух и за създаване на хорови колективи.

– О, ужас! – извика Удалов. – И докога ще пеят?

– Не се ядосвайте – каза професорът, като се вслушват в стройния хор на работниците. – Мога да ви гарантирам, че вашата строителна кантора ще вземе първото място сред самодейните колективи в областта.

– Е, какво пък, – каза печално Удалов. – Поне нещо да има...

Безумният Маро

Фантастичен разказ

Дениъл Киз

Едни издирват из антикварните дюкянчета старинни книги, други търсят по търговете безценни уникални предмети. А аз ходя на лов за необикновени деца. Адвокат съм и имам достъп до най-добрите резервати: детския приют, училището за непълноценни момчета и момичета и, разбира се, съда, който разглежда делата на малолетните престъпници.

Получих добри пари за редките екземпляри. Петдесет хиляди долара за тринадесетгодишната русокоса престъпничка, която прекара половин година в колонията за малолетни в Джорджия. Ако бях се попазарил още малко, хонорарът щеше да бъде двойно по-голям – тя се оказа първият истински телепат, с който моите клиенти успяха да се сдобият.

Най-удивителната от моите находки бе един дългокрак осемнадесетгодишен негър. Той промени живота ми. Наричаха го Безумния Маро. Предложиха ми половин милион, ако успея да го склоня да замине в бъдещето.

За първи път видях Маро, когато три момчета му се подиграваха и го дразнеха.

– Маро лудия! – викаха те привлечено. – Маро лудия!

Маро забеляза, че го наблюдавам, а може би – нали ме бяха предупредили – той почувствува това, или чу, или усети, или всичко накуп. Бяха ми казали, че Мара разпознава цветовете зад границите

на видимия за окото спектър с такава лекота, с каквато ние различаваме розовата от синята детска рокличка. Той чувал радиовълните с висока честота също така ясно, както кучешкия лай.

И макар че документите на съда по делата на непълнолетните свидетелствуваха, че той от деветгодишно възраст е бил осъждан за дребни кражби и буйно поведение. Маро бе необходим в 2752 година за работа, която не бе по силите на нито едно живо същество, родено преди или след него.

Дълго не можех да намеря Маро, но когато го видях със собствените си очи, разбрах, че това е човекът, който е нужен там.

Като се отърва от мъчителите си, пъхнал дълбоко ръце в джобовете на закърпените си избелели панталони, той пресече лениво улицата и се насочи към мен.

Изглежда ме от долу до горе и напрегнато изви глава.

– Студено ли ви е?

– Не – отвърнах аз. – Не ми е студено.

Той щракна с пръсти.

– Не ме смятайте за глупак, мистър. Вие лъжете. Искате да спечелите на мой гръб. Вие сте студен, дълбок и неравен. Вие сте грапав и гладък като изтрита шкурка. Дайте ми един долар.

– От къде на къде?

– Трябват ми пари. Ако ми дадете, ще си отидете от тук целичък. Ако не...

Той вдигна рамене, сякаш намекваше за безнадеждността на моето положение.

– Защо те наричат луд, Маро?

Сведе поглед и клепачите му затрепкаха.

– Защото си е истина. За какво друго? Вие миришете на зелено и на хартия – като парите. Сега това ще ви струва два долара.

– Защо мислиш, че ще ти дам пари, които не си спечелил?

Когато той вдигна глава, видях само бялото на очите му, което ярко се открояваше на фона на черните клепачи.

Стоеше, клатеше се напред-назад, сякаш се вслушваше в някакъв ритъм вътре в себе си. и щракаше с пръсти в такт с този ритъм. После спря да се клати и запита намръщено:

– Вие полицаи ли сте?

– Не – отвърнах аз. – Юрист.

Извадих от жилетката визитната си картичка и му я дадох.

– Както виждаш, там е написано: „Юджин...“

– Аз знам да чета – озъби се той и бавно прочете:

– „Юджин Х. Денис... адвокат.“ – Внимателно ме изгледа, после сложи картичката в джоба си.

– И какво искате от мен?

– Е... ела в кантората ми и ще поговорим на четири очи.

– Можем да поговорим и тук.

– Добре, щом така искаш... Имам клиенти, които знаят за теб, за твоите изключителни способности. Те ми възложиха да те намеря и ти съобща нещо много важно. Ти ще заминеш задълго от тук и...

Маро ме наблюдаваше с интерес, а после, преди да успее да съобрази какво иска, ме хвана за ръката. Опитах се да се дръпна.

– Каква правиш?

Маро се заспя и се тупна по бедрото с голямата си ръка.

– Вие сте уплашен до смърт. Страхувате се, че ще ви ударя. – В очите му се появи нещо жестоко. – И правилно, страхувайте се. Ей сега така ще ви избия чифт зъби, че ще ги нагълтате набързо.

– Ей, какво приказваш? – казах аз, опитвайки се да се отскубна. – Аз не искам да те излъжа. Това е една много добра възможност за теб. Можеш да ми вярваш...

Не успях да се дръпна встрани, когато той рязко протегна лявата си ръка и ми запуши устата. После ме удари с коляно в корема.

Паднах на паважа превит на две, задъхвайки се от болка и мъчейки се конвулсивно да глътна въздух.

– Ти си един глупак, Маро. Аз дойдох да ти помогна.

Стоеше над мен и ме гледаше. После се намръщи, сякаш почувствува вкуса на кръвта, която се стичаше на тънка струйка от ъгъла на устата ми.

Тогава сигурно с ъгълчето на окото си е забелязал или е чул, или пък е почувствувал с връхчетата на дългите си пръсти приближаването на „сините мундири“.

– Дявол да го вземе – въздъхна той – отново ченгетата.

Изпъна се като струна, като изплашен елен, попаднал в ярките пъчи на прожекторите.

– Почакай, Маро! – завиках аз, – Не си отивай. Няма да се оплача на полицаите.

Но той беше вече отминал.

– На визитната картичка е написан адресът ми! Чакам те. Това е много важно! – извиках аз след него.

Бягайки, той обърна главата си и аз ясно видях широката му подигравателна усмивка. Страхувах се само от едно: че няма да

дойда при мен. Може да реши, че съм му устроил клопка. Бях загубил близо два месеца, за да го намеря, и за по малко от половин час развалих всичко, като го подплаших. Грешката ми беше там, че не можах да потисна страха си.

С предишните ми беше по-лесно. Те не задаваха заплетени въпроси и не се налагаше да им се обяснява, че аз нищо не знам за времето, мястото или работата, която ги очаква. Но Маро беше умен юноша, макар и с необуздан характер. Ще успее ли да осъзнае, че този живот и общество, с които не бе успял да свикне, трябва да бъдат сменени? Как да го накарам да ми повярва?

На третата нощ ме събуди почукване по стъклото на прозореца. Протегнах ръката си към чекмеджето на нощното шкафче, където лежеше пистолета ми, но се отказах.

Маро ще усети опасността, така както усети страха ми и това ще го озлоби. Той не бива да бъде лъган. Аз трябва да докажа, че му вярвам или всичко ще пропадне. Отворих прозореца, без да светна лампата.

– Влез, Маро. Тук няма никой. Очаквах те.

Той се прехвърли бързо през прозореца и безшумно стъпи на пода. Сега можех да го разгледам отблизо. Висок, мускулист, с късо подстригани коси. Тревожно потрепваше в очакване кога ще заговоря. Пристъпих към целта.

– Разбирам те, Маро. Аз зная кой си и те приемам такъв, какъвто си. От теб се страхуват и те мразят, защото ме могат да те разберат. Затова ти трябва да се криеш и да се преструваш.

Той се засмя и се плъосна в креслото.

– Лъжа ли се?

– До такава степен, че дори вони. Ако бяхте на моето място, и вие бихте се крил. Усещам го по миризмата ви. Вие се страхувате дори от собствената си сянка. Нима досега не сте разбрали, че аз мога да усетя това? Вие гледате, но не ме виждате, мистър Денис. Вие се преструвате. А аз не мога да понасям, когато не ми вярват. Всичко в мен се преобръща, изпадам в лудост и мога да убия.

Гласът му, силен и зъл, ме омагьоса и едва когато млъкна и престана да ме пробожда с поглед, забелязах колко се е изменил. Целият му вид, начинът на държане, говорът му – всичко се беше изменило поразително. Вместо да мънка на някакъв дивашки жаргон, както при първата ни среща, той говореше точно, ясно и с достойнство. Но при последните думи очите му отново бясна зацъкаха и аз видях как сви юмруци. Спомних си за пистолета в чекмеджето на нощното шкафче. Доловил опасността, той затрепери и се наведе с цялата си тяло напред.

И в тази миг разбрах, че действам неправилно. Реших да рискувам и да му кажа истината.

– Стига! – казах аз рязко. – Добре, ти имаш право. Аз се страхувам от теб и ти знаеш това. Няма смисъл да те баламосвам. В нощното ми шкафче има пистолет и аз за секунда си помислих, че той може да ми потрябва за защита.

– Благодаря – въздъхна той. – Не знаех какво е и къде е, но чувствавах: има нещо. Когато ме лъжат или се преструват, започва да ме боли някъде дълбоко в червата. Доктор Ландмиер обеща да ме излекува. Той казва, че трябва да се науча да живея сред хората, които лъжат и се преструват, и тогава ще стана нормален.

– Този доктор... Ландмиер... дълго ли се лекува при него?

– Осем месеца. Съдията ме изпрати в психиатричната клиника, а от там ме отпратиха при доктор Ландмиер. Той е лъжец като всички. Макар да мисли, че ми помага, има случаи, когато ми се иска да го стисна за гърлото и да го накарам да млъкне. Той лъже, а си дава вид, че уж ми вярва и мисли, че не го познавам. Всяко посещение при него ми струва половин долар. Ха! Знаете ли, има хора, които му плащат по петнадесет-двадесет долара на час. Мислите ли, че съм луд, мистър Денис?

– Не, не мисля.

– Вие ме лъжете!

– Чакай – казах аз, без да се опитвам да скрия раздразнението си. – Такъв, какъвто си, ти си нужен за бъдещето. Ако този доктор промени нещо в теб, ти ще бъдеш безполезен там.

– В бъдещето? – Маро отвори широко очи.

– Да, точно в това се състои моята задача. Малко нещо мога да ти кажа. Някаква агенция от бъдещето избира особени деца, родени във време, когато способностите им остават неразбрани. Такива деца като теб са самотни, с тях се гаврят, те дори загиват, защото са се родили не на време. Но те могат да живеят щастливо и да бъдат полезни, ако попаднат в своята епоха.

Маро свирна с уста и се изтегна в креслото.

– Охо – каза той. – Доктор Ландмиер иска да ме направи нормален. Моят старец, той е свещеник, иска да спаси душата ми. Делия иска да направи от мен мъж. И накрая се явяват вие и ми казвате, че съм съвсем нормален, но просто съм се родил не на време.

– Точно така – кимнах аз.

Той скочи и започна да крачи напред-назад из стаята, потривайки ръце и сякаш привиквайки с миризмата на нещо.

– А вие? – запита Мара. – Не мога да разбера вашия интерес в тази работа.

Поколебах се за миг, а после реших да продължа да говоря истината.

– Ако съумея да те склоня и ти напуснеш това време, като дадеш писмено съгласие да не се връщаш повече тук, аз ще получа половин милион долара.

Маро недоверчиво поклати глава.

– Не, вие целите нещо друго. Работата не е само в парите. Вас ви интересува нещо друго, нещо повече от парите.

– Не, абсолютно нищо – настоявах аз. Той целия се напрегна и ноздрите му затрепериха от гняв.

– Как сте се оплели в тази афера, мистър Денис? А аз мислех, че сте адвокат!

Трябваше да се държа така, че да престане да се стеснява и да ми повярва. Тогава спокойно му разказах, как след завършване на юридическия колеж в Харвард вместо да стана младши партньор на адвокатската фирма „Денис и Денис“, основана от баща ми и от по-големия ми брат, аз станах адвокат по углавни дела. Обясних на Маро, че заради тази си постъпка за представителите на висшата каста на моята професия аз са превърнах в социален ренегат, че моят баща ме лиши от наследство и че за пръв път в живота си се почувствувах истински свободен.

– Като работиш с углавните дела, се срещаш с най-различни хора – разказвах му аз. – Ти сигурно си твърде млад и не помниш

случая с едно момче. То беше парализирано, цялото му тяло от врата надолу беше напълно неподвижно. Возеха го в инвалидна количка. А беше обвинено в ограбването на една дузина магазинчета. Преди шест години неговото дело заемаше първите страници на вестниците.

– Какво, какво? – Маро се наведе напред. – Това с невъзможно!

– Не можах да разкрият как е крал, но веднъж го спипали на мястото на произшествието, а в стаята му полицията намерила цял склад с изчезналите скъпоценности. Съгласих се да му стана адвокат и спечелих делото. Тогава не знаех, че той наистина е бил виновен.

– Че как може?...

– Това никой не разбра, не само аз. Цяла седмица тази история не слезе от първите страници на вестниците. А след няколко месеца, когато всичко поутихна, те установиха връзка с мен. Те – това са хората от бъдещето. Те знаеха как го е правил и той им беше крайно необходим. Когато му казах, че знам всичко, призна ми. Наистина бил парализиран от рождение. Но за сметка на това бил телекинетик. Беше много забавно да се наблюдава как това момче със силата на мислите си премества предметите.

– Съгласи ли се да тръгне?

– Е, отначало се изплаши. Не го обвинявам. Аз също отначало се отнесох с подозрение към тях. Страхувах се, че са мошеници или нещо по-лошо. Но те изпратиха при мен един човек. Той също беше адвокат и ме убеди, че няма от какво да се страхувам. Когато момчето разбра, че наистина може да бъде полезен на човечеството, много му се прииска да замине. От време на време

моите клиенти отново са появяваха. Аз влизах във връзка с човека, когото те бяха набелязали, получавах съгласието му да заминем, а за останалото се грижеха те. Праз последните пет години сключих пет сделки с тях. Това е всичко, което знам.

Маро седеше свит, без да сваля очи от лицето ми.

– А другите също ли заминаваха, без да знаят къде и защо?

Кимнах.

– Това е едно от условията на сделката. И моите клиенти му придават особено голямо значение, Ти трябва да им вярваш.

– И на вас трябва да вярвам, и на вас. Аз нищо не зная за тях, освен това, което вие разказвате. А трябва да ви поверя живота си – гледаше килима и чертаеше по него някакви линии с върха на обувката си.

– Кажете, мистър Денис, а вие бихте ли ми повярвали? Бихте ли ми поверили живота си?

Въпросът му ме накара да трепна. Първото нещо, което ми хрумна, беше да го убедя, че бих му повярвал, но се отказах, защото той би усетил, че лъжа.

– Не – казах аз – няма смисъл да лъжа. За мен ти си един див звяр, как мога да ти вярвам?

– Но тогава защо се занимавате с това, мистър Денис?

– Казах ти вече. Заради парите.

– Глупости.

– А, значи така? – извиках аз. – Ако искаш вярвай, ако искаш – не вярвай. Не мога нищо повече да добавя, дявол да го вземе.

Бях ядосан и тъй като нямаше смисъл да скриям това, дадох воля на гнева си.

– Можеш да се измиташ от тук, щом искаш и забрави какво сме говорили с теб!

– Какво искате да постигнете, мистър Денис?

– Пари, Маро. Пари! Пари! – закрещях аз. Бях побеснял, защото заради него не можех да се контролирам. Той стоеше и трепереше, а аз го ругаех и усещах, че вътре в мен всичко се преобръща. Дланите и мишниците ми бяха влажни от пот. Това беше избухване, каквото не ми се бе случвало дотогава. Обхвана ме такава злоба, че ми се искаше да го напсувам, да го ударя, да му причиня болка. Той скърцаше със зъби, а вдигнатите му нагоре длани трепереха. Нещо ми пречеше да го ударя пръв с каквото ми попадне под ръка. Започна да ми се гади.

И тогава го ударих.

Маро дори не направи опит да се защити. Биех го по лицето, а той се смееше. Хванах го за гърлото и закрещях:

– Гледай в мен, когато те бия, негоднико! Гледай в мен!

И изведнъж всичко свърши. Натяжал, загубил сили и способност да се движа, аз рухнах върху стола.

Известно време седяхме мълчаливи. После много тихо Маро каза:

– Сега аз мога да ви вярвам, мистър Денис.

– Защо? Та аз не съм се променил?

– Променихте се. Малко. Но достатъчно, за да започна да ви вярвам.

– Това е лошо – казах аз. – Ти трябва напълно да ми вярваш.

Маро поклати глава.

– Вярвам ви толкова, колкото сте се променили. Засега не напълно. Но щом вече е настъпило, ще тръгне и по-нататък. Виждали ли сте някога как някой новак държи оголена жица? Той не може да я пусне. Много приличахте на такъв човек. Може би сте искали само да ми направите впечатление, но все едно, щом това вече стана, така ще бъде и занапред. Уверен съм. Аз самият през цялото време живея така.

– Кой знае какво е това, някакъв ад.

– Ад и рай. За мен това е затворена верига, защото държа в ръцете си двете жици. А колкото до желанието ви да ви доверя себе си и да подпиша тези документи – до него сме още далеч.

– Да, но колко далеч?

– Не ме разбрахте, мистър Денис. Всичко зависи вече от вас. Вие само трябва да повярвате в мен.

Той беше прав. Всичко беше толкова просто, толкова логично и толкова ужасно. Сега вече той беше готов. А аз трябваше да се променя. Той ще ми се довери, когато бъда способен аз да му се доверя. От негова гледна точка това беше най-справедливо.

– Не зная дали ще мога да направя това, за което ме молиш, Маро. Бих искал, но не съм сигурен, че ще успя. Знаеш ли, аз престанах да се изповядвам, когато бях на тринадесет години. Опитвали са да ме убедят, че свещениците никому нищо не разказват, но аз и досега не мога да убедя себе си, че мога да им вярвам. Маро, аз няма да мога да повярвам не само на теб, но и на другите. Аз съм от тия, които проверяват на място ли е кесията им в когото и да се бутнат. Тогава как можеш да искаш да ти вярвам напълно?

Маро се усмихна и вдигна рамене.

– Единият от нас трябва да се предаде пръв и точно вие сте заинтересован от това. Сигурен съм, че не става дума само за пари, затова ще трябва да ми се доверите.

Започваше да се зазорява, когато Маро си отиде, а аз още дълго стоях, втренчил поглед в стената. Как мога напълно да повярвам на момче като Маро? Аз? Тази мисъл ми се стори толкова невероятна, че едва след третата чашка уиски успях да кажа, гледайки се тъпо в огледалото:

– Ти трябва да му покажеш, че му се доверяваш. Ти трябва истински да му се довериш. Ти трябва да му довериш живота си.

Събудих се по пладне. Главата ме болеше от пиенето, дълго седях на леглото, съжалявайки и ругаейки се за неумението си да вярвам на хората. Но от това не ми ставаше по-леко. Трябваше да се доверя на Маро.

Като начало реших да понауча нещо повече за него. И така, добре го познавах доктор Ландмиер, преподобният отец Тайлер и момичето на име Делия.

Чрез познати в градската психолечебница научих, че доктор Ландмиер освен частната си практика шест часа в седмицата лекува в нея трима болни.

Нисичкият и набит доктор Ландмиер ме гледаше с кафявите си, пълни с ентузиазъм очи.

– Нашият директор ми каза, че вие се интересувате от психологията при юношите, мистър Денис.

– Чувах, че това е важна област от психиатрията. Бих искал да науча нещо за работата на лекари като вас.

– Винаги ми се е струвало – започна той, като се настани удобно в коженото кресло и запали огромната си лула от морска пяна, – че на работата с юношите и девойките се обръща много малко внимание. А точно преходът от детството към зрелостта изисква особено внимателно изучаване. Знам колко важно е, защото самият аз в този възраст съм страдал много... Но, няма какво да говорим за това. Искam само да ви кажа, че наистина разбирам децата, които изпитват страх и страдат от това, че не са нужни никому.

– Ще ми разкажете ли за болните, прехвърлени от клиниката? Разбира се, без да споменатите имена. Просто ми разкажете какви случаи са и как върви лечението им.

Той подробно ми описа болните си.

Накрая премина към младия негър с манията за преследване.

– Много умно момче – каза докторът, – но неспокойно. Струва му се, че хората винаги лъжат. Когато дойде за първи път при мен, държеше се и разговаряше така, както, според мнението на предубедените хора, трябва да се държи един негър – неразбираем език. тътрузене на краката, тъп поглед...

Кимнах, спомняйки си деня, когато видях Маро за пръв път на улицата...

– Сега, разбира се – продължи Ландмиер, – когато е тук, при мен, той повече не се преструва. Този стереотип за него е своего рода защита от белите. Разбирате нали, той е умен и достатъчно възприемчив и знае, че повечето хора очакват от него именно такова държане.

От разказа на Ландмиер излизаше, че Маро бе идвал тук цели осем месеца поред, а докторът не бе успял да открие неговата способност за свръхсетивно възприемане.

Желаейки да поразии въображението ми с важността на своята работа, Ландмиер непременно би споменал за тази негова способност, ако знаеше за нея.

Сега между мен и доктора се породии нещо като съревнование. Ако Маро се открие на Ландмиер, той ще бъде загубен за мен и за бъдещето, на което е необходим.

– Кажете, докторе, наистина ли такива хора, като него, чувствувайки, че против тях се замисля нещо, са способни на насилие?

– Трябва да разберете, че този пациент е емоционално неустойчив. В него живее дълбоко вкоренена враждебност. Когато бил на девет години, неговият възпитател, свещеник, му разказал, че истинските му родители го захвърлили още като бебе. Свещеникът минавал и чул детски плач. Той идел от голяма картонена кутия, хвърлена върху купчина боклук. Когато отворил кутията, намерил не само детето, но и един плъх. Бързото преливане на кръв спасило живота на детето, но белезите по ръцете и тялото му стоят и досега.

– Господи! Че защо му е разказал всичко това! Защо е нужно едно деветгодишно дете да знае за този ужаси?

– Според думите на момчето неговият осиновител му разказал това в момент на силен гняв. Той искал да докаже на детето, че провидението го е завело на мястото, където била хвърлена

кутията. Мисля, че сега вече ще разберете озлобеността на пациента ми.

– Та кой на негово място не би се озлобил?

Докторът кимна.

– Страхът и дълбоко вкоренената враждебност могат да го доведат до насилие. Въпреки това този случай не предизвиква в мен съмнения. Момчето е на оздравяване. След време то ще успее да стане нормален член на нашето общество.

От кабинета на доктора си излязох още по-смутен и развълнуван. Портретът на Маро, нарисуван от доктора Ландмиер, не съответствуваше на моите лични макар и откъслечни представи за личността на момчето. Нещо не беше на ред...

...Когато казах на свещеника, че съм от „Дружеството за благоденствие на децата“ и че обследвам осиновените юноши, Тайлер с готовност се съгласи да ми окаже съдействие.

– Не ми беше лесно с това момче, сър. – Преподобният отец тупна с длан по масата, сякаш за да подсили впечатлението от думите си. – То се отлъчи от стадото и аз с божията помощ го изтръгнах от ръцете на сатаната. Той е белязан с печата на Каин, но ние ще спасим душата му.

– Нашето дружба се интересува, преподобни отче, какъв е той всъщност. Ние търсим ключ към сърцата на децата, които покровителствуваме.

Свещеникът поклати глава.

– Маро е бил винаги много емоционално дете. Той прави всичко наопаки. Аз съм добър човек, мистър Денис, но има случаи... Знаете ли, когато беше на девет години, той се скара с една момче. Когато най-неочаквано ги видях, с едната си ръка Маро стискаше гърлото

му, а в другата държеше нож. Ако всемогъщият не ме беше изпратил на помощ, Маро щеше да убие това дете.

– Откъде знаете? Може би е искал само да го сплаши? Може би е видял, че вие сте до него и че ще го спрете.

Свещеникът ме изгледа продължително.

– Да го сплаши! Вие просто не познавате Маро. Той винаги е бил бесен. Колкото и да се мъчих, не можах да му внуша страх от всевишния. Между ножа и сърцето на онова дете беше само ръката ми, насочвана от провидението. А какво друго, мистър Денис, може да спре хората от изстребление на себеподобните им, ако не страхът от божия гняв? Да, ще ви кажа, нужни бяха моите големи усилия и усилията на по-високостоящи хора, за да вселим в това момче страх от ада. Напоследък Маро започна да проявява интерес към религията и аз имам някаква надежда. Колко чудесно ще бъде, ако той се посвети на бога!

Маро се очертаваше като много сложна и непостоянна натура.

Оставаше още един човек. Той сигурно го познава, може би дори по-добре, отколкото другите. Ще може ли това момиче да ми даде ключ към душата му?

Делия Браун живееше в къщата на ъгъла на 127-а улица и авеню Ленокс.

Отначало не искаше да ме пусне да вляза.

– Аз не съм полицаи, Делия. Слушай, ти можеш да не ми казваш къде е Маро. Аз вече се срещнах с него и разговарях с доктор Ландмиер и с преподобния Тайлер. Сега искам да поприказвам с теб...

Делия отвори малко по-широка вратата, но в ръката си бе стиснала дървен лост за откъртване на лед.

– За какво?

Реших да играя с открити карти.

– За това какво да направя, че да мога да вярвам на Маро. Той иска да му вярвам, но преди това аз трябва да го опозная по-добре.

Изглежда ме внимателно, после сложи лоста на масата, дръпна се от вратата и седна.

Отворих и влязох.

– Значи вие го познавате? – каза тя. – Маро е глупак. Ако искате, можете да му кажете това. Маро наистина вярва на хората. Той не се страхува от тях. – Делия вдигна рамене. – Маро не се страхува от никого и от нищо на света. Той е прекалено простодушен и доверчив, за да се страхува от някого. Той е такова дете...

– Тогава защо дава вид, че се страхува? Защо е толкова необуздан и див?

– Маро – необуздан и див?!

Делия отвори широко очи и се засмя.

– Господи! Аз пък си помислих, че вие наистина го познавате. Той е най-спокойният човек, най-нежната душа в целия свят. Той никога няма да причини зло на нито едно същество.

Думите ѝ съвсем не съответстваха на образа на момчето, което ме удари с юмрук по лицето и ме ритна, когато се срещнахме за първи път.

Делия също не го познаваше.

Никой от хората, които бяха близки с него, не го познаваха. Маро криеше от тях способността си за свръхсетивно възприемане на света и аз започнах да подозирам, че той старателно крие онези черти от характера си, които са в разрез с техните представи за него.

– Той е едно безпомощно дете – каза Делия. – И аз трябва да го защитавам от самия него. Той би позволил на хората да го стъпчат и да се възползват от добрината му, ако през всичкото време не му се карам за това. Миналата седмица даде на един минавач последния си долар. Можете ли да си представите това?! На съвсем непознат човек! Нужна съм на Маро, за да се грижа за него и да го пазя. – Делия ме хвана за ръкава. – До една истинска жена, която го обича, той би могъл да стане нещо, да стане голям човек. Той се променя. В него започва да се появява здрав смисъл. А ако на този свят на човек е нужно нещо, то това е точно здрав смисъл. Не знам каква работа му предлагате, но вие можете да се доверите на това момче напълно.

Тя уморено се засмя.

– Мистър Денис, този юноша не може да бъде нечестен. Той не знае нищо за живота. Никой никога не му е казвал истината, дори за дядо Коледа.

Когато слушах Делия и гледах нашите изображения в мътното огледало над тоалетната ѝ масичка, аз започнах да разбирам тайната на Маро.

Всичко заставаше на мястото си.

Маро възприемаше света по необикновен начин. Той можеше да определя чувствата на околните и мигновено узнаваше каква мислят за него. Той просто отразяваше този тип характер, който хората предполагат, че има. Защитна окраска!

За доктор Ландмиер Маро беше неврастеник, на когото не бива да се вярва, защото сам докторът го смяташе за неврастеник. А когато на Ландмиер му се сторило, че лечението върви успешно, и Маро станал по-добър.

За преподобния Тайлер той беше загубена душа, но щом свещеникът повярвал, че ще спаси Маро, юношата започнал да вярва в бога.

За Делия, която виждаше в Маро простодушния момък, който има нужда от нейните грижи и закрила, Маро бе едно дете, а когато тя си въобразила, че под влиянието ѝ той става по-силен, Маро започнал да възмъжава.

Всички бяха Маро и заедно с това не бяха. Той заставаще пред хората такъв, какъвто те искаха да го видят. На мен ми се стори диво, необуздало и странно същество, и с мен Маро бе точно такъв. Аз не му вярвах и това се отразяваща в него.

През целия път до къщи мислех за това, което бях узнал.

Дали странните способности на Маро бяха резултат на мутация или не, не знаях, но аз не се съмнявах ни най-малко, че за развитието на неговото свръхсетивно възприемане на света е оказала влияние необикновената истории на неговото детство.

Точно затова той беше нужен там – такава сплав от наследственост и взаимодействие с враждебна среда едва ли ще се срещне друг път. Той беше необходим там и затова трябваше да замине.

Оказах се в затворен кръг. На Маро може да се вярва... Аз можех напълно да му се доверя... ако бях абсолютно уверен, че съм способен на това. С него не можех да се преструвам. Ако той усети лъжата, работата ще вземе съдбоносен обрат. Трябва да сложа живота си в ръцете му... Или да забравя за всичко.

Мара беше огледало. Аз, а не той трябваше да се промени.

Както и очаквах, той вече бе дошъл у дома. Пушеше от цигарите ми и пиеше уиски. опънал крака върху масичката за сервиране на

кафе – завършен портрет на самоуверен хлапак, какъвто смятах че е.

Застанах спокойно и го загледах, без да мисля за нищо, мъчейки се да бъда непринуден в негово присъствие. Като знаех вече какъв е всъщност, сега аз не се страхувах от него и той усети това.

Маро се засмя. После, като забеляза израза на лицето ми, угаси цигарата, начумери се и стана.

– Вие сте се променили – прошепна той. – Вашият дъх... сякаш ме обляха със студена вода, вие миришете като чисто и гладко стъкло. – Той беше озадачен. – В никого и никога по-рано не съм забелязвал такива промени.

Тъжният израз на лицето му се смени с израз на скръб, после на страх, на уплаха, изумление, молба, детска наивност и накрая с равнодушие. Той сякаш се бе опитал да премери всички маски, които имаше в запас, мъчейки се да отгатне какво чакам от него, стараяйки се да разбере какъв го виждам, кой от многобройните Маро ми е нужен. Но както самият той каза, аз бях гладък и студен като вода и прозрачен като стъкло.

Отново седна в креслото и зачака. Чувствуваше, че съм го разбрал и чакаше да види каква ще направя.

За пръв път в живота му някой се готвеше да стане такъв, какъвто Мара би искал да го види, да отрази това, което бе нужно на Маро. А на него най-много от всичко на света му бе нужно да му вярват. Той бе чакал това през цялото си детство и юношество.

Забелязах, че гледа към чекмеджета на нощното шкафче. Знаеше, че там е пистолетът ми. Маро сякаш почувствува готовността ми да му вярвам до край и ми подсказа как да докажа това.

Ами ако се излъжа? Какво ще стане, ако Мара съвсем не е този, в когото вярвах? Ами ако не ме спре? Глупаво... абсолютно глупаво е да са доверяваш на когото и да било. Такова доверие човек не може да прояви дори към самия себе си.

В мозъка ми се мярна картина – спомен от детството ми.

Баща ми стои на долното стъпало на стълбата. Аз съм пет-шест стъпала по-високо. Той протяга ръце към мен. Скачай, момчето ми, скачай! Той ще ме хване. Страхувам се. Уговаря ме, убеждава ме. Татенцето няма да позволи да падна. Скачам. Той се отмества и аз с писък падам на земята. Боли ме и ми е обидно. Защо ме излъга, татко? Защо? Защо?... Смеха, думите и гласа на баща си не съм забравил и до днес:

– За да те науча да не вярваш никому, дори на собствения си баща!

Може би затова и на се ожених, не обичах и не вярвах никому? Може би зад здравата защитна черупка на подозрителността в душата ми живееше страхът, който през всички тази години ме държеше в плен?

Разбирах, че в този момент решението ми беше важно не само за Маро, но и за самия мен. Ако сега отстъпя, никога никому в живота си повече няма да мога да повярвам.

Маро ме наблюдаваше. Той искаше да му повярвам.

Без да кажа дума, отидох до шкафчето, дръпнах чекмеджето и извадих пистолета. Убедих се, че е зареден, и се обърнах към Маро:

– Аз ти вярвам, Маро – казах му. – На теб са ти нужни доказателства за моята вяра в теб. Така, както и на мен.

Доближих дулото на пистолета до дясното си слепоочие.

– Ще броя до три. Вярвам, че ще ме спреш, преди да стрелям.

Той се ухили самодоволно.

– Наистина ли ще направите това? А може би аз няма да ви спра? Може би няма да успея? Можа би...

– Едно...

– Вие сте глупак, мистър Денис. Не си струва да се рискува толкова за половин милион долара. Или може би не е заради парите? Какво искате да докажете?

— Две...

Ще успее ли да реагира палеца ми при командата? Способен ли съм на това?

После за миг разумът ми сякаш се сля с неговия.

Осъзнах, ме мога да стрелям, както и това, че той ще ме спаси. Нищо повече не ми беше нужно да знам. Стана ми леко. Усмивката изчезна от лицето му. Задиша дълбоко. Стисна здраво юмруци. Широко отвори очи.

– Три!

Без да затварям очи, натиснах спусъка. В този миг между мен и вечността застана Маро. Блъсна пистолета и той полетя встрани. Куршумът засегна челото ми и се заби в стената зад мен.

Яркият пламък обгори лицето ми и аз загубих съзнание.

Когато дойдох на себе си, почувствувах, че се е навел над мен. Лицето ми бе покрито с мокра кърпа.

– Всичко ще се оправи – каза той. – Изгаряне от барут, извиках лекаря.

– Куршумът мина много близко – казах аз.

– Вие сте глупак! – той неспокойно кръстосваше стаята, удряйки юмруците си един друг. Дяволски глупак. Не биваше да правите така.

– Ти искаше да постъпя така. Важно беше не само за мен, но и за теб.

Възбудата му нарастваше. Като бесен се мятеше из стаята.

– Аз не трябваше да чакам толкова дълго. На мислех, че наистина имате намерение да стреляте. Не знаех. Никой не ми е вярвал така по-рано. Мислех си, че ще трябва да чакам цял живот, докато някой истински повярва в мен. Не очаквах, че това ще бъдете вие.

– И аз също не мислех – отвърнах. – Никому никога не съм вярвал още от детинството ми. Нещо в мен се пречупи. Е, това е хубаво.

– Мистър Денис, – той се дръпна назад и пое въздух с носа си.

– Какво има?

– Там, нещо навън... далеч и все пак близо... Музика, но не истинска. Бледовиолетови и яркожълти ленти от звуци се въртят около мен и изчезват. Това става тук, сега и в същото време някъде много далеч в бъдещето.

– Твоят час настъпи, Маро, твоето място е там. Ти си им нужен. И те са ти нужни. Ти трябва да им се довериш.

– Аз ви вярвам, мистър Денис, щом казвате, че трябва, ще отида.

– Трябва, казвам ти го не заради парите, ти знаеш. Ще ги дам за нуждите на клиниката. Колкото имам, ми стигат. Ще напусна работа. Това е последната сделка, която ще изпълня за тях.

– Измислете какво ще кажете на доктор Ландмиер, на моя старец и на Делия.

– Добре.

Казак му номера на телефона на специалната служба. Нека съобщи, че е готов да замине. Те ще му кажат къде да чака и ще изпратят човек за него.

Маро хвана ръката ми и я стисна.

– Мистър Денис, мисля, че ще ви бъде интересно да научите. Тази музика... Аз я виждам и усещам... Вие бихте прав. Това е от там, от тях. Това е намек за какво съм им нужен.

– Радва ме това, което казваш, Маро, от това се чувствавам много по-добре.

– Довиждане, мистър Денис.

– Довиждане.

Почаках, докато се затвори външната врата, сних кърпата от лицето си, седнах на края на леглото и напипах запалката в джоба си.

Щракнах и я поднесох към лицето си. Почувствувах огнена жар и усетих острия мирис на изгорели коси. Опърлих веждите си. Да, ослепях. Легнах по гръб и от някъде в стаята нахлуха звуците на музика.

Стори ми се, че за миг я виждам, както Маро – бледолилавите и яркожълтите ленти на звуците се вият около мен и се разтварят във въздуха. После видението изчезна и аз чух приглушените звуци на една мелодия. Мелодията, която чувах винаги...

Но сега тя звучеше в пълен мрак...

Лабиринт

Научно-фантастичен разказ

Огнян Иванов

Казвам се Владимир Левичов. Ако се погледна в огледалото, ще видя един висок младеж с руса брада и тъмни очи. Не особено широкоплещест, но все пак достатъчно здрав и силен, щом съм тук. Малко ленива походка. Тя е свързана с характера ми. Не зная дали имам право да се наричам момче, щом съм на 24 години и току-що съм завършил Политехниката, и то космичен отдел. Но така ми харесва повече. Може би защото не искам да се натоварвам с грижите на зрелия човек.

* * *

Не съм сигурен, но мисля че трябва да умра. Ако има нещо, в което да съм напълно сигурен, то е, че обичам Емилия Матейна. Тук го разбрах напълно.

И по-рано го знаех, но съвсем различно е когато го почувствуващ. Може би нямаше да стане така, ако не оживях с помощта на защитната капсула. А в нея ме напъхаха насила. Понеже съм все още само стажант. Другите останаха по работните си места в ракетата. И загинаха. Експедицията завърши с пълен провал. Грешка в изчисленията и Свръхновата избухна по-рано от предвиденото.

Вече трети ден съм в плен на пламъците, а все още не мога да осъзная, че случилото се е действителност. Не мога да мисля за мъртвите като за мъртви.

А нямам какво друго да върша, освен да мисля. Е, вярно, е че правя някои наблюдения, но те ми отнемат твърде малко време. Чувствувам се удобно и нищо не ми липсва. Включително и развлечения. Разполагам с над десет хиляди забавни филма, записани на видеокристали. Мога да ги прожектирам, докато остарея. Но няма да се наложи. Не по-късно от шест месеца ще пристигне специална спасителна ракета, която ще ме измъкне от прегръдките на звездата. Вътрешното пространство на капсулата е дълго пет, широко три и високо два метра. Така че съвсем не е тясно. Дори е прекалено просторно. Готов съм на всичко, ако можеше останалите осем члена на екипажа да са тук и да се блъскаме един в друг. Имам храна, въздух, светло е... Много повече от онова, което заслужавам. В очите на хората от Земята дори може да съм герой. И навярно никой не се оплаква, че поне два от континентите са на особен режим. Че са прекратени всякакви по-големи експерименти. Че пътуванията са сведени до минимум, затворени са увеселителните заведения, намалени са телевизионните предавания и сеансите за връзка с базовите станции в Космоса. Изобщо Земята е притисната здраво. Много добре зная какво значи да се осигури канал в петото пространство, по който да се прехвърлят мю-вълни, необходими за генераторите на моята капсула, които създават екраниращото поле. При поддържането на този канал е нужен колосален разход на енергия за всяка изминала минута.

Този момент от моето положение е най-неприятен. Заради мен страдат толкова много хора, а самият аз съм един некадърник или казано направо и по-точно – убиец. Няколкото проверки на

пресмятанията, които направих с малкия изчислител в капсулата, доказват това. Възможността за грешка в определяне времето на избухване на Сврѣхновата се явява въз основа на наблюдения, които проведох аз. Извърших ги съвсем старателно. Дори прекалено старателно, като робот. Необходимо е било да дам известен толеранс на величините, а не да фиксирам точни стойности. Не съм се досетил да съобразя и конкретните условия, макар че сега те ми се струват съвсем очебийни. За свое оправдание бих могъл да заявя, че това не се досетиха да направят и Яблонски – ръководителят на експедицията, и Нилс, които проверяваха моята работа. Не съобразиха и останалите членове на групата, преглеждащи поотделно целите изчисления, извършени от централния електронен мозък на кораба. Но все едно. Не си въобразявам, че това ме оправдава. Всеки беше получил конкретна задача и имаше задължението да вникне напълно в нея. До най-нищожния детайл. Третираха ме като равноправен член на експедицията и получих самостоятелна задача. Обаче се провалих напълно. По най-жестокия начин.

Включиха ме в групата за изследване на Сврѣхновата, понеже по събраните точки преценили, че съм най-добрият във випуска и съм класиран, или по-точно бях класиран, за участие в първата извънгактична експедиция. Това бе нещо като последна проверка. Как ще се държа при трудна, действителна ситуация. Сега вече зная какво представлявам.

Не мога да разбера как е могла да ме обикне Емили. Впрочем не, някои от приятелите ми дори считаха, че тя не ме заслужава. Намираха я твърде своеобразна и не дотам красива. И аз не съм

сигурен кое ни свързва. Може би любовта към изкуството. Обичам да рисувам, а тя пише стихове. В момента завършва университета. Филология. Приятно е, когато ми разказва някоя книга. Дори по-приятно, отколкото да я прочета сам. Не съм се замислял защо е така. Всъщност тя иначе дори и не умее да говори. Но щом сме двамата е друго. Когато я видях отначало, аз също не я харесах. Не ми допадна. Но след това отношенията ни се промениха. Сега тя ще се срамува заради мен. Не е възможно да ѝ бъде само мъчно. Вярно е, че обикновено е твърде неустойчива психически, но имам чувството, че при голямо изпитание ще издържи. Съществуват и такива хора. Пред делничните грижи изпадат в паника, но срещнат ли голямо препятствие се стягат и променят неузнаваемо. Затова и не я разубеждавах, когато реши да кандидатствува за Извънгалактичната. Но досега не е класирана. Някои казваха, че ще я приемат заради мен.

* * *

По начало винаги ми е вървяло. При това вътрешно не се напрягам много. Просто ми се удава. Казват, че съм способен. Навярно е така. Често не мога да предвидя какво ще се случи с мен, как ще се държа. Ето и сега. Не ми е тежко за родителите, приятелите, а единствено за Емили. Може би защото за другите не смея и да мисля. Не бих могъл да се изправа пред тях. А с нея е различно. Тя ще разбере...

* * *

Дали все пак съм толкова виновен? Нали се водех само стажант и всеки от останалите имаше право да ме контролира. Наистина, зад себе си имам много полети, дори и твърде сложни. А и съм

роден извън Земята. Но поне формално съм оправдан. Не нося отговорност. Останалите бяха длъжни да ме поправят, ако сгреша. Длъжни! Затова ли да се измъчвам заради тях? Напротив. С нехайното си отношение към мен допуснаха да пропадна. И справедливо ли е единствен да нося товара на последствията? Нима имам сили за това? Е, добре, те загинаха. Но аз също бих предпочел да остана докрай с тях. Не желая да съм жив. Не съм ги молил да ме спасяват. Когато ме избутаха в капсулата, те просто си измиха ръцете. Скриха се зад ореола на герои. Всъщност те действаха егоистично. Грижеха се да останат с чиста съвест. Не ги интересувах аз. Все едно, че съм вещь, робот. Сега както и да постъпя, ще изглеждам като глупак и страхливец. Мразя ги!

Не! Не исках да кажа това. Напълно съм се видиотил. Жаба. Мокро петно. Купчина тресяща се протоплазма. В това съм се превърнал. Аз ги обичах. Всички те са герои. Някои са мои кумири още от детските години. Мечтаех да бъда като тях. Страшно е, че ги убих. Дали се е досетил поне един от осемте? Навярно да. Щом разбраха за катастрофата, всеки от тях, наред с останалата трескава работа, е търсел дори и с една малка част от съзнанието си причината, независимо дали иска или не. А и познавах отлично отделните етапи на изчисленията. Можеха да ги повторят наизуст. А онзи, който се е досетил, простил ли ми е? Какъв глупак съм наистина. Дори и да са се досетили, те изобщо не са ме упрекнали. Не са имали и време за подобни мелодраматични размишления. До последния миг, отчаяно са се опитвали да се отскубнат, да избягнат унищожението. Имаше някакъв шанс. Но твърде малък.

Е, добре. Нека поясня пред себе си положението. Въпросът, който ме измъчва и по който трябва да взема решение, е имам ли право да подлагам Земята на лишения? Не е сигурно дали отговорът би бил ДА, дори и да не съм убиец. Защото е трудно да спиш спокойно щом знаеш, че обременяваш милиарди други със съществуването си. Макар че, когато са те изпращали насам рискът да се окажеш в подобно положение е влизал в разчетите. Но ситуацията се променя съвсем, ако си едно нищожество, което няма право дори да стъпва по Земята. Тогава е безспорно, че трябва да изчезнеш, да престанеш да пречиш. Но тук се явява нещо, което е много лошо. Ако аз се самоубия, то би означавало, че съм страхливец и просто се спасявам. Би означавало, че бягам от необходимостта да нося отговорност за постъпките си. Още повече, че сега нямам връзка с хората и не мога да ги уведомя за своето престъпление. Да умра по свое желание, преди да са ме извадили от тук, е все едно да скрия деянието си. И ще бъде крайно подла постъпка, понеже така ще се опитам всъщност да заема челно място в списъка на героите. Не мога да допусна подобно нещо.

Но докато бездействувам и разсъждавам минутите текат и аз ограбвам цялата цивилизация. Нанасям гигантски загуби. Ето, това е истината, реалността. Останалото са само размисли. Без покритие.

Не разбирам защо още стоя. В този момент смъртта ми е необходимост. Необходима е на цялото човечество. А аз продължавам да се колебая, да преценявам. Ясно е напълно какво трябва да направя.

И така, сякаш е време да пристъпя към конкретни действия. Екраниращото поле не бих могъл да изключая, защото автоматът ще блокира, докато опасността за целостта на капсулата не е преминала. Ще се наложи да разбия тук-там докато стигна до жизнените възли. Трябва да внимавам особено да не се случи нещо с мен преди да съм изключил силовото поле. Ще бъде връх на глупостта Земята да търпи лишения шест месеца, само за да намери един разложен труп.

А не е ли глупаво и онова, което съм замислил? Представям си какво е сега навсякъде, където има хора. Всеки очаква с напрежение каквато и да е новина, свързана с моята капсула. И няма смисъл да преувеличавам значението на личността си. Един нищожен брой хора ме познават. За останалите съм само абстрактна фигура, символ. Те искат горещо да бъда спасен, но всъщност истински голямото тук е схватката между нашата цивилизация и Свръхновата. Това е битка от космически мащаб. А аз съм само случайно замесен елемент. Представям си как бих реагирал, ако на мое място е друг, и науча, че хората не са успели. Това ще бъде удар. Вредата ще е много по-голяма, отколкото загубата на енергия.

И после, трябва да предам и останалите осем, които загинаха. Да се опитвам да се сравнявам с тях без да го заслужавам. Ще унищожа изследванията на експедицията, съхранени в капсулата. Не са принципно нови резултати, но са интересни и оригинални. Имат значителна стойност. И главното, те са последното, което осемте направиха. Заради което загинаха. Имам ли право да го унищожа? Имам ли право да взема решение? Може би, може би...

не! Не зная. Навярно ще чакам. Ако трябва да умра, нека да бъде след това. Когато ме осъдят. Но защо хората да страдат заради мен, щом съм убиец? Не зная. Не зная... Толкова е трудно. Не мога да реша... Не зная...

Неосъществен контакт

Фантастичен разказ

Емануел Г. Икономов

По материали на Encyclopedia Galactica, т. V-2, гл. 19

Сведенията, с които разполагаме за третата планета на звездата ЕИ26 от съзвездието Лобтуф, се базират на доклада на експедицията на Чът и Лаф, които посетиха гореспоменатата планета през 13-а галактическа година от цикъла на Апсуд. За по-голяма точност на изложението прилагаме препис на част от доклада.

* * *

„Най-после достигнахме целта на дългото ни пътуване. Синята планета върху екрана пред нас нарастваше бързо и скоро очертанията ѝ излязоха извън рамките му. Сега се виждаше само част от повърхността ѝ. Корабът ни, без да спира на орбита, се спусна надолу, като направи няколко обиколки по спирала. На екрана под нас гледката постоянно се сменяше: големи сини пространства се редуваха със зелени и кафяви петна, а най-високите точки се белееха.

Апаратът беше предварително програмиран и сега търсеше удобно и отговарящо на условията място за кацане. С изключение на сините пространства, които се оказаха вода, останалата част от планетата беше сравнително гъсто осеяна с градове. На нас ни трябваше някое по-голямо населено място, което да улесни

изпълнението на задачата ни: осъществяване на контакт. Скоро корабът ни се насочи надолу към един огромен град, който гъмжеше от живи същества, както се виждаше при спускането ни. Но на едно място концентрацията беше невероятно голяма. Върху площ от около 1500 арта се бяха събрали към 200 000 индивида.

Корабът ни кацна върху платформата на едно съседно здание, откъдето с помощта на уредите ни можехме да наблюдаваме отлично избрания обект.

Обитателите на града бяха заобиколили правоъгълна зелена площадка, по която тичаха надлъж и нашир 25 индивида. Те бяха високи към един арт, имаха овални или кръгли глави, тяло с четири крайника, като стояха изправени на задните два.

Преди да се опитаме да осъществим контакт с тях, решихме да понаблюдаваме известно време поведението на евентуалните ни братя по разум и да понаучим предварително, каквото успеем за тях. Започнахме да следим внимателно движенията на живите същества на зелената площадка. Не беше особено трудно да се установят някои закономерности. Очертах се няколко групи, като най-големи бяха тези на жълтите и на червените.

В средната част на по-късите страни на площадката бяха изправени дървени рамки, които държаха мрежи, изпъкнали навън. Пред тях сновяха съответно по един жълт или един червен индивид. Оказа се, че те се мъчат да попречат на някаква чернобяла сфера, голяма колкото главите им, да достигне мрежата. Забелязахме скоро, че двете групи гонеха сферата в противоположна посока – жълтите към рамката на червения, а червените – към тази на жълтия. На площадката имаше още трима индивида, облечени в

черно. Двама от тях държаха по едно бяло флагче и бягаха по дългите страни на площадката, докато третият я кръстосваше надлъж и шир, но се пазеше да не се докосне до сферата. За разлика от него червените и жълтите не й даваха покой: блъскаха я с долните си крайници, колкото сила имаха. Когато приближаваха някоя от рамките, шумът на хилядите живи същества, които ги наблюдаваха отстрани, се усилваше страхотно. Но след като сферата се върнеше към средата на площадката, вълненията намаляваха.

Наблюдавахме без прекъсване безсмисленото лутане на двадесет и петте живи същества и още по-безсмисленото шумене и вълнение на тези, които ги гледаха. Недоумявахме как може 200 000 индивида, в които търсехме разум, да си губят така безцелно времето.

Обстановката започна да ни дотяга. Но изведнъж, под оглушителния шум на наблюдателите, единият от охраняващите мрежите – това беше червеният – не успя да спре летящата ниско над земята сфера и тя мина под рамката за него. Събитието предизвика неочаквани последици. Хиляди живи същества направо полудяха. Гъстите маси, образувани от телата им, се раздвижиха, разлюляха се като огромни вълни, като от тях изникнаха големи жълти флагове. Към площадката полетяха най-различни дребни предмети. Шумът достигна границата на болката и когато я премина, ние се видяхме принудени да изключим микрофоните, за да бъдем в състояние да продължим наблюденията.

Малко след тази случка един индивид в жълто гонеше търкалящото се по земята кълбо, когато друг, облечен в червено, се

хвърли пред него и му препречи пътя. Жълтият се спъна и се претърколи по площадката няколко пъти, след което остана неподвижен. Около падналия веднага се събраха други жълти като него и безцелно скитащият индивид в черно. След тях при него пристигнаха други живи същества, на брой трима. Те бяха облечени в бяло и носеха някаква бяла плоскост. Поставиха върху нея жълтия и го отнесоха в неизвестна посока. В това време черният протегна единия си горен крайник над главата си, като държеше в него малка червена пластинка. В този момент червеният индивид, който беше виновен за инцидента, се приближи до черния и го удари с горния си крайник по лицето. Черният се отдръпна. Видяхме, че от средата на лицето му потече червена течност.

Следващите събития се извършиха с шеметна бързина. Няколко индивида в жълто се нахвърлиха върху червения и просто го смачкаха. На зелената площадка се явиха нови живи същества, този път в синьо, които се нахвърлиха от своя страна върху жълтите и червените. В това време черните благоразумно бяха изчезнали.

Насочихме вниманието си към наблюдаващите. Но от двестата хиляди зрители надали имаше вече някой, който да гледа какво става на площадката. Движенията на масите приличаха на водовъртежи, в чиито центрове скоро се появиха мокри червени петна. Голяма част от живите същества започна да се разпръсква и да изчезва из лабиринта от коридори, които представляваше градът.

След малко почти никой не остана на зелената площадка или около нея. Тези, които правеха изключение, както установихме след проверка на място, бяха вече трупове или тежко ранени. Червената течност, която беше потекла от тях и се намираше все още на локви

тук-там, се оказа жизнено необходима за организма на съществата, обитаващи планетата, и нейната загуба съвсем очевидно причиняваше смърт. Явно беше, че бяхме присъствували на масово ужасяващо убийство – жертвите бяха към хиляда приблизително, както успяхме да преброим на тръгване.

Бяхме включили приемателя и установихме, че е настъпила тишина. Не се чуваше никакъв звук. Но скоро въздухът бе раздран от воя и писъка на някакви машини, които изведнъж пристигнаха на зелената площадка. От тях излязоха живи същества, облечени в бяло и синьо, и като огледаха жертвите, се заеха да ги прибират.

Безсмислено беше да правим опит за осъществяване на контакт с жителите на планетата. От това, което се случи по време на нашето наблюдение, първият извод, който направихме, беше, че пребиваването ни тук е направо опасно. Също така не беше сигурно дали тези живи същества притежават разум. Та кое разумно същество в Галактиката би гледало спокойно, а още повече, би участвувало в такова масово самоубийство. Защо наблюдаващите не се постараха да го избягнат, да се спасят?...”

* * *

Така експедицията на Чът и Лаф не осъществи контакт с обитателите на Синята планета, както те я нарекоха. В заключението на доклада им подробно бяха изложени изводите от наблюденията им и произтичащите от тях причини за неуспеха на експедицията. След Чът и Лаф други не са посещавали съзвездieto Лобтуф и съдбата на жителите на третата планета на звездата ЕИ26 не е известна. Но сега се подготвя нова експедиция, тъй като се отчетоха като грешка прибързаните изводи от доклада на

предишната. Неправилно е да се вади заключение за липсата на разум у всички жители на планетата от наблюденията при посещението на само едно населено място. Фактът, че това е бил голям град с високи здания и превозни машини, показва, че жителите му не са били напълно неразумни същества. Явно, че действията им са неразбираеми за нас. Но може би на други места, в други градове на планетата те да не постъпват точно така. Надяваме се, че участниците в новата експедиция ще могат да установят това.

Зрънце земя

Фантастичен разказ

Ангел Антонов

...Край теб е бездна. Няма земя, нито небе и вятър. Няма дори въздух, само мъртъв черен безкрай. А ти знаеш добре – черното не е цвят. То представлява липса на цветове.

Сред безвремието на необятната пустош виси самотна капсула. А може би лети с шеметна скорост? Кой знае? Движение и покой тук са безпощадно относителни, сплетени навек в тревожното триединство Време Пространство Скорост. Но в малката капсула си ти. Ти си Човек – и това вече е много. НеЙде сред гънките на скафандъра ти се крие мъничко бяло зрънце, което е всичко за теб. Защото бялото не е просто цвят. В белия цвят са скрити всички багри на света. Отключи ги!

...Бездната отстъпва. Мракът се стопява. Наоколо се изпълва с гласове. Сред тях плахо изниква зелено стъбълце. С виолетов цветец. Със златни тичинки. И има ослепителна синева. И топла пръст. И галещ полъх с аромат на поля, слънце и игриви морски вълни.

На далечната планета има едно малко нежно цвете. То ухае. То говори. То носи в себе си Земята. Наоколо се трупат пионери и пришълци. Всеки слуша. Вдъхва аромата. Спомня си хиляди отдавна забравени неща. Болката отстъпва. Скръбта се стопява. Идват нови сили и нова радост. Цялата Земя в миг се пренася върху протегнатата ти длан...

...Край теб отново е бездна. Отново – мрак. Може би ти нарочно преследваш мрака? Няма цветове, небе и вятър. Само примамливо мигаща в далечината нова цел и едно малко бяло зрънце някъде в скафандъра. Кое по ред? Вече не знаеш. Не е и важно. Важното е в спомена си завинаги да съхраниш Първото – онова, което даде плод под топлия бриз на далечната, старата, родна Земя...

Призрак 5

Фантастичен разказ

Робърт Шекли

– Сега четете нашата табелка – каза Грегор, който бе залепил око към шпионката на входната врата.

– Дай да погледна – помоли Арнолд.

Грегор го бутна настрана.

– Готви се да почука... не, отказа се. Отива си...

Арнолд се върна до бюрото и започна да реди поредния пасианс. Шпионката на вратата те бяха сложили просто от скука, три месеца след като създадоха компанията и наеха това помещение. През този период „ААА. Служба за Обеззаразяване на планетите“ не можеше да се похвали с богата клиентела, макар че беше на първо място в телефонния указател. Обеззаразяването на планетите – тази древна и почтена област от дейността на човека – беше за съжаление напълно монополизирана от две известни фирми и това не чертаеше светли перспективи пред двамата начинаещи бизнесмени, които нямаха нищо друго освен блестящи идеи и неизплатена апаратура.

– Връща се! – извика Грегор. – Прави се на потънал в работа човек!

Арнолд пхна картите в чекмеджето на бюрото и едва успя да закопчае горното копче на престилката, когато на вратата се почука.

Посетителят беше нисък, плешив и изглеждаше много уморен. Той недоверчиво загледа младите хора.

– Вие ли се занимавате с обеззаразяване на планетите?

– Точно така, сър – отвърна Грегор, като стисна запотената ръка на непознатия. – Аз съм Ричард Грегор. Моят съдружник – доктор Френк Арнолд.

Арнолд, облечен в белоснежна лабораторна престилка, кимна разсеяно и отново се наведе над поставените на бюрото прашни епруветки.

– Седнете моля, мистър...

– Фернграум.

– Мистър Фернграум. Мисля, че ще можем да удовлетворим всяко ваше желание! – уверено каза Грегор. – Подбор на флората и фауната, дегазация на атмосферата, доставка на изворна вода, стерилизация на почвата, осигуряване на сеизмоустойчивост, управляваме на вулкани – всичко необходимо, за да се превърне една планета в райски кът, пригоден за живот на човека.

Изглежда, че Фернграум още се съмняваше. Най-после се реши.

– Ще бъде откровен с вас. Имам големи неприятности.

Грегор ободрително кимна с глава: „Готови сме да направим всичко възможно, за да ви помогнем.”

– Аз съм независим търговец на недвижими имоти. Вие знаете как работим: купиш планета, продадеш я, разликата стига точно да свържеш двата края. Обикновено се занимавам с малки планети и купувачите сами извършват обеззаразяването. Но преди няколко месеца купих един истински бисер, може да се каже като по чудо го измъкнах изпод носа на големите компании.

Фернграум изтри изпотеното си чело.

– Изумително място – продължи той без ентузиазъм. – Средна температура 21 градуса, плодородна земя, гори, водопади, синьо небе и никакви животни.

– Наистина удивително – съгласи се с него Грегор. – А микроорганизми?

– Нищо опасно.

– Тогава?

Фернграум се смути: „Може би сте чували нещо за нея. В държавния каталог планетата е означена като РЖЦ-5, но всички я наричат „Призрак 5”.

Грегор сви рамене. Разбира се, „Призрак” е твърде странно име, но той беше чувал и по-особени. В Галактиката има хиляди звезди с планетни системи, повечето от които бяха необитаеми. А в цивилизованите светове има достатъчно много желаещи да колонизират тези планети. И религиозни секти, и опозиционни политически групировки, и привърженици на философски течения, и просто предприемчиви хора, които искат да започнат отново.

– Май че нищо не зная за нея – отговори той.

Фернграум почна да се върти на стола си: „По-добре щеше да бъде, ако бях послушал жена си. Но не, прииска ми се да стана голям човек. За „Призрак 5” заплатих десет пъти повече от обичайната цена и сега съм затънал до гуша.”

– Но какво е станало с вашата планета? – отново запита Грегор.

– На нея живеят привидения! – отчаяно извика Фернграум.

И той им разказа. Разгледал планетата, и не открил нищо подозрително и я дал под наем на синдиката на фермерите от Диджон 6. Осемте души, които пристигнали първи, още същия ден

започнали да предават някакви заплетени съобщения за демони, таласъми, вампири и други подобни фантасмагории.

Когато долетял спасителният кораб, всички колонисти били мъртви. Според доклада на капитана, раните, ухапванията и синините, намерени по труповете, биха могли да бъдат нанесени от когото и да било, в това число и от вампири, таласъми и демони.

Фернграум бил глобен за некачествено обеззаразяване, а фермерите анулирали договора. Независимо от това успял да пробута планетата на сектата на слънцепоклонниците от Орал 2. Слънцепоклонниците действували внимателно. Отначало изпратили екипировката и трима души, които да се запознаят по-подробно с обстановката. Разузнавачите си устройли лагер, разопаковали сандъците и предали на Орал 2, че планетата е истински рай. Предложили на останалите да тръгват незабавно, но съобщението било прекъснато от страшен вопъл, а после настъпила пълна тишина.

Изпратеният към „Призрак 5“ патрулен кораб изгорил трите обезобразени до неузнаваемост тела и незабавно се върнал.

– Това е всичко – добави Фернграум. – Сега никой не иска и да чуе за тази планета. Нито един капитан не желае да лети за нея. А аз изобщо не знам какво е ставало там.

Въздъхна тежко и погледна Грегор: „Ако искате, можете да се заемете с тази работа.“

Грегор и Арнолд се извиниха на госта и излязоха в коридора.

– Имаме работа! – Арнолд подскочи от радост.

– Да – съгласи се Грегор, – но каква?

– Нали искахме да започнем с нещо сериозно? Ако всичко е наред, ще си създадем авторитет. Без да имам пред вид процента от печалбата, който ще получаваме от наема на планетата.

– Според мен ти нещо забравяш – каза Грегор. – Та нали точно аз ще трябва да летя до „Призрак“! А пък ти ще си седиш в този кабинет и ще обработваш предадената от мен информация.

– Но нали всичко е решено още отдавна? – напомни му Арнолд.

– Аз се занимавам с анализите, а ти осъществяваш непосредствения контакт. Не помниш ли?

Грегор кимна с глава. Още от детинство той пъхаше носа си навсякъде, а Арнолд си седеше в къщи и после му обясняваше къде си е заврял носа този път.

– Не ми харесва тази работа – каза Грегор.

– Не вярваш в призраци, така ли?

– Не, разбира се, че не вярвам!

– Е, можем и да се откажем. Нерешителността пречи на успеха.

Грегор сви рамене и те се върнаха при Фернграум.

Следващите тридесет минути сделката беше сключена: в случай на успех те получаваха значителен процент от печалбата, при неуспех всички разходи се поемаха от ААА.

– Впрочем – запита Грегор, когато изпращаше гостенина до вратата – защо дойдохте именно при нас?

– Защото никой не искаше да се захване с тази работа – Фернграум се усмихна доволен. – Желая ви успех.

* * *

След три дни Грегор беше на борда на стар транспортен кораб, който се отправя към „Призрак 5“. Той взе със себе си отчетите за

предишните неуспешни опити за колонизиране на злощастната планета и обширна литература върху свръхестествените явления, които имаше намерение да изучи внимателна по време на полета.

За съжаление не успя да стигне до нещо съществено: на „Призрак 5“ нямаше никаква живинка, а в цялата Галактика не бе открито нито една свръхестествено явление. Като свърши с книгата, Грегор започна да проверява оръжието си. Това, което носеше, би стигнало не само да се започне една малка война, а и да се спечели.

Само да има срещу кого да стреля.

Корабът увисна на няколко хиляди фута над изумрудената повърхност на планетата: капитанът отказа да се спусне по-ниско. Грегор хвърли екипировката си с парашути, а после скочи сам. Като се приземи край лагера на слънцепоклонниците, той погледна нагоре. Транспортният кораб цепеше с невероятна скорост, сякаш го гонеха фурии. Грегор остана сам на „Призрак 5“.

Като провери дали нещо не се е повредило при кацането, Грегор съобщи на Арнолд за благополучното си пристигане и с бластера в ръка се отправи към лагера.

Слънцепоклонниците го бяха разположили на брега на малко езеро в подножието на планината. Сглобяемите къщички бяха запазени чудесно, тъй като на „Призрак 5“ нямаше нито урагани, нито бури. Но те изглеждаха много самотни.

Грегор огледа внимателно една от къщичките. По рафтовете на стенните гардероби акуратно бяха подредени дрехи, по стените висяха картини, на прозорците – перденца. В единия ъгъл имаше сандък с детски играчки. Той беше отворен, очевидно за децата на

главната група от колонистите, и по пода до него се търкаляха кубчета, мозайки и един воден пистолет.

Наближаваше вечерта и Грегор набързо пренесе нещата си в къщичката. После прокара сигнализационната система и я настрои толкова внимателно, че дори и муха на би могла да се промъкне незабелязана. Като разопакова снаряжението си, постави оръжието си така, че да му бъде винаги под ръка. Бластерът му висеше на кръста постоянно. Обезпечил сигурността си, Грегор вечеря спокойно. Започна да се мръква. От лекия ветреца високата трева се заклати и зашумя, а по повърхността на водата пробягнаха леки вълни. Мъчно можеше да си представи по-мирна и спокойна вечер. Тези преселници са били просто психопати, реши Грегор. Изплашили са се от нещо и са се изпозастреляли един друг.

Като провери още веднъж сигнализацията, той се съблече, сложи дрехите си на стола, изключи светлината и си легна. От звездите в стаята бе по-светло, отколкото на Земята в лунна нощ, бластерът беше под възглавницата, изобщо всичко беше прекрасно.

Беше вече задрямал, когато усети, че не е сам в стаята. Това беше невероятно, системата за сигнализация беше изправна. Чуваше равното бръмчене на радара. И в същото време всеки негов нерв беше тревога. Измъкна бластера изпод възглавницата и се огледа. В ъгъла се беше изправил някакъв мъж. Не беше време да си изяснява как е могъл да влезе в стаята. Грегор се прицели и тихо и решително каза: „Горе ръцете!“

Мъжът не се помръдна. Палецът на Грегор се напрегна върху спусъка, но изстрел не последва: разбра каква е работата. Това бяха собствените му дрехи, хвърлени небрежно върху стола,

очертанията на които се бяха разкривили благодарение на звездната светлина и собствената му въображение. Усмихна се и отпусна бластера. Дрехите се размърдаха. Грегор чувствуваше слабия ветрец, който духаше от прозореца, и продължаваше да се усмихва.

Изведнъж купчинката дрехи се вдигна над стола, разкърши рамене и тръгна към него. Вцепенен на леглото, Грегор наблюдаваше приближаващата се безтелесна фигура. Когато тя стигна до средата на стаята и започна да вдига ръкавите, за да го хване, Грегор стреля. И продължи да стреля, защото всеки отлитащ къс, сякаш добиваше собствен живот и се опитваше да го достигне. Горящи парчета от дрехите летяха към лицето му, а коланът като змия се опитваше да се увие в краката му, докато той не го превърна в пепел.

Когато всичко свърши, запали лампите, свари си кафе, отвори бутилка бренди и изпи няколко чашки. После, потиснал с мъка желанието си да се разправи със сигнализационната система така, както с дрехите си, Грегор се свърза със съдружника си.

– Страшно интересно – изкоментира Арнолд накъсания разказ на Грегор. – Оживяване, значи? Наистина, много интересно!

– Сигурен бях, че това ще те поразвесели – тъжно възкликна Грегор. След брендито той особено остро усещаше самотата си.

– Стана ли нещо друго?

– Засега не.

– Е, тогава бъди внимателен. Имам една идея. Трябва да се провери това-онова... Впрочем, някакъв пийнал си букмейкър приема залагания за теб. Пет на един срещу тебе.

– Нима?

– Да. Аз също заложих два долара.

– За мен или срещу мен? – неспокойно запита Грегор.

– Разбира се, че за тебе! – възмутено отвърна Арнолд. – Та нали сме съдружници!

Сбогуваха се и Грегор си наля още една чаша кафе. Нямаше намерение да спи повече през тази нощ. Все пак е приятно, че Арнолд е заложил за него. В същото време на всички беше известно, че Арнолд е много слаб играч.

* * *

На разсъмване Грегор все пак успя да заспи. Когато се събуди, бързо закуси и започна внимателно да оглежда лагера на слънцепоклонниците.

Прегледа всички къщички и не откри нищо подозрително. Едва привечер забеляза набързо надраскана на една стена думата „Тхасклит“. Някаква безсмислица. Въпреки това съобщи всичко на Арнолд.

Върна се в къщичката, в която беше отседнал, и наново я разгледа много внимателно отвън. Запали всички лампи и още веднъж провери сигнализационната система и презареди бластера си. Завършил приготовленията, Грегор изпрати с тъжен поглед залязващото слънце, все пак хранейки надежда, че отново ще го види. После се настани по-удобно и се замисли над създалото се положение.

И така, на тази планета няма животни, движещи се растения, разумни кристали и мислещи насекоми. Планетата няма и естествен спътник, на който някой или нещо би могло да се скрие. А

да повярва в съществуването на духове или демони, Грегор не можеше. Както е известно, практически всяко свръхестествено явление при внимателно разглеждане получава напълно естествено научно обяснение. Призраците не желаят да ги изучават. Достатъчно беше даден учен с кинокамери и микрофони да се появи в някой древен замък и местното привидение незабавно вземаше отпуска, отправяйки се на гости другаде.

Впрочем, оставаше още едно предположение. Да допуснем, че някой иска да купи планетата, но цената, която Фернграум иска, не го задоволява. Тогава не можеше ли този някой да се скрие, да наплаши колонистите, а ако е необходимо и да ги убие, за да намали цената? Всичко изглеждаше логично. Можеше да се обясни дори странното поведение на дрехите му. Приложено по съответен начин, статичното електричество...

Пред него стоеше някой. Сигнализационната система мълчеше, както преди.

Грегор погледна внимателно нагоре и видя странно същество, високо около десет фута, с фигура, която напомняше човешката, но с глава на крокодил. По розовата му кожа имаше широки лилави ивици. В едната си ръка държеше голяма консервена кутия с кафяв цвят.

– Хелоу, – поздрави чудовището.

– Хелоу, – машинално отвърна Грегор. Бластерът лежеше на масата, само на два фута от него. Интересно, помисли си Грегор, какво ли ще стане, ако се опитам да го взема?

– Кой си ти? – запита Грегор със спокойствието на обречен.

– Аз съм Гладника с Лилавите Ивици. Аз ям всичко.

– Страшно интересно! – ръката на Грегор бавно запълзя към бластера.

– Особено много обичам Ричард Грегоровци – весело продължаваше чудовището. – И обикновено ги ям в шоколадов сос. – То протегна напред кафявата кутия. На етикета бе написано: „Шоколад Смит – Идеален сос при Употреба на Грегоровци, Арнолдовци и Флиновци“.

– Да ме изядеш ли смяташ? – пръстите на Грегор докоснаха дръжката на бластера.

– Разбира се, – ухили се Гладника.

Грегор вече държеше бластера в ръка. След секунда яркият лъч удари Гладника в гърдите и като се отрази в тях, опърли стените, пода и веждите на Грегор.

– Няма да ме засегне – обясни Гладника. – Много съм висок.

Бластерът падна от ръката на Грегор. Гладника се наведе напред.

– Днес нямам намерение да те ям – каза той.

– Наистина ли? – успя да пророни Грегор.

– Разбира се. Ще мога да те изям едва утре, на първи юни. Такива са правилата. Имам една молба.

– Каква?

– Изяж, моля те, на обяд две ябълки. Те ще придадат на месото особен вкус. – При тези думи ивичестото чудовище изчезна.

С треперещи ръце Грегор включи радиото и като се свърза с Арнолд му разказа за случилото се.

– Хм – измърмори Арнолд. – Гладника с Лилавите Ивици. Така си и мислех. Всичко съвпада.

– Какво да съвпада? За какво говориш?

– Първо направи следното. Искam окончателно да се уверя.

Като следваше указанията на Арнолд, Грегор разопакова донесените химически реактиви и лабораторна апаратура. После той дълго разтрива, тегли, отнема, добавя и смесва, докато най-после не постави готовия разтвор върху горелката.

– Сега, – каза той, като се върна към преподавателя – докладвай какво става.

– Значи така. Изясних какво значи думата „Тхасклит“. Това е оалианска дума. Означава „многозъб демон“. Какво следва от това?

– Че са били убити от демон – язвително отвърна Грегор. – Сигурно той се е бил скрил на кораба им. И, разбира се, имало е проклетие, което...

– Успокой се – прекъсна го Арнолд. – Тук демонът няма никакво отношение. Кипна ли разтворът?

– Още не.

– Кажи ми, когато кипне. Сега да се върнем към твоите оживели дрехи. Те нищо ли не ти напомнят?

Грегор се замисли: „Е, когато бях дете... Не, това са глупости..."

– Продължавай, продължавай, – настояваше Арнолд.

– Когато бях дете, никога не слагах дрехите си на стола. В тъмното те ми изглеждаха на непознат мъж, или на дракон, или на още нещо страшно. Но това нищо не обяснява.

– Точно обратното. А Гладника с Лилавите Ивици спомни ли си?

– Не. И защо трябва да го помня?

– Защото ти самият го измисли. Ние бяхме по на осем-девет години, ти, аз и Джими Флин измислихме най-невероятното

чудовище, при това то беше наше, собствено чудовище и искаше да изяде само теб, мен и Джими и непременно с шоколадов сос. Но само на всяко първо число от месеца, когато донасяхме бележниците в къщи. А за да го изгоним, трябваше да кажем вълшебната дума.

Тогава Грегор си спомни и се учуди, че не беше помислил за това по-рано. Колко пъти той не можеше да заспи, очаквайки идването на страшния Гладник! И лошите бележки в бележника вече нямаха никакво значение.

– Кипна ли разтворът? – отново запита Арнолд.

– Да.

– Какъв е цветът му?

– Зеленикаво-сив. Не, по-скоро сив.

– Отлично. Можеш да го изхвърлиш. аз трябва да направя още няколко контролни теста, но предполагам, че въпросът е вече решен.

– Как решен? Не би ли ми обяснил по-подробно?

– Ясно е като бял ден! На планетата няма животински свят, а на науката не са известни призраци, които могат да убиват въоръжени хора. Отговорът е очевиден – халюцинации. Затова реших да изясня какви вещества могат да ги предизвикват. Оказа се, че тях ги има предостатъчно и на Земята, и на другите планети. В „Каталог на извънземните вещества” открих цяла дузина газове-халюциногени. Между тях има и депресанти, и стимулатори, и вещества, които те превръщат в гений или в орел, или пък в червей. Особено ме заинтересува „Лонгстид-42” – тежък прозрачен газ, без вкус и мирис, съвсем безвреден за човека. Стимулира въображението.

– Искаш да кажеш, че имам халюцинации? Аз ти казах...

– Всичко това съвсем не е толкова просто нещо – прекъсна го Арнолд. – „Лонгстид-42“ въздействува непосредствено на подсъзнанието, като освобождава изтиканите в него детски страхове и ги съживява, предизвиквайки в теб халюцинации.

– Значи всъщност нищо не е имало?

– Нищо материално. Но халюцинациите са напълно реални за този, който ги изпитва.

Грегор си наля още една чашка бренди, този път, за да отпразнува победата.

– Обеззаразяването на „Призрак 5“ няма да ни отнеме много време – уверено продължаваше Арнолд. – Само трябва да се неутрализира „Лонгстид-42“. И тогава, съдружничко, ние ще бъдем богати!

Грегор започна да произнася тост, но спря на половината на думата: „Ако всичко това са халюцинации, тогава какво е станало с преселниците?“

– Виждаш ли, – за секунда Арнолд се запъна. – Работата е там, че „Лонгстид“ има тенденцията да стимулира мортидо-инстинкта на смъртта. Вероятно преселниците са подлудели. И са се изпозастреляли един друг.

– И никой не е оживял?

– Разбира се, а защо не? Последният, останал жив, е могъл да свърши със самоубийство или да умре от раните си. Не се безпокой за това, отпусни се. Незабавно ще наема кораб и ще долетя.

Грегор изключи предавателя и допи бутилката бренди. Той имаше право на това. Загадката на „Призрак 5“ беше решена и те

забогатяха. Скоро той ще може да наема други за изследвания на непознати планети, а сам ще им дава инструкции от своя кабинет на Земята.

Сутринта се събуди с главоболие, навярно от изпитото бренди. Арнолд не долетя и Грегор, като събра багажа си, зачака. До вечерта корабът все още не бе пристигнал.

Грегор постоя на прага на къщичката, наблюдавайки слънчевия залез, а после отиде в кухнята и си приготви вечеря. Макар че проблемът за преселниците продължаваше да го безпокои, той реши да последва съвета на съдружника си и да не му придава особено голямо значение. В края на краищата Арнолд беше намерил логичен отговор. След вечерята Грегор се опъна на леглото, но току-що беше затворил очи и чу някакво срамежливо покашляне.

– Хелюу, – поздрави Гладника. И така, собствената му халюцинация се беше появила, за да го излапа.

– Хелюу, приятелче, – весело извика Грегор, без да изпитва нито страх, нито въннение.

– Изяде ли ябълките?

– Извинявай, моля, но забравих.

– Е-е, добре. – Гладника се помъчи да скрие разочарованието си.
– Донесох соса – и той вдигна кутията нагоре.

– Можеш да си отиваш – усмихна се Грегор. – Аз знам, че ти си плод на моето въображение и не можеш да ми причиниш вреда.

– Че аз и не мисля дати причинявам вреда! Аз само искам да те изям – каза Гладника и пристъпи към Грегор. Той го наблюдаваше с усмивка. Гладника се наведе и го ухапа по ръката.

От болка Грегор подскочи и погледна ръката си: на нея имаше следи от зъби. Рукна кръв, истинска кръв, неговата кръв.

Преселниците били пребити, изпохапани и издраскани.

В този миг Грегор си спомни как веднъж беше присъствувал на един сеанс на хипноза. Хипнотизаторът каза на човека, че допира до ръката му горяща цигара и го докосна с молив. Но върху кожата веднага се появи червено петно като от изгаряне. Ако подсъзнанието смята че си умрял, значи си умрял. Ако то е сигурно, че са те ухапали по ръката, върху кожата непременно ще се появят следи от зъби.

Той не вярваше в Гладника. Но подсъзнанието му вярваше!

Грегор се опита да стигне до вратата, но Гладника го хвана и се наведе, за да стигне шията му.

Вълшебната дума! Но коя беше?

– Алпхойсто!

– Неправилно – каза Гладника. – Но ти какво се въртиш така?

– Регнастико!

– Не. Спри най-сетне да се дърпаш и всичко ще свърши, преди да...

– Вуршпелхапило!

Гладникът изпусна див крясък, вдигна се във въздуха и изчезна.

Грегор се отпусна в креслото. Смъртта беше много близо до него. Да бъдеш изяден от собственото си въображение! Можеш ли да си представиш нещо по-нелепо от това? Добре че в последният миг успя да си спомни вълшебната дума. Сега, ако Арнолд побърза...

Грегор чу как някой се изкашля. Звукът дойде от тъмния ъгъл край полуотворената вратичка на гардероба и събуди един почти

напълно забравен спомен: той, на девет години, и Тъмния, странното полупрозрачно същество, което се криеше в ъглите, спеше под леглата и нападаше само на тъмно.

– Изгаси светлината! – заповяда Тъмния.

– Нямам никакво намерение да правя това – извика Грегор и измъкна бластера. Докато беше светло, нищо лошо не го заплашваше.

– По-добре изгаси светлината!

– Не!

– Добре тогава. Еган, Меган, Деган!

Три малки същества нахлуха в стаята и като се хвърлиха към най-близката крушка, се допряха плътно до нея. Крушката започна да свети по-слабо. Грегор стреля.

Чу се звън на счупено стъкло, а съществата, като се разхвърчаха на различни страни, се втурнаха към съседната крушка. Разнесоха се изстрел след изстрел, подът се покри с парчета стъкло.

И тогава Грегор разбра какво става. Тези същества не можеха да гасят крушките: халюцинациите не могат да въздействуват на неодушевените предмети. Той си бе въобразил, че в стаята става по-тъмно и...

Грегор сам унищожи лампите! Подсъзнанието му отново го измами. Сега вече Тъмния смело тръгна напред към него. Бластерът бе безсилен. Трескаво Грегор се мъчеше да си спомни вълшебната дума, която прогонваше Тъмния, и с ужас разбра, че такава дума няма.

Отстъпваше назад, докато не стигна до сандъка с детските играчки. Тъмния приближаваше. Грегор легна на пода и затвори

очи. Ръката му докосна нещо студено. Водния пистолет! Той скочи. Тъмния се дръпна назад и страхливо погледна новото оръжие. Грегор се втурна към чешмата и като напълни пистолета с вода, насочи смъртоносната струя към това страшно същество. Тъмния се замята в агония и изчезна.

Грегор се усмихна измъчено. Водният пистолет бе най-подходящото оръжие срещу въобразяемото чудовище.

* * *

На разсъмване корабът се приземи и Арнолд веднага се залови с контролните тестове. След няколко часа не остана никакво съмнение за наличието на „Лонгстид-42“ в атмосферата на планетата. Като събраха набързо пъртушините си, Грегор и Арнолд излетяха без бавене. Едва когато бяха вече в космоса, Грегор разказа на съдружника си за произшествията през нощта.

– Тежка работа – искрено му съчувствуваше Арнолд.

Сега, когато бяха напуснали „Призрак“ Грегор си възвърна отново чувството за хумор.

– Е, можеше да бъде и по-страшно – каза той, усмихвайки се.

– Какво имаш предвид?

– Ами представи си, че с нас беше и Джими Флин. Знаеш, че той умееше да измисля най-страшните призрази. Помниш ли Мърморан?

– Помня само кошмарите, които нощем сънувах.

Летяха към къщи. Арнолд нахвърляше тезисите на статията за станалото на „Призрак 5“, а Грегор, седнал удобно в креслото, задрямва, уморен от бурните събития през изминалите дни. После

Арнолд стана и тръгна към командното табло, за да включи автопилота.

Когато се върна в каютата, той бързо отиде до Грегор и каза: „Струва ми се, че там има някой.“

Грегор скочи: „Не може да бъде. Нали излетяхме...“

В същия миг те чуха глухо ръмжене.

– О-о! – извика Арнолд. После се замисли за миг. – Всичко ми е ясно. Когато корабът се приземи, оставих люковете отворени. Сега ние дишаме въздуха на „Призрак 5“.

През полуотворената врата видяха огромно сиво същество с безброй ръце, крака, пипала, нокти и зъби. И отгоре на всичко с две мънички крилца на гърба. То приближаваше бавно и си мърмореше нещо неясно. И двамата познаха Мърморан. Грегор се втурна напред и затвори вратата.

– Надявам се, че сега сме в безопасност – каза той, дишайки тежко. Отсеците на кораба бяха разделени с херметични прегради.

– Но как ще управляваме кораба?

– Няма страшно – успокои го Арнолд. – Автопилотът ще се справи сам. Но какво ще правим с това страшилище?

И тогава те забелязаха лек пушек, който започна да се промъква през херметичната цепнатина между вратата и стената.

– Какво е това – запита Арнолд и в гласа му се появиха нотки на паника.

– Нима не помниш? – намръщи се Грегор. – Мърморан може да мине през всяка врата. Него нищо не може да го спре.

– Нищо не си спомням за него. Той ядеше ли хора?

– Не, доколкото знам, разкъсва ги.

Пушекът започна да приема очертанията на сивата фигура на Мърморан. Съдружниците се измъкнаха в следващия отсек и затвориха вратата. След няколко секунди те отново видяха лекия пушек.

– Това е глупост! – възмути се Арнолд – да бягаме от едно въображаемо чудовище! Чакай, ти нали носиш водния пистолет!

– Да, но...

– Дай ми го!

Арнолд изтърча до чешмата и като напълни пистолета с вода... започна да стреля в появилия се Мърморан. Но водната струя не го спря и те едва успяха да се скрият зад вратата. За отстъпление оставаше само малката спалня с двете койки, зад стените на която започваше откритият космос.

– Сега си спомням – каза Грегор. – Водният пистолет никога не спираше Мърморан. Нима нищо не можем да направим с въздуха?

Арнолд поклати глава.

– Разбира се, въздухът се обновява. Но действието на „Лонгстид-42“ ще продължи още двадесет часа.

– Не можеш ли да го неутрализираш?

– Не.

Мърморан отново се материализираше пред тях.

– Как да го унищожим? – запита Арнолд. – Трябва да има някакъв начин.

– Мърморан не може да бъде убит – отвърна Грегор. – Срещу него са безсилни водните пистолети, пушките с капси, ракетите, прашките и другите детски играчки-оръжия. Мърморан е неуязвим.

– Виновен за всичко е Флин и проклетото му въображение! И защо ли запrikaзвахме за него? Какво ще правим сега?

Мърморан отново беше пред тях. Арнолд и Грегор са втурнаха в спалнята и заключиха последната врата.

– Спомни си, Грегор, – молеше Арнолд. – Нито едно дете не може да измисли някакво чудовище, срещу което да няма защита. Спомни си!

Пушекът в спалнята постепенно започна да се трансформира в сивото страшилище. Грегор трескаво си припомняше нощните кошмари през детинството си. Та нали детето намира винаги начин да справи с неизвестното?

Най-сетне, в един миг, той си спомни. Под управлението на автопилота корабът се носеше към Земята. Тук Мърморан бе пълновластен господар. Със стонове, ръмжене и ругатни той бродеше из празните коридори, надничаше в каютите и в отсеците с апаратурата и никъде не можеше да намери жертвите си.

Като стигна Слънчевата система, корабът излезе на окололунна орбита. Грегор внимателно погледна навън, готов веднага да се мушне обратно: нито стонове, нито проклетия, нито лек пушек под вратата.

– Чисто е – съобщи той на Арнолд. – Мърморан го няма вече.

Арнолд показва главата си изпод одеалото – прекрасна защита против нощните кошмари – и седна на койката.

– Казвах ти, че водния пистолет няма да ни помогне – започна Грегор.

Арнолд се усмихна леко и сложи пистолета в джоба си.

– Искам да го запазя. Когато ми се роди син, тази играчка ще бъде първия му подарък.

– Не, не съм съгласен с теб – Грегор любовно докосна койката – нищо не може да защити детето по-добре от метнатото върху главата му одеало.

Мутант

Фантастичен разказ

Кир Буличов

Винаги ставам от сън късно. Разбужда ме тътрузенето на крака в коридора и този звук – начало на работния ден – би трябвало да предизвиква в мен чувството на разкаяние. Нищо подобно. Аз не скачам, за да се присъединя към другите. Предпочитам да загубя още няколко минути, за да планирам времето си през настъпващия ден.

Библиотеката се отваря в единадесет. Лена е на училище до един часа. Дотогава може да отида на кино или да се отбия при стареца. Или просто да се поразходя из града.

Стъпките в коридора отминаха.

Сега трябва да се измъкна незабелязано край пазача на входа. Колкото по-малко привличаш вниманието върху себе си, толкова по-добре. Ако демонстративно се пренебрегват задълженията по отношение на обществото, могат и да те изгонят... Но държа ли за обществото? Струва си да се помисли за това.

Киното е съвсем наблизо. Днес на сутрешната прожекция дават някаква стара комедия. Чувството за хумор май че е най-сложното от всички чувства. Дълбоко съм убеден, че има много хора, за които то не е присъщо. Едно малко утешение за мен. Все някак ще преживея без чувство за хумор. Стига ми, че знам за съществуването му.

Салонът беше почти празен. Лято е. Децата, които биха се заливали от смях на тази комедия, бяха извън града. Сварих края на новините. Ето за какво си струва да се идва на кино: макар и не най-прясна, но все пак информация. Даваха автомобилни състезания в Съединените щати и наводнението в Австралия, където гигантски вълни поглъщаха къщи и автомобили. Как ли е там, в Австралия? Дали се чувства отсъствието ми? Мога да се промъкна на някой самолет, който лети за Австралия. Но ще намерят ли там себеподобни? Най-голямото наказание за едно мислещо същество е самотността. Заобиколен си с приличащи ти, но не с подобни.

Още от първите кадри си спомних, че вече бях гледал тази комедия. В нея един италиански полицаи ще преследва италиански контрабандисти, само за да докаже на цялото човечество, че добрата душа може да бъде скрита под всяка дреха – мисъл, която не изисква чак толкова подробно предъвкване.

Да, не изисква. Доказателство за това е моят старец.

Старецът продава вестници. Той има транзистор, който винаги е включен и от него могат да се чуят последните новини. Старецът – това е една добра душа под груба обвивка.

Забързах към него, защото като нищо може да затвори будката преди определеното време. Той прави така, когато го стегне радикулитът. А без стареца моят ден е загубен. И колко ли още са останали в живота ми? Сто? Хиляда?

Павилионът е отворен. Отдалеч виждам профила на стареца. И до сега още не мога да формулирам обективните закони на

красотата. Красив ли е например моят старец? В линията на носа или в душевната привлекателност се крие истинската красота?

Влязох в павилиона. Старецът се занимаваше с купувачите. Покатерих се на моето законно място до транзистора.

Старецът протегна ръка да го включи и ме забеляза.

– Мравчице! – каза той и се усмихна. – Добър ден. Защо не дойде вчера?

За съжаление лишен съм от възможността да отговарям на стареца. Нямам речев апарат. Като е създавала мравките, природата не е разчитала на толкова радикални мутации. Сега се надявам само на телепатичната връзка. Зачахъци на такава връзка съществуват при общуването на обитателите на мравуняка, но аз още не съм открил пътя към човешкия мозък (Лена не се брои – тя е дете). А точно това би могло с един замах да реши всички проблеми. Засега старецът, признавайки моя разум, все пак не може да оцени мащабите на експеримента, поставен от еволюцията над единствения (засега?) екземпляр от света на насекомите, самото устройство и функциониране на които напълно изключва възможност за развитие към разум. Но, както се казва, аз съм научен факт и нищо не може да се направи.

Добре поне, че старецът има много силно зрение. Затова ние с него си имаме една общ дума – „да“. „Да“ е, когато застана на задните си крачка. Ето и сега.

– Искаш ли вестник да почетеш?

– Да! Да! Да!

Стоя на задните си крачка и мърдам с мустачки. И още как – много ни е домъчняло за вестника. Два дена не съм го виждал.

– Ей сега – казва старецът.

Аз съм най-любимата му играчка и голямата му тайна. Но аз упорствувам в желанието си да нощувам в къщи в малкия мравуняк, скрит в основите на старото здание. Тук ще стана жертва на първия паяк.

Ако не бях скептик, сигурен в безполезността на земната слава, нищо не би ми струвало да подчиня напълно на властта си мравуняка, а дори да обединя и съседните. Но защо ми е? По-умен ли е един крал на мравките от самотната формика сапиенс? Ще стане ли по-щастлив моят мъничък народ? Едва ли. Е, добре, към този проблем някога отново ще се върна. А сега да се захващам с четенето!

Старецът сложи вестника върху специална поставка на един метър от мен, така, че да не ми се налага да пълзи по редовете както някога, в началото на запознанството ни. Миналата година старецът ме завари точно когато правех това и както сам си признава, е бил готов безжалостно да ме смете на пода, но го смутила последователността, с която черната мравка, като допълзвявала до края на реда на колонката, бързо се връщала обратно, за да запълзи по следващия ред.

Аха, старецът е заградил с червен молив някакво съобщение в десния долен ъгъл на страницата.

Какво ли е намерил достойно за моето мравешко внимание?

„Лима. От нашия коресп. Перуанският изследовател Хуан Суарес, който извършил смело пътешествие до изворите на изгубената в джунглите река Караня, открил там колония от огромни мравки, създатели на широки до един фут пътища, които се проточвали на

много километри. Размерите на червената мравка, наречена от учения „формика гигантика“ достигат дванадесет сантиметра.”

– Е. как ти се струва? – запита старецът. – Ето ти братя по разум!

Той се радваше, като предполагаше, че ми е доставил удоволствие.

Не му казах „да“. Поредната фалшификация, явно преувеличаване. Кой знае защо човечеството е склонно към гигантомания. Ако такива пътища можеха да строят мъничките мравки, никой не би намерил свободно време да разнася слухове за тях по целия свят. Съдейки по всичко, това са скитащи разбойници, хищници, ниско организирани и изостанали дори в сравнение с моите братя. Но все пак – гиганти! Страхувайте се от тях, хора! Сигурно в някои по-несериозни издания вече се разпространяват слухове за колективния и злобен разум на грамадните мравки от Перу. А защо не? Ние сме олицетворение на чистия разум, без емоции и жалостиви чувства. Колко калпави романи са написани на тази тема! Ах, как ми се иска още сега да разкажа всичко на моя старец!

– Ти, какво? Не разбра ли? – старецът бе разочарован, че не спазвам правилата на играта. Че не изпадам във възторг заедно с него от факта, че в някакво Перу един от видовете формика под влияние на благодатния климат е достигнал изключителни размери.

– Е, както искаш – старецът се обърна към един от купувачите. Купувачът беше от редовните. Отдавна го срещам в павилиона.

– Има ли нещо ново? – запита купувачът. Сигурно е пенсионер. За това съдя по белия цвят на косите и по дълбоките бръчки на лицето му. – Четохте ли днес за мравките?

Нима трябваше да се случи такова глупаво съвпадение! Нима няма за какво друго да си поприказват двама цивилизовани човека? Над света е надвиснала опасността от атомна война, която може да предизвика нови благоприятни мутации у мравките, но съвсем не и при хората, на Земята чистата вода и чистият въздух остават все сто-малко. Но тях ги интересуват не детската престъпност и не енергийната криза, а мравките в Перу, които никога и никого не са заплашвали, живели са си в джунглата и са прекарвали безсмислените за човечеството пътища.

– Четох – каза моят старец с насмешка в гласа. Нали знаеше, че аз присъствам на разговора. – И как ви се струва?

– Страхувам се, че днес няма да заспя – каза купувачът. – Аз изобщо не понасям насекоми, особено паяци и хлебарки. Ами ако стигнат и при нас? Тогава дете на улицата няма да можеш да пуснеш.

– Ами ако са разумни? – възрази моят старец. Това беше казано за третия, за свидетеля.

– Толкова по-зле – отрязва купувачът. – Тогава изобщо няма да има живот. Имаше човешка епоха, а ще стане мравешка. Помнете ми думите. Кръв ще смучат от нас.

Понякога не мога да преодолея недоволството си от човечеството. Защо еволюцията е дала предимство именно на тези нестабилни, мързеливи и подозрителни екземпляри? Друго нещо са мравките, които не могат да си представят живота, прекаран в безделие... Впрочем, аз съм несправедлив. Всичките ми аргументи се разбиват само от един факт: аз съм брат на хората, а не брат на

мравешкото племе. Макар, че ми е тежко да съзнавам това. Без да съм влязъл в тяхното племе, аз вече съм чужд в своето.

– Ако са разумни, няма какво да се страхуваме от тях – каза моят старец. – Разумните винаги ще се разберат помежду си.

Да, аз съм несправедлив към хората. Кой ми е по-близък от всичко на Земята? Този старец. И момиченцето от отсрещната къща. Само те.

– Вие пък все се шегувате – каза купувачът. – Дори помежду си хората не могат да се разберат... Удряйте! Зад вас! Ето там, на полицата, сега ще ви ухапе!

Така се бях заслушал в разговора, та не съобразих, че приканват моя старец да извърши убийство, което при хората не се смята за убийство. А старецът под натиска на този вик вдигна длан и тя увисна във въздуха над мен.

– Не – каза старецът, – само ме изплашихте. Та това е мравчицата.

– Страхувате ли се ? – бушуваше храбрият купувач. – Дайте, аз ще я стигна.

Ето, той вече се пъха през прозорчето.

За всеки случай се придвижвам към купчинка списания.

– Стой! – изведнъж се разсърди моят старец. – От мравка до мравка има разлика. Знай, че тя е мой приятел...

А пък мен веднага ме навести една печална мисъл: ако не ме познаваше, би ли ме цапнал? Или не? Ето ти още една възможност за печални размишления. Ще тръгна. Ще ида по-нататък.

Спуснах се бързо надолу по стената и чувах как моят старец се засуети и разтревожи.

– Че къде се дяна? Да не би да съм те изблъскал без да искам? Може би се изплаши? Излизай де, не обръщай внимание. Няма какво да прави човекът и ето че си ги измисля.

Но аз не се върнах.

Пътешествието през улицата ми отне много време. Не е лесно да видиш приближаващия се автомобил, ако си на два милиметра над тротоара. Налага се да бягам по пукнатините и дупките, да разчитам, че ще ме спасят неравностите по асфалта.

Рискувам всекидневно, всекичасно, тройно и десеторно повече от моите сродници, които не се отделят далеч от уютния мравуняк... Какво? Прииска ми се да се върна? В никакъв случай. Не знам каква е целта на живота ми, но в никакъв случай не е благополучно да си седя в тъмнината на подземните ходове.

Ето, улицата е зад мен, аз съм в познатия вход.

Сега ми предстои дълго, уморително изкачване до третия етаж. Защо не мога да летя? Заради какви грехове трябва с тъга и завист да гледам комарите и мухите, отпадъците на еволюцията? Впрочем, защо през цялото време все се питам нещо? Май че такива въпроси се наричаха риторически – не изискващи отговор.

Ето я и познатата долна летва на вратата, под която не веднъж съм минавал. В къщи няма никого. Ако не се смята майката, която се занимава в кухнята – грамадният ѝ силует се поклаща на фона на отворената врата. Аз съм надясно, към стаята на Лена. Лена е още на училище, но скоро ще се върне. Лена е единственият човек на света, към мозъка на който аз можах да намеря път. Колко пъти се е случвало тя да ми отговаря на въпросите, които не мога да произнеса гласно.

Ще я почакам. На бюрото, сладкото място на нашите срещи.

Преследваше ме мисълта за гигантските мравки от Перу. При цялата глупост на съобщението те се подреждаха в някаква логическа схема, изградена от мен още отдавна. Представете си, че сте мравка. Не такава самотна, както мен, а член на многобройното мравешко съобщество, разумно не с колективния си, а с индивидуалния си разум. Ще запазим ли нашите микроскопични размери или ще направим опити за отбор и селекция, така че всяко следващо поколение да бъде по-голямо от предишното? Навярно точно така би станало. Само след като достигнем определени размери, след като се приближим до златната среда на мащабите, до човека, ние ще можем да обединим усилията си с него по пътя на прогреса. Едва тогава човек ще може да ни признае за равни нему... разбира се, това няма да мине гладко и безболезнено, мнозина като онзи купувач ще ахнат и ще виждат в нас вечните врагове на човечеството... но не те, надявам се, ще решават. Това ще бъде нов, мравешко-човешки свят...

Този път разсеяността ми едва не ме погуби.

Голяма червена мравка ме дебнеше върху бюрото сред разхвърляните тетрадки, ръкоделия и други детски дреболии.

Нещо много мравки се наплодиха това лято в нашето градче. Вече няколко пъти бях срещал в Лениния дом разбойници от този мравуняк, но по-рано успях благополучно да избягна срещата с тях. И ето, сега се наредих...

Разбойникът разтвори челюсти и застрашително се изправи. Имаше намерение бързо да се справи с пришелеца, посмял да навлезе във владенията на племето му. Той не бързаше. С

примитивния си мозък съзнаваше, че аз няма къде да избягам. Бяга по-бързо от мен, по ръст ме превъзхожда три пъти. Какво пък, нещо трябва да се измисли. Разбирате ли, да се измисли! Именно тук е разликата между мен и силните ми врагове. Само поради това досега съм жив и имам намерение да живея и по-нататък.

Започнах бавно да отстъпвам към края на бюрото.

Тоест, вече не се държах според правилата. Аз бях длъжен, не вярвайки на очите си, да се приближа близо до него, да го докосна с мустачките си, да го помириша, да се убедя, че е чужд и после, след кратка и безнадеждна схватка да падна – с краката нагоре и да му дам възможност да отнесе трупчето ми в чуждия нравунак за изхранване на рижите дечица.

След секундно колебание рижият се насочи към мен. В сравнение с мен той беше като кон до някой човек. Шансовете да го изпреваря бяха никакви. Шансовете да го надхитря – много.

Понесохме се надолу по крака на бюрото, после по пода до стената. Както се казва при такива случаи в човешката литература, „той вече чувствуваше дишането на преследвача на врата си”. Разстоянието между нас е половин метър, тридесет сантиметра, ние бягаме по диагонала, издигаме се по стената и тук, в самия ъгъл, аз се обръщам и се спускам надолу, с което унищожавам преднината си. Сега между нас има десетина сантиметра, не повече. Още едно усилие...

Отблъсквам се с всичките си шест крака от стената и летя по дъга напред. Това също не е по правилата. По собствена воля нравките не правят такива скокове. Преследвачът ми продължава да бяга надолу. Точно това ми трябва. Там е разперена малката, но

здрава мрежа на стария ми неприятел – паяка. В тази именно мрежа моят преследвач благополучно попада. За няколко секунди се задържам и гледам как към него вече се насочва паякът. Не ми е мъчно. Аз съм човек от породата формика сапиенс и ако ме нападнат хищници, се защитавам.

Ето я и Лена. Бяга към бюрото да види дошъл ли съм. Дойдох, Леночка, сега ще бъда на мястото си. Бързам нагоре.

– Здравей!

– Здравей! – казва Лена. – Защо вчера не дойде!

Лена не чака отговор. Тя бърза да сподели с мен главната новина.

– Знаеш ли, Герою (що за глупаво име ми е измислила Лена), какво е написано днес във вестника?

Зная и чух, защото днес цялото човечество само за това дърдори.

– Там е казано, че в Перу живеят много големи мравки, които могат да строят пътища. Чудесно, нали? Ако можех, непременно бих те взела със себе си и бих отлетяла за тази Перу...

Бедното момиченце, то трябва още много, много да учи. Перу е в среден род. Трябва да се каже: бих полетяла за това Перу.

– Ти днес нещо си много разрошен, просто не мога да те позная. Може би не си ти? Не, не, шегувам се.

Тя не може да се излъже. Отдавна, още преди един месец ми каза:

– Много се страхувам да не те сбъркам с някоя обикновена мравка. Може ли да ти капна една капчица маслена боя? Съвсем малко, на гърба? По петното ще те познавам!

Оттогава аз ходя с червено петно, което предизвиква у пазачите при входа на мравуняка известно недоверие към мен.

– Представям си колко ти е скучно сам – каза Лена, – Може би наистина ти трябва да заминеш за Перу? Ако те се окажат неистински, ти винаги ще успееш да се върнеш. Аз ще те чакам, дори ако трябва и десет години.

– Лена – чува се от кухнята, – обедът е сложен.

– Чакай ме, Герой, който не се страхува от паяка – каза Пена. – Аз ще се нахраня бързо и ще учим уроците.

Тя бърза към кухнята.

Трябва да ви кажа, че ние с нея се запознахме на граматиката.

Тогава аз освен стареца не познавах никакви други хора, но много ми се искаше да бъда сред тях. Толкова много, че когато попаднах в къщата при това момиченце, реших да рискувам. Точно тогава тя беше написала някакво упражнение и беше направила една елементарна грешка, вече не си спомням каква.

С мъжествено отчаяние изпълзях на страницата на тетрадката и започнах да бягам в кръг по сгрешената буква.

Без да гледа, момиченцето ме махна от страницата. Не бих казал, че това е нещо приятно, можеш и крак да си загубиш, но аз отново изпълзях върху страницата. След третия ми опит момиченцето погледна буквата и се замисли. То мислеше гласно и когато стигна до правилното решение, тоз час побягнах към една излишна запетая.

И веднага то се сети, че аз не съм обикновена мравка, а мравка с граматически уклон. Така ми и каза самата Лена.

Изобщо Лена от нищо не се учудва така, както от моята грамотност. Тя може да свикне с това, че аз мисля, че мога да водя с нея примитивен разговор. Но моята грамотност! Готова е да ми постави паметник, че ѝ помогнах да поправи тройката в края на срока. Очевидно ние сме склонни да ценим у другите не това, което наистина е достойно за похвала, а това, което на нас самите не ни достига. И изобщо в душата си тя смята, че аз се преструвам. Че в същност съм нещо от рода на прекрасния принц, който трябва за известно време да се крие под формата на мравка. Не, тя не ми казва гласно това, дори съчувствува на самотата ми и би искала да намеря себеподобни. Но по някои недомлъвки съм сигурен, че има намерение, когато порасне, да ме целуне или да ми принесе някаква жертва, и тогава аз за миг ще се превърна в чудесен млад човек и ще се оженя за нея. Нищо, не споря с нея. Ако еволюцията реши да направи още една неочаквана крачка и ме превърне в човек, съгласен съм да се оженя за Лена, защото тя е единственото същество на света, заради което аз съм готов да пожертвувам живота си. Ще ви открия още една тайна: бих могъл да избягам, без да погубвам червената мравка, но се страхувах, че тя може да ухапе Лена. И тази мисъл беше смъртната присъда на този бандит. Именно тя, а не моите отвлечени разсъждения за правата на формика сапиенс за самозащита.

– Скучно ли ти беше без мен?

Не, мила, не успях да поскучая. Аз мислех.

– Нямах представа колко много уроци имам за утре.

Започваме да учим.

Днес уча уроците разсеяно, едва ли сам не пропуснах един квадратен корен. От главата ми не излизат тези проклетни перуански гиганти. Чужди и най-вероятно безмозъчни същества. Ами ако (нека за миг забравим, че това не може да бъде) са се научили да мислят? Какво ли ще е, ако именно в тях е моят единствен шанс? Та нали сега в ръцете ми е може би съдбата не само на нравешката, но и на човешката цивилизация. Човечеството дори не подозира колко е самотно. Това зная само аз.

А Лена, както винаги, чете моите мисли.

– Искаш да отидеш в Перу ли?

Не, какво говориш! И тук ми е добре.

– Не лъжи, искаш. Но обещаващ ли ми да се върнеш обратно?

Какво ще правя в Перу? Време е да свикна с мисълта, че на Земята нямам себеподобни и да чакам чудото – собственото си превръщане в прекрасен младеж или смъртта си в лапите на някой скиташ паяк. И веднага ми идва една странна мисъл: ами възможен ли е жив (подчертавам, жив) разум без чувства, които понякога го избутват встрани? Разбирам, че теорията на вероятностите е против мен, но ще рискувам, защото нямам друг изход. Не толкова заради себе си, колкото заради това момиченце.

– Аз ще ти помогна. Ще идем на летището и ще те кача в самолета, който лети за Перу.

Наивница. За Перу сигурно не летят самолети...

– Още щом попаднеш на летището, ще те сложим в джоба на някой перуйски дипломант...

Глупавичката ми, не перуйски, а перуански, не дипломант, а дипломат. Как ще останеш без мен тук? Пак ли ще имаш тройка на края на срока по руски?

А самият вече се мъча да ѝ внуша, че трябва да излезе на улицата. Там, отсреща, в павилиона за вестници, има един старец, който ми е познат. Той може да ни помогне да стигнем до летището...

Почивката на семейство Аткинс

Научно-фантастичен разказ

Кжищов Малиновски

Карол Емануел Аткинс тъкмо седнаше пред телевизора, за да види своята поредна порция от изстрели и насилие на малкия екран, когато от кухнята надникна съпругата му.

– Карол! – изстена тя със страдалчески тон, който едновременно изразяваше смирение, раздразнение и съзнаване на факта, че съпругът ѝ няма да реагира на нейното повикване. – Карол! Може ли за момент да те обезпокоя?!

– Уф... – изпъшка Карол Емануел Аткинс, без да откъсва поглед от телевизора. Размяната на изстрели между двамата представители на враждуващите извънземни цивилизации напълно заглуши думите на госпожа Аткинс.

– Би ли могъл за момент да ми обърнеш малко внимание! – изръмжа съпругата на Карол, като изключи звука на телевизора.

– Да – отговори смирено Аткинс, – бих могъл...

– Искам да разбера, реши ли вече нещо във връзка с нашата отпуска. Тази година бихме могли спокойно да отидем някъде сами. Ана ще бъде с целия клас на лагер в пръстена на Сатурн...

– Не... Т. е., не зная – Аткинс се обърка. – Не би ли могла да отложиш това за по-късно! Исках...

– Една позната днес ми разказа, – госпожа Корнелия не обърна никакво внимание на отчаяното лице на съпруга си, – че е прекарала приказен месец в някакъв новооткрит санаториум на

Венера. Атмосферата там била прекрасна. И кратко се лети, излитанията са като че ли през час, а през сезона през двадесет минути. Куп работи ми разказа... И представи си, отслабнала е с цели шест кила!

– Съпругът ѝ сигурно също – промърмори Аткинс. След това добави по-високо. – Тази година аз не мърдам от Земята.

– Но, Карол! Не възнамеряваш да проседиш цялата почивка пред телевизора, нали? И то именно сега, когато Ана...

– Не пред телевизора, а на Земята! – Неочаквано у господин Аткинс се пробуди лъвът. Решително се надигна от креслото и демонстративно включи отново звука на телевизора. Филмът привършваше. Отрицателният герой на серията, деветокракоръжият жител на планетата Хекатоон, се гърчеше в смъртни конвулсии, обливайки се във виолетова кръв.

Карол Емануел Аткинс кимна одобрително с глава и седна в креслото. След това неохотно, без да обръща глава, каза:

– Освен това в средата на следващия месец ще се играе мача за световната купа между роботите от серията „К“ и „Железните момчета на Смит“. И аз трябва да го гледам! А на Венера условията за приемане на сигнали са ужасни. Впрочем, омръзнаха ми тези планети! Всяка година се мъкнем или по оранжева трева, или по гранитови морета... Вече забравих как изглежда зеленият цвят!

– Моля, тогава решавай сам – обади се обидената Корнелия. – Толкова пъти съм те молила за това.

– Добре – каза Аткинс с приповдигнат тон. – Ще караме отпуската си на Земята! Напоследък тук блъсканицата е намаляла,

туристическите дружества дори се бият за всеки клиент. Помисли сама, кога бяхме за последен път в Африка? Или в Неапол?

– Ох, Карол, би ли спрял за момент! Много добре знаеш, че ракетопланът ни едва се движи! Сигурно не възнамеряваш да използваме колата на въздушна възглавница. Още повече, че вече я обещах на Ана за екскурзията.

– А защо ни е всичко това? Ще уредим пътуването чрез някое бюро.

Аткинс спря, тъй като в момента започваше телевизионният дневник. Зализаният шпикер се усмихна широко пред камерата и каза:

„Добър вечер! Започваме нашата вечерна емисия на телевизионния дневник с най-актуалната тема – отпуските. Днес сме четвъртък, двадесети осми юни, две хиляди и четиринайста година, можем да смятаме, че сезонът на отпуските е започнал! – Шпикерът отново показва белите си зъби. – Сигурно мнозина от вас ще бъдат заинтересувани от информацията на туристическите агенции, която ще ви бъде от полза при вземане на решение за мястото и характера на почивката... Предваканционната треска вече е обхванало повечето от жителите на големите метрополи и сателитните селища. Туристическите дружества и агенции се надпреварват в привлекателните си предложения за организиране на свободното време. Между другото дружеството „Милфорд Къмпани” предлага на клиентите си ултрабързо прехвърляне с дематериализация в най-отдалечените ъгълчета на Слънчевата система. Туристическото дружество „Иверта” пък организира серия колективни екскурзии за любителите на традиционния ракетен

туризъм. Това ще бъде екскурзия по следите на пионерската експедиция на Людомир Плачек отпреди петнадесет години с космическия кораб „Трхал” до най-близката до нас планетна система на звездата Волф 359. Макар, че пътуването ще се извърши с конвенционален космически кораб и ще продължи цяла седмица, в бюрото са постъпили вече над две хиляди заявки! Неконвенционален метод на пътуване предлага и...”

Господин Аткинс промърмори нещо под носа си и изключи телевизора. След това пхна ръце в джобовете си и преминавайки през стаята, застана до прозореца.

– Прилошава ми като чуя за тези колективни екскурзии, прехвърляния, дематериализации и ултракреации. Скоро ще почнат да ни изпращат в пликосе и да ни слагат печат, за да не се обърка дядото с внука.

– Прекрасно – обади се Корнелия. – И какво предлагаш? Останаха са ни само два дни.

– А може би... е, да речем... до Конго? – запита тихичко Аткинс. – Ей така. А? Никога не сме били там, винаги е била голяма блъсканица. Ще ни излезе и по-евтино.

Корнелия закива съжалително с глава.

– До Конго! Чрез туристическо бюро? А кое бюро днес урежда такива неща! Като че ли вчера си се родил, Карол.

– Аз отговарям за това – отговори твърдо Карол Емануел Аткинс. – Знам едно малко бюро за пътуване. Наскоро видях тяхната реклама. Дори беше интригуваща. Нещо такова: „С нас по-бързо, с нас по-евтино – пътуване във времето и пространството!”

Малкото помещение на бюрото беше съвсем празно. Само зад масата седеше някакъв млад, дебелобузест човек, който при вида на влизащия Аткинс се надигна от мястото си.

– Добър ден! С какво бихме могли да Ви услужим?

– Виждате ли... – Аткинс заекна. – Аз... Т. е. моята съпруга има един такъв каприз... Бихме искали да отидем на почивка...

– Каприз? Но това е нормално.

– Не, не, момент само – Аткинс се усмихна сконфузено. – Става дума за това, че... бихме желали да прекараме отпуската си на Земята. Именно на Земята.

– На Земята? – изуми се дебелобузестият. – Е, разбира се. Нашето бюро разполага с частна линия от магнитни левитори...

– Извинете, от какво? – запита Аткинс.

– От левитори – отговори онзи с гордост. – Само нашата фирма разполага с този род средства за комуникация. Разбирате ли, едни такива вагончета на магнитна възглавница... Много бързо и безопасно средство. закупили сме всички права...

– Не, не – прекъсна го Карол. – Бихме желали нещо по-традиционно.

– Прекрасно – съгласи се прибързано онзи. – Всичко ще уредим. А вече решихте ли докъде ще отидете?

– Знам ли? Бихме искали някъде в Централна Африка... Може би в Конго?

– Прекрасно! А кога?

– Е, ако става дума за нас, след два дни започва отпуската ни.

– Отлично! Значи другиден можете да бъдете готови за път!

Аткинс вече беше решил всичко, когато изведнъж запита колебливо:

– Виждате ли... Бих желал да запитам... Може да изглежда смешно, но...

– Моля, моля! – подкани го дебелобузестият.

– Дали Вашето бюро... А-а-а... аз четох Вашата реклама... В тази реклама с това време, това... сериозно ли е?

– Но, разбира се – възнегодува служителят. – Съвсем точно е. Изпращаме нашите клиенти и в миналото! Вие също ли бихте желали? Наистина, времето, за което може да се върнете в миналото, е доста ограничено и не може да превиши сто години, но засега това е удовлетворявало нашите гости!

– И за нас е достатъчно! – прибързано се съгласи Карол. – Но това означава ли, че разполагате с машина на времето?!

Дебелобузестият малко се пообърка.

– Ах, знаете ли, това е твърде гръмко име за това скромно изобретение. Измислил го е нашият шеф. Хоби, просто, за да има над какво да мисли. Но действа! Действа безотказно! Е, и?

– Прекрасно! – енергично потвърди Аткинс. – Решаване се! И така, Конго, някакво малко селище в джунглата, но да е близичко до цивилизованите страни. Годиная, да кажем, да бъде 1920! Бихме желали да отидем за половин месец. Възможно ли е това?

– Естествено, моля Ви се. За нашата агенция няма невъзможни неща. Всичко за клиента! – завърши помпозно дебелобузестият.

Карол Аткинс беше удивен от собствената си оперативност. Удивен и горд. „Наистина – помисли си той. – Друго си е мъж като върши работата!“

Дебелобузестият всъщност се прояви отлично. Когато сутринта дойде колата на въздушна възглавница, за да вземе багажа им. Корнелия още не беше готова, ядосана от постоянното роптаене на съпруга си за количеството на взетия багаж, тя възвърна настроението си след заминаването на дебелобузестия, който впрочем спечели симпатията ѝ с няколко деликатно подхвърлени комплиментата.

Когато отидоха в бюро за пътуване, посрещнаха ги доста пищно. Шефът на фирмата, спаружен, оплешивял човек, ги въведе в някакво мрачно помещение. В средата му имаше четири, подобни на видеофоничните, кабинки с остъклени врати.

Корнелия хвана съпруга си под ръка.

– Карол – прошепна тя. – Малко се страхувам. Дали наистина ще успеем да се върнем от това... минало? От Конго? Как го правят това?

„Бъди мъж”! – проблесна в съзнанието на Аткинс. Овладея треперенето на гласа си и с театрален шепот проговори:

– Ами... това... разбира се! Съвременната техника...

Корнелия не позволи на съпруга си да довърши, а с още по-тънък глас заприказва:

– Ами знаеш ли, там живеели различни чудовища. Например, тия хипотамтами!...

– Не хипотамтами, а хипопотами! – поправи я сухо Аткинс, отпъждайки едновременно появилото се в съзнанието му чудовище от планетата Хекатоон. Полазиха го тръпки. – Впрочем, те са живели само в реките – добави той пренебрежително.

– Готови ли сте? – прекъсна ги шефът. – Ако е така, то моля, влезте в дясната кабина, а съпругата Ви в лявата...

Човечето отвори скърцащите врати на двете кабинни и ги затвори зад Аткинсови. След това каза по прикачения на ревера на сакато му микрофон:

– Когато се събудите, вече ще бъдете в Конго. И моля от нищо да не се страхувате. За Вас ще бди служител от нашата фирма. Желая Ви приятна почивка!

От репродуктора на кабината на Аткинс се разнесе треперещ, тих глас:

– Е... а-а-а... виждате ли, има още една работа: бих ли могъл, ако може така да се направи, че да гледам там трансмисията на мача на роботите за световната купа? Не би ли могло да изскоча, така, за два часа, от миналото?

Шефът беше явно обезпокоен. Потърка с ръка челото си и след малка каза по микрофона:

– Съжалявам, но това на практика е неизпълнимо... Но след връщането Ви бихме могли още веднъж да Ви върнем в миналото за тези десетина дни! И тогава бихте видели целия мач на живо, на стадиона. Какво ще кажете?

Гласът в репродуктора беше възторжен:

– Ах, знаете ли! Та това е прекрасно! Трябва да знаете, че ще препоръчам Вашето бюро на всичките си познати!

Човечето беше сконфузено.

– Много сте любезен – прошепна то.

– Е, Корнелия! – провикна се Аткинс. – До Конго!!

Корнелия Аткинс с въздишка се отпусна в креслото. Шофьорът носеше последния куфар в стаята и вече беше при вратата, когато Карол го извика:

– И Ви моля още веднъж да повторите на шефа си, че сме изключително доволни от неговото бюро! Отсега нататък винаги ще ползуваме услугите му!

Младият човек се поклони учтиво и промърмори:

– Приятно ми беше да чуя това от Вас! Естествено, че ще го повторя.

Излезе.

– Приказно! – въздъхна още веднъж Корнелия.

– Аха... – съгласи се Аткинс. – Ах, последният гол! К-9 се стрелна като ракета! Подхвана топката още преди палантерията!

– Ти наистина ли може да мислиш само за работата си и за спорта? – ядоса се Корнелия, надигайки се от креслото.

– Не – кисело отвърна Аткинс. – За съжаление, трябва да мисля още за теб и за Ана!

Корнелия Аткинс дойде до извода, че още е рано да постави съпруга си на подobaващото му се място в дома и замечтано погледна през прозореца.

– Незабравимо! Отдавна не съм си отпочивала така добре. В цялото си тяло чувствавам лекота! И знаеш ли – каза тя, оглеждайки внимателно съпруга си – какъв прекрасен тен имаш! С тази тен дори можеш да бъдеш харесан.

– Благодаря – процеди Аткинс.

– Забеляза ли – продължи Корнелия, – че там дори не ни тормозеше жегата? Трябва да ти кажа, че беше прекрасен, когато срещу нас изскочи онзи звяр. Мислех, че ще умра от страх.

– Виж какво – смути се Карол Емануел. – Какъв ти там звяр. Това беше само малка антилопка... Дори мисля, че те не нападат хора. Нищо голямо...

– Чуй, Карол, а какво беше онова, което видяхме по пътя за града. Вчера? Сещаш ли се, на главния път, едно такова димящо?

– Автомобил – обяви сериозно Аткинс. – Такова средство, като нашата кола на въздушна възглавница... Някога с това се е пътувало...

– А аз мислех, боже мой, колко съм глупава! Аз мислех, че това е против москитите – каза засрамено Корнелия. – Че това е някакъв апарат... за опушване – добави тихичко.

Аткинс тъкмо се канеше да хвърли подигравателен поглед към съпругата си, когато се позвъни.

– Вече се започва – промърмори Карол. -Сигурно е посещение на твоята първа приятелка...

На вратата обаче се появи Брет Карпентер, колега на Аткинс от работата.

– Добър ден, Корнелия! Как се чувствуваш, Карол! – подхвърли оживено Брет. – Чух, че току-що сте се завърнали от отпуск и дойдох да ви поканя на вечеря и да послушаме впечатленията ви. В службата разказват легенди за вашата отпуска, макар че Карол нищо не казваше. И какъв тен имате, мисля, че никой на Земята няма да намери време и място да се попече на слънце. При тая блъсканица...

– Мили – каза небрежно Аткинс, – та ние този път карахме отпуската си преди сто години.

– Какво казваш? – запита объркан Карпентер. – Но аз сериозно те питам...

– Сериозно ти отговаряме – продължи гордо Аткинс. – Напълно сериозно: в Центъра има една малка туристическа агенция на Поуерс. Иди там някога...

– Чия? На Поуерс? – извика Карпентер. – Още ли не са затворили тая фирма? Да не би при него да сте прекарвали отпуската в миналото? С неговата машина на времето!

– Да, именно – отговори сконфузено Аткинс. – Знам, че е трудно да повярваш, но можеш сам да опиташ... Евтино излиза...

Неочаквано Брет Карпентер избухна в смях. След малко, като дойде на себе си толкова, че можеше вече да говори, се отпусна в креслото срещу Аткинс и каза:

– Човече! Знаеш ли ти как изглежда машината на времето на Поуерс? Мислиш, че ти си първият, който се е оставил да бъде излъган? Та преди три години това беше доста шумна история! Даже за известна време го сложиха зад решетките! Впрочем, вас тогава ви нямаше на Земята, може и да не сте чули.

Карпентер загрижено поклати глава.

– Как не са му затворили предприятието! Изглежда лесно се е измъкнал.

– Но кажи в края на краищата за какво говориш, Брет! – се ядоса госпожа Аткинс. – За каква става дума?

– Знаете ли какво е направил той с вас? Поставил ви е в кабините...

– Точно така – призна удивеният Аткинс.

– ...а след това ви е упоил със специален газ и ви е подложил на телехипноза. Това е доста ефектно и безвредно средства за внушение. Внушил ви е, че сте... е, къде трябваше да бъдете?

– В Конго – изпищя госпожа Корнелия.

– Нека да е Конго. Облъчил ви е с кварцова лампа, хранил ви е скъпо и прескъпо, а вие сте смучели туби с рибна паста, убедени, че ядете дроб от антилопа гну! Поставяли сте лицето си под полъха на вентилатора, убедени, че това е саванният вятър! Така е изглеждала наистина вашата Африка!

– Не вярвам – промърмори несигурно Аткинс. – Това не е така просто. Впрочем откъде знаеш ти това?

Карпентер се възмути:

– Точно така е! Знаеш ли как започна цялата афера? Един мой познат прекарваше там четвъртия си подред отпуск, когато телехипнотизаторът прекъснал работата си и познатият ми се събудил върху твърдото, оръфано канапе в кантората на Поуерс.

Карпентер погледна часовника си и се надигна от креслото.

– Е, време е да си тръгвам. Ще дойдете ли довечера?

Аткинс, напълно объркан, кимна глава.

– А засега ви съветвам занапред да пътувате само в настоящето!
– подхвърли със заядлива усмивка Брет Карпентер.

– И като си помислиш, че там наистина беше толкова хубаво... – въздъхна госпожа Корнелия Аткинс.